

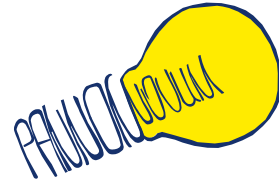

Pannon Novum

Nyugat-dunántúli
Regionális Innovációs Ügynökség

Regionális Innovációs Évkönyv

2009-2010

Pannon Novum

Nyugat-dunántúli
Regionális Innovációs Ügynökség

Regionális Innovációs Évkönyv

2009-2010

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

A kiadvány a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal támogatásával jött létre

Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft.

2009. július

Regionális Innovációs Évkönyv
2009-2010

Szerkesztők:

Magyar Dániel
Kalcsú Zoltán

Szerzők:

Csiszár István
Farkas Péter
Dr. Grosz András
Kalcsú Zoltán
Dr. Lados Mihály
Magyar Dániel
Dr. Pintérné Dr. Miglécz Erzsébet
Szalay Viktória
Szilasi Péter Tamás
Tóth Viktor
Varga Gábor

**A kiadvány
a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal
támogatásával jött létre**

Felelős kiadó:

Magyar Dániel ügyvezető igazgató

Kiadja:

Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft.
9700 Szombathely, Kőszegi utca 23.
tel.: 94/509-047; fax: 94/326-147
e-mail: pannonnovum@pannonnovum.hu
www.pannonnovum.hu

Design, tördelőszerkesztés:

EFFIX Marketing Kft.

Nyomdai munkák:

Palatia Nyomda és Kiadó Kft.

Előszó

Tisztelt Olvasó!

A kiadvány, amit a kezében tart bemutatja a Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség küldetését, alapítóit, tevékenységeit, a régiót, a régiós gazdasági és innovációs fejlesztési elképzeléseit és eszközeit, az országos és regionális szereplőket, valamint a megelőző időszak legsikeresebb innovációs díjasait és projekt eredményeit.

A Regionális Innovációs Évkönyv a Pannon Novum Nonprofit Kft. kiadványa, amely a regionális innovációs célcsoport számára készült, személyes találkozások és rendezvények alkalmával terjesztve azt. A kiadvány segítségével fel kívánjuk kelteni a hazai gazdasági szereplők, innovátorok és befektetők figyelmét a régió aktív innovációs tevékenységére, szereplőire, megismertetve az eddigi eredményeket és bátorítva őket az innovációs tevékenységekre.

A Pannon Novum Nonprofit Kft. a mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének az innovációs tevékenység fokozásával történő növelése révén szeretné elősegíteni a Nyugat-dunántúli régió innovációs felzárkóztatását, a regionális innovációt ösztönző és segítő, innovációbarát környezet kialakítását, a hálózati együttműködés és az újabb innovációs szolgáltatások kialakítását és bővítését.

Tevékenységeink közül kiemelkedik a pályázati információk nyújtása, pályázati tanácsadás, hiszen az innovációs folyamatok egyik buktatója a megfelelő finanszírozás megtalálása. Különösen fontosak a régió megújulása és versenyképessége szempontjából azok a regionális pályázati források (Innocsekk, Baross pályázatok), amelyek az elmúlt négy évben jelentős forrásként, közel 3 milliárd forint nagyságrendben álltak rendelkezésre, illetve kerültek megítélésre.

Az innováció finanszírozási lehetőségeit is szeretnénk ismertetni és megkönnyíteni a megfelelő forma kiválasztását ezzel a kiadványunkkal, amelyben táblázatos formában is megtalálhatóak régióban elérhető innovációs pályázatok és pénzügyi források. Reméljük, hogy kiadványunk hasznos lesz olvasóink számára, gyakran forgatják és mielőbb személyesen is találkozunk valamelyik személyes tanácsadásunk vagy rendezvényünk alkalmával munkatársainkkal!

Magyar Dániel
ügyvezető igazgató
Pannon Novum Nonprofit Kft.

Pannon Novum Nonprofit Kft.

Pannon Novum Nonprofit Kft.

A Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség program 2004-2007 évi konzorciumvezetője a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség volt. Az innovációs ügynökség munkájának továbbfejlesztésére a Regionális Fejlesztési Tanács és öt, régiós vállalkozásokat segítő szervezet 2008. januárjában létrehozott egy új vállalkozást, a Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft-t.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által kiírt pályázat elnyerése után 2008. augusztus 1-jén elindult a Regionális Innovációs Ügynökség új projektje, amely 3 éves időtartamú. A projekt fő célja, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének az innovációs tevékenység fokozásával történő növelése révén a pályázó és partnerei ezen pályázat megvalósítása során elősegítse a Nyugat-dunántúli régió innovációs rendszerének felzárkóztatását, a regionális innovációt ösztönző, segítő, innovációbarát környezet kialakítását, a hálózati együttműködést, valamint újabb innovációs szolgáltatások kialakítását és bővítését az alábbi négy célkitűzés és tevékenységi körök megvalósításával.

Közcélú tevékenységek:

1. Tervezés
(A régió innovációs tevékenységének mérése, Regionális Innovációs Stratégia megújítása, RIÜ stratégiai és operatív terv továbbfejlesztése, Forráskoordinálás)
2. Hálózatfejlesztés
(Kapcsolatépítés a szervezetek között, Regionális Innovációs Tanács, Klaszterfejlesztés)
3. Információ átadás
(Információ-továbbítás, Tudásbázisok fejlesztése)
4. Oktatás
(Hálózati menedzser képzés, Innovációs bróker tréning, Technológiai transzfer szeminárium, Innovációs menedzser képzés)
5. Szemléletformálás
(Kommunikációs tevékenység, NYDRIÜ kiadvány, Regionális Innovációs Díj)
6. Tanácsadó szolgáltatások
(Tanácsadói audit rendszer kifejlesztése, K+F+I projektgenerálás, Projektfejlesztés, Coaching, Spin-off és hídképző tanácsadás, Pályázati /finanszírozási tanácsadás, Partnerkereső fórumok, Találkozók szervezése, Szellemi tulajdon- és iparjogvédelmi tanácsadás)
7. Nemzetközi innovációs tevékenység
(Részvétel nemzetközi hálózatokban, Információgyűjtés és információ-nyújtás, Részvétel hazai és nemzetközi rendezvényeken, Részvétel nemzetközi innovációs projekteken, Nemzetközi tapasztalatszerző tanulmányutak)

A Regionális Innovációs Ügynökség (RIÜ) immár a Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft. keretei között működik.

Pannon Novum Nonprofit Kft.

A Pannon Novum Nonprofit Kft. alapítói:

- Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács, Sopron
- INNONET Innovációs és Technológiai Központ Közhasznú Társaság, Győr
- Universitas-Győr Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, Győr
- Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt., Szombathely
- Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Szombathely
- Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, Zalaegerszeg

Küldetésnyilatkozat:

A Pannon Novum Nonprofit Kft. küldetése a vállalkozások és együttműködő partnereik innovációs folyamatainak segítése.

Szolgáltatások:

- Pályázatírás – forrásszerzés
- Pályázatmenedzsment és – kríziskezelés
- Innovációs projektfejlesztési tanácsadás
- Innovációs felmérés, audit és promóció
- Szakmai utak, találkozók szervezése
- Klaszterszolgáltatások
- Innovációs folyamat végigkövető menedzselése
- Képzési és mentorálási programok
- Innovációs marketing

Székhely:

9700 Szombathely, Kőszegi u. 23.

tel.: 94/509-047, fax: 94/326-147

e-mail: pannonnovum@pannonnovum.hu

web: www.pannonnovum.hu

Győri iroda:

9027 Győr

Gesztenyefa u 4.

tel: 96/506-985,

fax: 96/506-985

Zalaegerszegi iroda:

8900 Zalaegerszeg,

Köztársaság út 17.

tel: 92/630-331

fax: 92/630-331

Pannon Novum Nonprofit Ltd.

The Pannon Novum West - Transdanubian Regional Innovation Agency programme 2004 – 2007 was headed by the West Transdanubian Regional Development Agency. In order to further develop the work of the agency, the Regional Innovation Council and five other organisations supporting regional businesses established a new corporation, under the name of Pannon Novum West - Transdanubian Regional Innovation Nonprofit Ltd.

After winning the proposal launched by the National Office for Technology and Research, the Regional Innovation Agency has started a new 3 year project on 1st August 2009. The main objective of the project is to promote the development of the innovation system in the West Transdanubian region, to create a regional, innovation supporting and stimulating and innovation-friendly environment, network co-operation, as well as to develop and expand new innovation services by enhancing the competitiveness of the micro, small and medium enterprises while increasing their innovation activities and attaining the following four objectives and activities:

Public activities

1. Planning
(Assessment of innovation activities in the region, updating the Regional Innovation Strategy, improving the RIA's strategic and operational plan, resource co-ordination)
2. Network Development
(Building business relations, Regional Innovation Council, Cluster development)
3. Information exchange
(Information transmission, developing know-ledge databases)
4. Education
(Networking Manager Training, Innovation Brokerage Training, Technological Transfer Seminar, Innovation Manager Course)
5. Formation of Approach
(Communication activities, West Trans-danubian Regional Innovation Agency publications, Regional Innovation Award)
6. Consultancy Services
(Development of a consultancy audit system, generating Research & Development & Innovation projects, project development, Coaching, Spin-off and bridge building consulting, application / funding consulting, networking forums, organisation of conferences, consulting on know-how and industrial legal aid)
7. International Innovation Activities
(Participation in international networks, gathering and providing information, participating on national and international events, participation in international innovation projects, international study tours)

The Regional Innovation Agency (RIA) is operating within the frameworks of the Pannon Novum West - Transdanubian Regional Innovation Nonprofit Ltd.

Pannon Novum Nonprofit Ltd.

Founders of the Pannon Novum Nonprofit Ltd.

West - Transdanubian Regional Development Council, Sopron
INNOnET Innovation and Technology Centre Public Company, Győr
Universitas – Győr Nonprofit Ltd., Győr
West – Pannon Regional Development Plc. Szombathely
Chamber of Commerce and Industry of Vas County, Szombathely
Zala County Foundation for Enterprise Promotion, Zalaegerszeg

Mission Statement

Our mission is to help the innovation activities of the entrepreneurs
and their associated partners.

Services

- Application consulting – obtaining resources
- Application management and crisis management
- Innovation project development consulting
- Innovation research, audit and promotion
- Organisation of study tours, conferences
- Cluster services
- Complete management of the innovation process
- Education and mentoring programmes
- Innovation Marketing

Head Office

23. Kőszegi street
9700 Szombathely, Hungary
Tel: + 36 94/509-047
Fax: + 36 94/326-147
E-mail: pannonnovum@pannonnovum.hu
Web: www.pannonnovum.hu

Office in Győr

4. Gesztenyefa street
9027 Győr, Hungary
Tel: + 36 96/506-985
Fax: + 36 96/506-985

Office in Zalaegerszeg

17. Köztársaság street
8900 Zalaegerszeg, Hungary
Tel: + 36 92/630-331
Fax: + 36 92/630-331

Alapítók bemutatása

Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996-ban elfogadott törvény teremtette meg a hazai területfejlesztési intézményrendszer alapjait, így az önálló régiók létrejöttét is. 1997-ben Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék részvételével jött létre a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács, amely a jogszabályi kötelezettségekből adódóan 1999-ben, majd 2004. decemberében újjáalakult. Feladatait a törvényben foglaltakra alapozva végzi, amelyek közül fontos helyet foglal el a decentralizált forrásokhoz kapcsolódó pályázati rendszerek működtetése, a regionális szintű programozási-tervezési feladatok ellátása, a gazdaságfejlesztés területi koordinációs feladatainak ellátása. A Tanács kiemelt figyelmet fordít a régió emberi erőforrásainak fejlesztésére, a területfejlesztésben érintett szereplők együttműködésének elősegítésére, a régió és az országhatárokon átnyúló kooperációk kialakítására, valamint a regionális identitás fokozására, a kulturális hagyományok ápolására.

Egyszemélyes tulajdonosként a Tanács létrehozta a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséget, amely a Tanácshoz kötődő menedzsment feladatok ellátásán túl aktív szerepet vállal a régió belüli és azon átvélő szakmai kapcsolatok működtetésében, a gazdaságfejlesztésben és helyi kezdeményezések ösztönzésében, amely jelenleg a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. keretein belül működik. A Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség 2004-2007 évi konzorciumvezetője a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség volt. Az innovációs ügynökség munkájának továbbfejlesztésére a tanács 45%-os alapítóként létrehozott egy másik új szervezetet, a Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft-t. Az alapítói vagyon másik részén öt szervezet osztozik.

Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács

H9400 Sopron,

Csatkai E. u. 6.

Telefon: +36 99/512-910

Fax: +36 99/512-919

E-mail: titkarsag@westpa.hu

Honlap: www.westpa.hu

Alapítók bemutatása

INNONET Kht.

Az alapítók közül a győri INNONET Kht. a Győri Ipari Park területén 2500 m²-es vállalkozói inkubátorházat, innovációs központot működtet. A rendelkezésre álló infrastruktúra:

25 iroda, egyenként átlagosan 20m², 10 műhely, egyenként átlagosan 60 m² 100 fős előadóterem, 100 m² 15 fős kistárgyaló, 45 m² 6 fős kistárgyaló, 17 m² 4 fős INNODESK iroda 45 m² strukturált kommunikációs hálózat, ISDN telefonközpont szolgáltatások, Internet/intranet számítógépes hálózat.

Az INNONET fő tevékenységei: kedvezményes bérleti lehetőségekkel és szolgáltatásokkal ideális feltételeket és szinergikus környezetet teremt az innovatív kis-, és közepes vállalkozások számára; kezdeményező szerepet vállal az innovatív gondolatok, ötletek felkutatásában és részt vesz azok projektte formálásában. Az INNONET célcsoportjai: kezdő, tudás- és technológia-intenzív, növekedési potenciállal rendelkező (start-up) vállalkozások, melyeknek a központ tanácsadói és informatikai szolgáltatásokat nyújt; innovatív, beszállítói kapcsolatok kiépítésére képes kis- és közepes (spin-off) vállalkozások, melyeknek a központ pályázati, projektmenedzsment és technológia transzfer szolgáltatásokat nyújt. Az INNONET működése óta számos projektben vesz részt, illetve tevékenységei közül kiemelendő az innovatív ötletek folyamatos felkutatása és fejlesztése, az innovatív, fejlődőképes, beszállítói tevékenységet végző kis-, és közepes vállalkozások megerősítése, az innovációs és technológiai transzferrel kapcsolatos információk közvetítése, valamint a siker érdekében nemzetközi partnerkapcsolatok kiépítése és tapasztalatcsere.

A PANNON NOVUM RIÜ keretében az INNONET által kialakított Forrásponton a Vállalkozók igénybe veszik a PANNON NOVUM Forráspont által nyújtott szolgáltatásokat, lehetőségeket. Az INNONET naprakész információt szolgáltat az innovatív mikro, kis- és közepes vállalkozások számára. Az INNONET munkatársai, több éves vállalkozásfejlesztési tapasztalattal, elsősorban innovációval kapcsolatos szolgáltatásokkal állnak a mikro, kis-és közép vállalkozások rendelkezésére.

Fő kompetenciák: innovációs központok, vállalkozásfejlesztés, tanácsadás KKV-k részére, innovációs projektek menedzselése, projektgenerálás, projektmenedzsment, projektelszámolások, innovációs pályázatok figyelése, technológiai transzfer tanácsadás, innovációs kompetencia adatbázisok, nemzetközi partnerkeresés, innovációs ötlet monitoring. Az INNONET látja el a régióban a Magyar Innovációs Szövetség (MISZ) és a Vállalkozói Inkubátorok Szövetsége (VISZ) regionális képviseletét, amely szervezetek jelentős befolyással rendelkeznek az ország innovációs folyamatainak alakításában.

INNONET Kht.

H-9027 Győr,

Gesztenyefa u. 4.

Tel: +36 96/506-900

Fax: +36 96/506-901

E-mail: vbalint@innonet.hu

Honlap: www.innonet.hu

Alapítók bemutatása

Universitas-Győr Nonprofit Kft.

Az Universitas-Győr Nonprofit Kft. jogelőd társaságát 14 éve alapították. Az Universitas-Győr Kht. 2007. október óta nonprofit Kft. formában végzi tevékenységét. A társaság tulajdonosi struktúrája 2007. decemberében megváltozott; jelenleg 80%-ban az Universitas-Győr Alapítvány, 20%-ban pedig a Széchenyi István Egyetem a tulajdonosa.

Az Universitas-Győr Nonprofit Kft. legfontosabb feladata, hogy tevékenységével segítse a Széchenyi István Egyetem oktatási, tudományos, kutatási, továbbképzési és ismeretterjesztési tevékenységét. A társaságot dinamizmus, sokoldalúság jellemzi. Kiadói, oktatási és szellemi szolgáltató üzletágai a Széchenyi István Egyetem tudásbázisára építve végzik tevékenységét. A szellemi szolgáltató üzletág fontos szerepet tölt be az egyetem és a gazdasági élet szereplői közötti kapcsolat megteremtésében, erősítésében. Számos kutatási, fejlesztési, mérnöki munka készült a Kft. működése során, amely a gazdasági élet szinte minden területét lefedi. A Kft. akkreditált felnőttképzési intézményként működeti oktatási üzletágát. Képzéseit elsősorban vállalati megkeresésekre szervezi, eleget téve ezzel egyedi képzési igényeknek is.

Az üzletágak egymással szorosan együttműködve közhasznú és vállalkozási tevékenységet egyaránt folytatnak. A Kft. évről évre egyre növekvő mértékben nyújt támogatást pl. az egyetemen megrendezésre kerülő konferenciák, rendezvények szervezésében az egyetemi diák és sportszervezetekkel együttműködve. Az Universitas Kft. feladata a Széchenyi István Egyetem és a kutatói szféra képviselői a RIÜ-ben, egyetemi erőforrások koordinációja, az egyéb K+F szakértői-, technológiai, társadalomtudományi-, gazdaságtani kérdésekben szakmai politikai tanácsadás, képviselő. Technológiai workshopok, innovációs események, kiállítások, bemutatók, szakmai képzések tanfolyamok rendezésével, technológiai tanácsadással támogatja a RIÜ információs hálózatát. Ezen túl a Széchenyi István Egyetemen működő, a Szabadalmi Hivatallal közösen üzemeltetett PATLIB Szellemi Tulajdonvédelmi Információs Pont is a RIÜ-s hálózat rendelkezésére áll. A PATLIB Szellemi Tulajdonvédelmi Információs Pont feladata az újdonságkutatás, adatbázis hozzáférés biztosítása. Az Universitas-Győr Nonprofit Kft. 2008. június 1-től működteti a Járműipari, Elektronikai, Logisztikai Kooperációs Kutató Központot, melyhez a GOP-1.1.2-07 pályázaton nyert 400 millió forint támogatást. A kutatóközpont feladata kutatás-fejlesztési és innovációs szolgáltatások nyújtása a vállalati szféra számára, valamint a kutatási eredmények széleskörű hasznosítása.

Universitas-Győr Nonprofit Kft.

H-9026 Győr,
Egyetem tér 1.
Tel: +36 96/503-457
Fax: +36 96/503-458
E-mail: tothe@sze.hu
Honlap: www.univgyor.hu

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

A Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványt (ZMVA) 1992-ben alapította a Zala Megyei Önkormányzat egyedüli alapítóként. A ZMVA célkitűzése a Zala megyében működő kis- és középvállalkozások (KKV-k) alapításának, növekedésének támogatása, versenyképességük és piaci kapcsolataik fejlesztése magas színvonalú szolgáltatások nyújtásával. Jelenleg a ZMVA Zalaegerszegen kívül a megye négy városában (Nagykanizsa, Keszthely, Zalaszentgrót, Lenti) végzi tevékenységét.

A ZMVA minden irodájában jól felkészült, vállalkozásfejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező szakemberek azonos minőségű szolgáltatást nyújtanak. A ZMVA szakemberi szakmérnöki, közgazdasági, jogi szalemberei, pénzügyi-számviteli, marketing és innovációs menedzseri, innovációs brókeri ismeretekkel, nyelvtudással segítik a hozzájuk forduló vállalkozásokat. A ZMVA szakértői az elmúlt másfél évtizedben tapasztalatokat szereztek innovációs projektek lebonyolításában, rendezvényszervezésben, oktatásban.

A szervezet fő tevékenységei: hitellehetőségek biztosítása, képzések szervezése; széles körű (általános és speciális) szaktanácsadás KKV-k számára; információs adatbázisok létrehozása, rendelkezésre bocsátása a vállalkozók számára; vállalkozói inkubátorház programbiztosítása kezdő vállalkozók részére kedvező feltételekkel Zalaegerszegen, Lentiben és Zalaszentgróton.

A ZMVA a hordozó szervezete a Pannon Fa- és Bútoripari Klaszternek. Ezen szerepkörön belül menedzseli Zala megyében és a Nyugat-dunántúli régióban faiparral foglalkozó kis- és középvállalkozásokat, valamint, Európai Információs Pontot (EIC) (2008. január 1-től EEN) működtet, amely EU-val kapcsolatosan nyújt információt. E tevékenységek mellett tanácsadással, rendezvények szervezésével, EU-információk hozzáférési lehetőségének biztosításával segíti a KKV-kat. 2007. december 31-ig a RIÜ-hálózat tagjaként Zalaegerszegen és Keszthelyen működtetett a ZMVA innovációs tanácsadó irodát mindösszesen 5 fő tanácsadóval.

A ZMVA Zala megye területén az alábbi innovációs feladatok megvalósítását tűzi ki célul:

- Innovációs pályázati kiírások, valamint a hazai és nemzetközi sajtóorgánumok figyelemmel kísérése, elektronikus rögzítése, e-mailen a célcsoport KKV-k értesítése, a KKV-k versenyképességét elősegítő információk gyors elérésének biztosítása
- Az innovációs „best practice” adatbázis gyűjtése, tanácsadás, „best practice” adatbázis folyamatos bővítése, kiadvány formájában az adatok megjelentetése (innovációs „best practice” KIS-OKOS)
- Innovációs pályázati és projektmenedzsment tanácsadások a KKV-k részére, az aktuális innovációs pályázati és pályázatrírási, valamint projektmenedzsmenti KISOKOS megjelentetése
- Innovációs rendezvények szervezése (pl. konferencia, klubrendezvény, tájékoztatók, képzések)

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

H-8900 Zalaegerszeg,
Köztársaság u. 17

Tel: + 36 92/316-033

Fax: + 36 92/316-033

E-mail: infozmva@zalasam.hu

Honlap: www.zmva.hu

Alapítók bemutatása

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara az 1994. évi XVI. törvény. alapján 1994. novemberében alakult, kezdte meg működését. Ma köztestületként működik, az önkéntesen kamarai tagságot vállaló vállalkozók gazdasági önkormányzata. A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának jelenleg 780 tagja van. E vállalkozói kör által előállított termelési érték a megyei össztermelésnek kb. 60%-a. Tagjainak összetétele vegyes, megtalálható közöttük az önfoglalkoztató egyéni vállalkozótól a nagyvállalatig bezáróan minden nagyságú és típusú vállalkozás.

A jogszabályi feladatokon túl a kamara foglalkozik a gazdaságfejlesztéssel, az üzleti forgalom biztonságának, a piaci magatartás tisztességének megőrzésével, az etikai normák betartatásával, általános érdekérvényesítéssel. Tevékenységükben dominánssá vált a vállalkozói igényekre épülő programok szervezése, a szolgáltató jelleg. Kiemelt cél a vállalkozások versenyképességének erősítése. A kamara felismerte, hogy a hazai mikro-, kis-, és középvállalkozásoknak még nem volt elég idejük megerősödni és így a legtöbb szektorban a multinacionális cégek által diktált erős versenyben gyakran piacvesztők, emiatt a KKV fejlesztés a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kiemelt feladata.

A kamara partnerként vett részt a Pannon Novum Innovációs Ügynökség munkájában. A kamarában működik egy Innovációs Info Pont, ahol a vállalkozásokat innovációs projektjeik megvalósításában segítik. A kamara koordinálja a Pannon Novum Regionális Innovációs Díj meghirdetését, mely a KKV-k figyelmét az innováció fontosságára irányítja, ösztönzi a jó példák megismertetését, az elismerését szolgálja. A K+F-hez szorosan kötődő szellemi tulajdonvédelem témakörben a kamara tanácsadást végez. Az elmúlt időszakban „Iparjogvédelmi kisokos” című kiadványt, jelentetett meg. A kamara fontosnak tartja a régió innovációs potenciáljának emelését, erősítését, KKV kapcsolat rendszerén keresztül kész segíteni a Pannon Novum Nonprofit Kft. munkáját. Alapítóként tevékenyen kíván közreműködni az innovációs folyamatok generálásában, a KKV-kal kapcsolatos szervezési munkák végzésében. E tevékenységek végzéséhez megfelelő infrastruktúrával, technikai eszközökkel és személyi kompetenciákkal rendelkezik.

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

H-9700 Szombathely,

Honvéd tér 2.

Tel: +36 94/312-356

Fax: +36 94/316-936

E-mail: vmkik@vmkik.hu

Honlap: www.vmkik.hu

Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.

A Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. jogelődje 1996-ban alakult, majd tulajdonosi körét kibővítve 1998. februárjában tőkét emelt. Az akkori Rt., melynek törzstőkéje 778.055 e Ft, az MFB bankcsoporthoz tartozott. Az MFB és további 15 tulajdonos - a három megyei és számos városi önkormányzatközreműködésével hozta létre a Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt-t. 2000-ben tulajdonos váltás történt, majd 2005. óta a társaság hivatalos elnevezése Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zártkörűen Működő Részvénytársaság. (Nyugat-Pannon Zrt.). A bank és a fő tulajdonosa a Regionális Fejlesztési Holding elvárása a nyereségorientált működés, melyet az Zrt. fennállása óta folyamatosan teljesít. A Nyugat-Pannon Zrt. együttműködik a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanáccsal, pénzügyi finanszírozóként szerepet vállal a térség fejlődését segítő programok kidolgozásában. További feladatai közé tartozik, hogy bekapcsolódjon a határon túli fejlesztési programokba is. A társaság jelenlegi alaptőkéje meghaladja az egymilliárd forintot.

A Nyugat-Pannon Zrt céljai megvalósítása érdekében különböző szolgáltatások nyújtásával vesz részt a vállalkozások tőkeellátásában, emellett széleskörű szakértői és tanácsadási tevékenységet végez. A Társaság fő tevékenysége: a tőkebefektetés, a finanszírozás és a forrásszervezés. A Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt. tőkebefektetési tevékenységének célcsoportjai elsődlegesen azok a kis- és középvállalkozások, start-up vállalkozások, projektcégek, amelyek

- jogi személyiséggel rendelkeznek (Kft., Zrt.)
- termelő, vagy szolgáltató tevékenységet végeznek
- fejlesztő célú beruházást hajtanak végre
- innovatív tevékenységet végeznek
- működésükkel a régió gazdasági potenciáljára pozitívan hatnak.

A Nyugat-Pannon Zrt. befektetői tevékenysége leginkább a kockázati tőkefinanszírozáshoz hasonlítható, vagyis olyan, nagy növekedési potenciállal rendelkező, elsősorban innovatív ágazatokban működő vállalkozásokban szerez tulajdonrészesedést átmeneti időtartamra, amely vállalkozások növekedése egyébként forráshiányba ütközik és a magasabb kockázat miatt e cégek a normál banki finanszírozási feltételeknek nem felelnek meg. A kockázati tőkebefektető az általa vállalt - a szokásosnál nagyobb - kockázatért magasabb hozamot vár el, mely hozam bizonytalan; a befektetés viszonylagos biztonságát a tőkebefektető az irányításba való beleszólása adja.

NYUGAT-PANNON
REGIONÁLIS
FEJLESZTÉSI RT.

Az RFH Csoport Tagja

Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.

H-9700 Szombathely,
Kőszegi u. 23.

Tel: + 36 94/500-780

Fax: + 36 94/500-786

E-mail: nyupan@rft.t-online.hu

Honlap: www.nyupan.hu

Nyugat-dunántúli régió

Általános bemutatás

A Nyugat-dunántúli régió Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyéket foglalja magában. Kiterjedése észak-déli irányban hosszan elnyúló.

A régió négy országgal határos: nyugaton Ausztriával, délnyugaton Szlovéniával és Horvátországgal, északon pedig Szlovákiával. A régió keleti irányban a Közép-dunántúli régióval, míg déli irányban a Dél-dunántúli régióval szomszédos.

A régió 11 183 km²-es területével az ország területének a 12 %-án terül el, ennek 36%-át foglalja el Győr-Moson-Sopron megye, 30%-át Vas megye, 34%-át pedig Zala megye teszi ki.

A Nyugat-Dunántúl természetföldrajza rendkívül változatos képet mutat. Területén három nagytáj húzódik: a Kisalföld, az Alpokalja és a Dunántúli-dombság egy része, kiegészülve a Dunántúli Középhegység északi és nyugati peremvidékeivel. A változatos felszínű táj vízfolyásokban és természetes, illetve mesterséges állóvizekben gazdag. A régió területén számos országos védelem alatt álló természeti terület egység található (Fertő-Hanság Nemzeti Park, Őrségi Nemzeti Park). A természeti kincsek tekintetében a régió termál és gyógyvizekben bővelkedik leginkább, területileg szinte egyenletes megoszlásban.

A Nyugat-dunántúli régió gazdag természeti kincsekben, erőforrásokban. Ezek megőrzése egyaránt környezeti és gazdasági érdek, kíméletes hasznosításuk a fenntartható fejlődés nagy lehetősége és feladata. A régiót a jelentős ipari központok kialakulása ellenére komoly környezeti problémák nem veszélyeztetik. A rendszerváltást követően számos korszerűtlen, a környezetet jelentős mértékben károsító iparág (például: textilipar, gépipar) termelése szűnt meg, csökkent, vagy alakult át. Ugyancsak csökkent, elsősorban az agrárolló szétnyílása miatt a mezőgazdasági termelésből eredő környezet-terhelés mértéke. A természeti rendszereket ezért viszonylagos épség jellemzi. A magas biodiverzitás megőrzése mind környezeti, mind gazdasági (turizmus), mind társadalmi (életminőség) szempontból fontos.

Természeti adottságok

A régió természeti értékekben gazdag, környezeti állapota az országos átlaghoz viszonyítva, a többi régióban tapasztalható problémákhoz képest, jó. A régióban 3 nemzeti park (Fertő-Hanság NP, Őrségi NP, Balatoni NP), több tájvédelmi körzet és természetvédelmi terület található. A Natura 2000 területek kijelölése megtörtént. A nem védett természeti területei közül Európai szinten is kiemelkedő a Rába szabályozatlan szakasza. A természeti, táji- és kulturális értékekre épülve sok kistérségben fejlett turizmus épült ki.

A térség energiahordozókban és ásványi anyagokban nem túl gazdag. Gazdasági szempontból azonban minden bizonnyal legfontosabb természeti kincse a termál- és gyógyvíz-készlet, amely a régióban bőséges és viszonylag egyenletes területi eloszlásban tör felszínre (kiemelkedők: Hévíz, Bük, Sárvár, Zalakaros, Balf, Lenti). A korábbi gazdag zalai kőolajmezők kimerülőben vannak. A tőzeg-, kavics-,

Nyugat-dunántúli régió

agyg- és lignitkészletek jelentősek. Ezek kitermelése azonban táj- és természetvédelmi szempontok miatt nem kívánatos, illetve korlátozottan lehetséges. A régió adottságai a megújuló energiaforrások, különösen a szélerenergia terén jók, melyek kihasználása nagy lehetőséget rejt magában.

Környezeti állapot

A Nyugat-dunántúli régió infrastruktúrája elmaradottnak tekinthető: közútjainak állapota - néhány főút kivételével - korszerűtlen, kapacitásuk elégtelen, a vasúti hálózat műszaki állapota is elavult. A belső közlekedési kapcsolatok fejletlensége az észak-déli tengely mentén tapasztalható területi egyenlőtlenségeket tovább növeli. A négy országhatár és az egyre erősödő nemzetközi szállítási igények miatt jelentős átmenő forgalommal rendelkezik, melynek hatása főleg az észak-déli tengely mentén érezhető. A természeti, táji- és kulturális értékekre épülve sok kistérségben jelentős ökoturizmus van kiépülőben vagy épült ki.

A régió - fenntartható fejlődése érdekében - törekszik a megújuló energiaforrások felhasználását elősegíteni, ösztönözni. A Kisalföld több pontján további szélerőmű parkok tervezése folyik, így a Mosoni síkon több mint 100, a Rábaközben pedig 45 szélkerék épül. Fatüzelésű falufűtőmű épült Pornóapátiban, távfűtőmű Szombathelyen és Körmenden. Alternatív (nád gyökérzónás) szennyvíztisztító működik a Vas megyei Kámban. Biogáz erőműveket terveznek több településen, szerves melléktermék (pl. szalma) fűtőanyagú erőművet terveznek Vépen. A Zala megyei Iklódbördöccén tervezik hazánk első geotermikus erőművét.

A NASA közreműködésével Délkelet-európai klímahatás-kutatási központ létesül Sopronban, a Nyugat-magyarországi Egyetemen. A nemzetközi kutatások eddig nem szenteltek kellő figyelmet a klímaváltozás Délkelet-Európát érintő hatásainak. A térség nagy része az erdőssztyep klímazónában fekszik, ahol aránylag csekély változások is jelentős ökológiai következményekkel járnak. A régió természeti adottságai közül említésre méltó az erdőszűlség magas aránya és a változatos fafaj összetétel.

Gazdaság

A rendszerváltozást követően, a határok megnyitása kedvező fordulatot eredményezett. Fellendült az idegenforgalom. A négy országhatár nemzetközi átmenő forgalma jelentős, az itt található átkelőkön bonyolódik hazánk határforgalmának mintegy fele. Erőteljes beruházási tevékenység indult meg, tömeges külföldi befektetők telepedtek le, amit a rendkívül kedvező földrajzi elhelyezkedés is segített. Győr-Moson-Sopron és Vas megye az Európai Unióval közvetlenül határos, ami fontos, pozitív tényező volt a külföldi tőke régióba történő vonzásában. A három megye országos átlagot meghaladó fejlődése eredményezte, hogy Nyugat-Dunántúl, a fővárost is magába foglaló Közép-Magyarországot követően az ország második legfejlettebb régiójává vált.

A gazdasági térszerkezet egészét tekintve az elmúlt másfél évtizedben alapvetően pozitívnak mondható folyamatok zajlottak a régióban. Ezek a folyamatok nem egyenletesen jelentkeztek a térségen belül. A 90-es években, különösen a külföldi működőtőke beáramlásának köszönhetően elsősorban a megyeszékhelyek, az osztrák határhoz közel eső területek, valamint az M1-es autópálya mentén fekvő települések és a Balaton környéke alkották a dinamikus fejlődő térségek csoportját, melyhez a régió 20 kistérsége közül 10 tartozott.

A dinamikus gazdasági szerkezetváltás nem volt azonos mértékű a régióon belül; a már meglévő területi különbségek (a fejlettebb Győr-Moson-Sopron és a kevésbé fejlett Zala között) további növekedése figyelhető meg. A gazdasági térszerkezet kistérségi szinten még ennél is heterogénebb.

Nyugat-dunántúli régió

2005-re a Nyugat-dunántúli régióban található 24 ipari park összes alapterülete meghaladta az 1300 hektárt. A betelepült vállalkozások száma évről-évre dinamikusan növekszik, jelenleg megközelíti a 350 céget. Egyes parkok (pl. Győr, Sárvár) már szinte teljesen megteltek, aminek következtében újabb területeket kellett bevonni a fejlesztésekbe.

A térség egyes, korábban hagyományosnak számító iparágai-, élelmiszer-, könnyűipar, textilipar-folyamatosan veszítettek szerepükből, míg az ugyancsak évszázados hagyománnyal rendelkező gépipar a 90-es évtized elején, a keleti piacok összeomlása után megtorpant, majd elsősorban a multinacionális befektetők (Audi, Opel, Flextronics, General Electric stb.) megjelenésével fokozatosan megújult. A gépiparon belül egyértelműen az autóipar, valamint a villamos gép, műszer, híradástechnikai eszközök gyártása a domináns. Dinamikusan fejlődő iparág, a vegyipar ipari gázgyártás ágazata, amely természeti adottságra épül. (Répcelak környékén található Közép-Európa legnagyobb kiterjedésű természetes széndioxid lelőhelye.)

A régió legfontosabb ágazatai mentén 2000-től folyamatosan indultak útjára olyan klaszter kezdeményezések, amelyek célja a vállalati együttműködések, kölcsönhatások elősegítése, a térség gazdaságában meghatározó kulcságazatok és azok kapcsolódó és háttérpára számára speciális szolgáltatások, valamint infrastruktúra nyújtása.

Gazdasági szervezetek

A Nyugat-dunántúli régióban 2004 végén a regisztrált vállalkozások száma megközelítette az 117 ezret, ami 12,4%-kal magasabb, mint a 2000-es érték, és 21,6%-kal haladja meg a 8 évvel korábbi számot. Az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 117 (2000-ben még csak 83 volt), jóval magasabb, mint az országos átlag sőt, Budapesten kívül valamennyi régió hasonló mutatóját meghaladja. A regisztrált vállalkozások 80%-a működő vállalkozás, amely arány ugyancsak magasabb az országos viszonyszámnál.

A gazdálkodási forma megválasztása általában szoros kapcsolatban áll az adott vállalkozás tőkeerejével, tevékenységével, lehetőségeivel. A régióban a működő vállalkozások közül az egyéniiek 61%-os aránya, amely nem sokkal haladja meg az országos átlagot (54%). Megfigyelhető, hogy a gazdaságilag kevésbé fejlett kistérségekben jóval élénkebbek a magánkezdeményezések, egyéni vállalkozások, mint a megyei jogú városokban, akár 10-15 százalékpont is lehet a különbség. A működő vállalkozások közül, tehát több mint 32 ezer a társas vállalkozás, melyek száma az elmúlt 10 évben megduplázódott, ez szintén az erős vállalkozói háttérre utal. A működő vállalkozások közül 129 darab 250 fő feletti nagyvállalat, míg az 50-250 fő közötti középvállalkozások száma 500, ami azt jelenti, hogy 98%-uk 50 fő alatti mikro, illetve kisvállalkozás.

Észak-déli közlekedési tengely

A Nyugat-dunántúli régió közlekedési helyzetét alapvetően meghatározza négy országgal határos elhelyezkedése (szlovák, osztrák, szlovén, horvát határszakaszok) és településszerkezete. A régió hazánk nyugat-európai közlekedési kapuja, hiszen a legjelentősebb közúti, vasúti, vízi áramlási tengelyek itt lépnek be az országba és haladnak keresztül területén (az ország közúti, főképp teherforgalmának 60 %-a a régión keresztül hagyja el az országot).

A régiót három Helsinki közlekedési folyosó is érinti, de ezek a közlekedési folyosók nem szolgálják ki az észak-déli irányú, dinamikusan fejlődő forgalomáramlási útvonalakat. A Nyugat-dunántúli régióban hiányzik egy markáns, észak-déli irányú közlekedési folyosó, az M9 és M86 gyorsforgalmi utak és egy minőségi vasútvonal, amely mind a régió belső kohéziója tekintetében, mind pedig a balti-adriai relációban kiemelt jelentőségű, miközben a nevezett páneurópai folyosókat is összekötő szereppel bírna.

A régióban két jelentős, regionális szerepkörű repülőtér található. Az egyik a Balaton melletti Sármelléki repülőtér, a másik a Győr melletti Péri repülőtér.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség

Az NYDRFT operatív munkáját egy egyszemélyes titkárság segítette az 1997-es alakulást követő évben. A titkársági feladatok ellátását az elnököt adó MTT munkatársa látta el. Az évenkénti elnökváltáskor a régió adminisztrációs-dokumentációs anyagai is vándoroltak megyéről megyére. Így az induláskor a győr-moson-soproni, majd a vasi, harmadik évben pedig a zalai MTT volt a régió „munkaszervezetének”, s ezáltal a Tanácsnak is a székhelye.

A Tanács feladatainak bővülése, pl. az 1998-2000 közötti regionális Területfejlesztési Célelőirányzat felhasználásának menedzselése, illetve a régiós dokumentáció stabil elhelyezése egy állandó munkaszervezet létrehozását igényelte. Az NYDRFT, mint egyszemélyes tulajdonos alakította meg a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaságot (NYDRFÜ). A szervezet 2009. január 1-jén átalakult, hivatalos megnevezése Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft-re változott. Az ügynökség 1999. július 1-én kezdte meg működését, soproni székhellyel. Az NYDRFÜ első ügyvezetője Györffy Gábor lett, aki 8 évig vezette a szervezetet. Irányításával épült ki az ügynökség egyre bővülő szervezet- és tevékenységrendszere, amely országosan is elismert társasággá tette az NYDRFÜ-t. Pozícióját 2007. november 1-től Horváth Jácint vette át egy olyan időszakban, amikor az Európai Unió új, 2007-2013. évi Strukturális Alap programidőszakában először menedzselhetnek önálló operatív programot Magyarország NUTS II szintű régiói és a program által kezelt források összege először haladja meg a 100 Mrd Ft-ot.

A társaság a régióbeli kiegyensúlyozott működése érdekében az öt megyei jogú város mindegyikében (Győr, Nagykanizsa, Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg) hozott létre irodákat. Az alakulást követő 7 főről, a többszöri feladatbővüléssel párhuzamosan az NYDRFÜ létszáma 61 főre növekedett 2006 végére, napjainkra pedig eléri a 100 főt. Az NYDRFÜ a Tanácshoz kötődő menedzsment feladatok ellátásán túl aktív szerepet vállal a régión belüli és azon átvívelő szakmai kapcsolatok működtetésében, a gazdaságfejlesztésben és helyi kezdeményezések ösztönzésében.

Az NYDRFÜ legfőbb feladata a Tanács munkájának biztosítása, valamint a Nyugat-dunántúli Regionális Területfejlesztési Program célkitűzéseinek megvalósítása. Az ügynökség a döntés-előkészítő valamint a végrehajtással összefüggő feladatok mellett jelentős szerepet vállal a regionális „Jövőkép” alakításában, s céljának tartja, hogy minél több szereplőt vonjon be a közös gondolkodásba és munkába. Ennek gyakorlati megvalósítását segítik az ügynökség ösztönzésével létrejött, a régiót átfogó fórumok, mint a Regionális Hálózati Tervező Intézet, a Regionális Környezeti Fórum és a Regionális Civil Fórum.

A regionális partnerségépítés kiváló eszköze az NYDRFÜ által kezdeményezett és működtetett, a Regionális Operatív Program 3.1.3. komponens támogatásával megvalósuló „Hatékony Innovatív Partnerség (HIP) - Regionális hálózat és kapacitásépítés Nyugat-Dunántúlon” elnevezésű projekt 2005. május 1. és 2007. december 31. között. A projekt elsősorban partnerségépítő képzési programok lebonyolításához nyújtott támogatást a területfejlesztésben érintett mindhárom szektor – állami, civil, magán – számára. A képzések célja az volt, hogy olyan kísérleti együttműködési modellek, hálózatok, partnerségen alapuló regionális és kistérségi fejlesztési koncepciók, programok jöjjenek létre, amelyek javítják a helyi fejlesztéspolitika hatékonyságát, és erős szemléletformáló hatást fejtenek ki az együttműködések, partnerségen alapuló fejlesztések terén.

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

Az Ügynökség fő tevékenységei

- részt vesz az alapító munkaszervezetének titkársági és adminisztratív típusú feladatainak ellátásában, valamint a Tanács működéséhez szükséges döntés-előkészítési, végrehajtási feladatokban;
- elősegíti a Nyugat-dunántúli régió területfejlesztésében érintett szereplők együttműködését, a közös érdekek és feladatok feltárását;
- támogatást nyújt a régió területfejlesztési intézményrendszerének kialakításához, annak fejlesztéséhez, valamint hozzájárul a területfejlesztéshez kapcsolódó feladatokat ellátó szervezetek munkájának összehangolásához;
- segíti a megyei területfejlesztési tanácsokat, koordinálja regionális léptékű céljait és tevékenységeit;
- ellátja a regionális területfejlesztési program készítésével kapcsolatos koordinációs munkákat, biztosítja a program országos, regionális, megyei és kistérségi kapcsolatait;
- elősegíti és figyelemmel kíséri a regionális fejlesztési programhoz kapcsolódó, a Tanács által koordinált decentralizált fejlesztési programok megvalósulását és kidolgozását;
- közreműködik a regionális fejlesztési programok pénzügyi megalapozásában, a régió fejlesztésére irányuló hazai és nemzetközi erőforrások koncentrálásában, befektetések területi hatékonyságának fokozásában;
- közreműködik az Európai Unió területfejlesztési gyakorlatának megismertetésében, előterjesztésében és a hazai gyakorlat ezt figyelembe vevő formálásában;
- koordinálja és ellátja a régióértérintő Európai Uniói támogatási programok, valamint a Tanács döntési hatáskörébe utalt hazai támogatási forrásokhoz kapcsolódó programozási és végrehajtási feladatait;
- elősegíti az országhatáron túlnyúló regionális együttműködések kialakítását.

A bővülő és egyre összetettebb feladatrendszer magának a szervezetnek a folyamatos fejlesztését is megköveteli. A legújabb szervezeti egység az Elnöki Titkárság, amely 2007. februárjában Győrben kezdte meg tevékenységét.

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség tevékenységei

Szakterület	Tevékenység
Fejlesztési és nemzetközi csoport	A csoport munkájának jelentős részét képezi az NYDRFÜ teljes stratégiaalkotási és szakpolitikai tervezési tevékenységének koordinációja, a régió gazdaságfejlesztési, az ügynökség nemzetközi kapcsolatainak szervezése. 2009-ben a csoport kiemelt feladata lesz a gazdasági válság hatásainak mérséklése érdekében a regionális hatáskörbe tartozó eszközök koordinációjában való részvétel. A csoport látja el a régió Brüsszeli Képviselői feladatainak ellátását
Kistérségi Koordinációs hálózat (KKH)	A hálózat célja a Nyugat-dunántúli Operatív Program (NYDOP) és az ágazati Operatív Programok, valamint a hazai támogatások hatékony felhasználásának elősegítése folyamatos tanácsadással és az egyes projektek menedzsmentjének támogatásával, a kistérségek együttműködési tevékenységének fejlesztése, valamint a régióban található hátrányos helyzetű kistérségek felzárkózásának gyorsítása. Tevékenységének meghatározó célja a gazdasági világválság regionális hatásainak csökkentése a hálózat válságkezelésbe történő bekapcsolásával a régió gazdaságfejlesztési célkitűzéseivel összhangban. Fontos törekvés, hogy a Kistérségi Koordinációs Hálózat továbbra is szolgáltatni tudjon a kistérségek felé.
Nyugat-dunántúli Operatív Program Közreműködő Szervezet (NYDOP KKSZ)	A Közreműködő Szervezet fő célja az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) Nyugat-dunántúli Operatív Programjának (NYDOP) négy prioritása (Regionális gazdaságfejlesztés, Turizmusfejlesztés – Pannon örökség megújítása, Városfejlesztés, Környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra) keretében megvalósuló támogatási konstrukciók hatékony és eredményes lebonyolítása az ÚMFT végrehajtására vonatkozó uniós és hazai jogszabályokban és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel (NFÜ) kötött megállapodásban foglaltak szerint.
Hazai programvégre-hajtás	A csoport célja a hazai decentralizált források (TEUT, HÖF CÉDE, HÖF TEKI, Vis maior, TRFC, Céltámogatás, Innovációs támogatások) menedzsment feladatainak hatékony ellátása mellett a korábbi évek támogatási szerződésekkal lekött hazai források eredményes felhasználásának elősegítése.
Regionális koordináció	A Regionális Koordinációs Csoport fő célkitűzése a folytonosság biztosítása az NYDRFT és szervezete munkájában, a hatékony és gyors tanácsi döntéshozatali mechanizmusok elősegítése.
Gazdasági Igazgatóság	A Gazdasági Igazgatóság feladata az ügynökség hatékony, eredményes és gazdaságos működtetése, a pénzügyi, számviteli rend betartása, a zavartalan működéshez és gazdálkodáshoz szükséges likviditás biztosítása. A Gazdasági Igazgatóság látja el az ügynökség működéséhez szükséges gazdasági, szervezési, beszerzési, marketing-kommunikációs valamint informatikai feladatokat.

Forrás: NYDRFÜ, 2009.

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

A Nyugat-dunántúli régió fejlesztési tervezése már az alakulás pillanatától megkezdődött. Az 1995-ben gondosan megtervezett osztrák–magyar Interreg-Phare CBC programnak köszönhetően, szinte a régió alakulásával egy időben – Európai Unió támogatással – megkezdődött a régió hosszú távú fejlesztési koncepciójának elkészítése, amelyet azután egy napjainkig tartó folyamatos területi tervezési munka követett. A koncepció nem volt előzmény nélküli, hiszen a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (KTM) kezdeményezésére már 1993-tól készültek regionális stratégiai tervezési mintaprojektek (Hrubi 1997, Lados 2001). Ezek sorába tartozik az 1995–1996-ban elkészült az Északnyugat-dunántúli fejlesztési koncepciója is. A tervezési dokumentum területileg a jelenlegi Nyugat-dunántúli tervezési-statisztikai régiót és Veszprém megyét fedte le. A következőkben a régió egészét átfogó területfejlesztési dokumentumokról adunk egy keresztmetszetet.

A Nyugat-Dunántúl hosszú távú fejlesztési koncepciója 1998–2010

1.

A KTM 1995. januárjában megbízta az MTA Regionális Kutatások Központja Nyugat-magyarországi Tudományos Intézetét (NYUTI), hogy dolgozza ki az Északnyugat-Dunántúl négy megyéjére (Győr-Moson-Sopron, Vas, Veszprém és Zala megye), mint együttes régióknak tekinthető térségre az egységesen értelmezhető területfejlesztési koncepció (Lados 1997). Ennek a területi összetételnek volt egy olyan motivációja, hogy az 1995–1999 közötti időszak magyar–osztrák Phare CBC megyei közé bevonva Veszprém megyét, esetleg ez a megye is mint egy NUTS 2 szintű régió része, kedvezményezettjévé válhat ennek a közösségi kezdeményezésnek.

A koncepció azt a missziót vázolta az Északnyugat-Dunántúl számára, hogy mint a modernizációra határozottabban érett térség, az együttműködéssel mutasson fel új megoldásokat a területi folyamatok alakításában. Ehhez biztosítsa a megindult gazdasági növekedés fenntarthatóságának feltételeit, növelje a régió belső kohézióját, teremtsen meg a megyehatárok mentén kialakult hátrányos helyzetű mikrotérségek felzárkózásának feltételeit, és törekedjék a környezeti potenciálban rejlő adottságok minél szélesebb hasznosítására, s ezáltal a fenntartható fejlődés elvének és gyakorlatának területfejlesztési érvényesítésére.

A fenti stratégiai célok megvalósítását négy prioritásba sűrítette a koncepció:

1. A gazdasági bázis innovációs miliőjének kialakítása: gazdasági infrastruktúra fejlesztése, szellemi erőforrások erősítése
2. A multi- és intraregionális kohézió erősítése: országhatár menti együttműködések, régióépítés
3. A belső perifériák aktivizálása: kistérség-fejlesztési programok preferálása, intraregionális közlekedési kapcsolatok erősítése, települési infrastruktúra fejlesztése
4. A környezeti potenciál megóvása: környezeti károk felszámolása és mérséklése, ökopotenciál fölmérése

A prioritások speciális céljait 15 intézkedésen keresztül kívánta megvalósítani a koncepció. Az egyes intézkedéseket az Északnyugat-Dunántúl differenciált területi sajátosságaiból fakadóan térségi szinten csoportosított beavatkozási területekhez kötötte. A koncepció tudatosan vállalta, hogy az innováció-

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

orientált és az endogén erőforrásokra támaszkodó területfejlesztési politikára építi a térség fejlesztési stratégiáját.

A koncepció tudatosította azt is, hogy bizonyos akciók csak nemzeti szinten kezelhetők. A koncepció három országos kompetenciába tartozó, a térség számára kiemelkedő fontosságú témakörre tett javaslatot:

1. Bécs–Pozsony–Győr–Sopron/Felső-Pannónia potenciális eurorégió intézményi kereteinek kialakítása
2. Kiemelt közlekedési rendszerek fejlesztésében való aktív szerepvállalás
3. Környezeti potenciál megóvása

2.

Magyarország nyugati határ menti régiójának komplex területfejlesztési koncepciója 1998–2013

Az uniós forrásból finanszírozott terv gazdag háttéranyagra támaszkodhatott, hiszen a koncepciókészítés időszakában már a régiót alkotó megyék mindegyike és a régió számos kistérsége is kidolgozta saját területfejlesztési koncepcióját. A tervezési munka 1997-ben indult és 1998. végén zárult.

A koncepció – a korábbi négymegyes koncepcióhoz hasonlóan – három forgatókönyvet vázolt a régió következő másfél évtizedes időszakára:

- polarizált fejlődés (a területi egyenlőtlenségek növekedése)
- területi különbségek stabilizálódása (közepesen koncentrált fejlődés)
- kiegyensúlyozott fejlődés (területi kiegyenlítődéss)

A Tanács a „kiegyensúlyozásra törekvő fejlődés” (a területi kiegyenlítődéss) és környezetkímélő gazdasági struktúraváltás változatának megvalósítását választotta, a meglévő értékek és eredmények minőségi fejlesztésével, ill. a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányosabb térségek felemelésével. Ez a változat a leginkább optimista, mind a szellemi, mind a gazdasági erőforrások fejlesztése és kihasználhatósága kérdéseiben. Feltételezi a vállalkozások, a tőkebefektetések és a környezetbarát gazdálkodás területileg egyensúlyos fejlesztésének megvalósíthatóságát az 1998–2013 közötti időszak alatt.

A megcélzott fejlődési változat mentén a főbb ágazati hangsúlyok – gazdasági infrastruktúra, vidékfejlesztés, turizmus, közlekedés, oktatás-képzés – mellett, a négymegyes regionális koncepcióhoz képest sokkal hangsúlyosabban jelenik meg a határmenti és az interregionális együttműködés ebben a jövőképben. Ez a megközelítés azt is feltételezi, hogy a régió által megcélzott társadalmi-gazdasági fejlődés mértékét, változatait és eredményességét erőteljesen befolyásolhatja a szomszédos országokkal való kapcsolatának kedvező vagy kedvezőtlen alakulása.

A koncepció 8 stratégiai célt fogalmazott meg, és meghatározta azok közép-, illetve hosszú távú fontossági sorrendjét, rangsorát. Középtávon az általánosan elsődleges értékek elérése érdekében felállított célokat (a természeti-környezeti értékek, emberi erőforrásfejlesztéseket) követően az elmaradott térségek – a vidék – és a gazdaság fejlesztése (ezen belül az egyes ágazatainak – ipar, feldolgozóipar, mező- és erdőgazdaság) és azt ellátó műszaki infrastruktúra-rendszerek fejlesztése a legfontosabb, mint mennyiségi hiánypótlás. Hosszú távon a rangsort már a minőségi fejlesztések feladatai adják, így

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

a területszerkezeti értékfejlesztés, a természeti kincsek – a termőföld –, a hévíz feltárások és egyéb megújuló energiahordozói hasznosítások, a településrendszer kiegyenlítő fejlesztései a fontosabbak a távlati jövőkép prognózis megvalósításának időlépcsőiben.

Partnerség 2007–2013 programrendszer

3.

Az NYDRFT 2005. májusában döntött arról, hogy az országban egyedülként a régió, illetve a három megye, valamint a nagyvárosok terveit egymással összehangoltan, egy megbízás keretében készíti el. A 'Partnerség 2007–2013' program eredeti szándékai szerint a Nyugat-dunántúli régió 2007–2013 közötti időszakra szóló, alulról – a kistérségek, a nagyvárosi térségek és a megyék fejlesztési elképzeléseire – építkező NYDOP elkészítését szolgálta. A terv elkészítésére kiírt pályázati procedura elhúzódása miatt egy, a NYDOP kompetenciáját meghaladó tervrendszer készítése kezdődött meg 2006. év elején.

Az összesen 22 önálló dokumentumot tartalmazó csomag csúcsán a Nyugat-dunántúli régió 2007–2013 közötti időszakra szóló átfogó fejlesztési programja helyezkedik el. Ez annyival több a NYDOP-nál, hogy célrendszere tartalmazza azokat a régión belül megvalósítható fejlesztési lehetőségeket is, amelyeket nem a NYDOP, hanem a különböző ágazati OP-ok finanszíroznak. A programrendszert az alábbi dokumentumok alkotják:

- a) Helyzetelemzések (4 db): 1 db regionális és 3 db megyei;
- b) A 2020-ig előtekintő, hosszú távú területfejlesztési koncepciók (9 db): 1 db regionális, 3 db megyei, 5 nagyváros és térsége;
- c) A 2007-2013 közötti időszakra szóló átfogó területfejlesztési programok (9 db): 1 db regionális, 3 db megyei, 5 nagyváros és térsége.

Az egyes tervtípusok és a tervezés különböző területi szintjei közötti összhangot az egységes tervezési metodika, míg a tervek egymásra épülését és átjárhatóságát a tervezői konzorciumon belül kialakított felelősségi rendszer biztosította. Mindegyik területi szintű – megyei, nagyvárosi térségi – tervnek volt önálló vezetője, de a tervezés folyamatában horizontálisan, ágazatonként – gazdaság, oktatás-képzés, közlekedés stb. – is voltak témafelelősök. Az egész rendszert a konzorcium vezetője koordinálta, aki a régió szintű dokumentumok elkészítéséért, illetve a párhuzamosan folyó NYDOP tervezéssel való összhangért is felelt.

Nyugat-dunántúli régió koncepciójának célrendszere (2007–2020)

3.1

A megújított 2020-ig előtekintő koncepció újrafogalmazta a Nyugat-dunántúli régió jövőképét: „Nyugat-Dunántúl az élénk helyi és nemzetközi együttműködési hálózatok régiója, amely európai dinamikus gazdasági, közlekedési, tudás és kommunikációs tengelyek aktív formálójaként, az ember és környezete kiegyensúlyozott kapcsolatára építve Magyarország – gazdaságilag, szervezeten és kulturálisan is megújulni képes – zöld jövőrégiójává válik.”

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

A környezet, a környezeti tudatosság már az 1998-as koncepcióban és a 2000–2006-os területfejlesztési programban is hangsúlyos elem volt a régió jövőképében. A korábbi programban megfogalmazott jövőképhez képest érzékeltes a fókusz változása. Ezúttal nem a (közép-) európai szinten versenyképes régió formálása van a célkeresztben, hanem a zöld régióvá válás. A fenntartható fejlődés általánosan használt szlogenjén túl talán két lényeges tényezőre vezethető vissza a Nyugat-Dunántúlnak a hazai régióknál hangsúlyozottabb környezet-orientáltsága.

Egyfelől van egy erős szomszédsági hatás, hiszen a szomszédos osztrák tartományok az elmúlt egymásfél évtizedben sokat és hatékonyan tettek a környezettudatos rendszerek fejlesztéséért, különösen a megújuló energiák alkalmazásában. A határ mentén élők a gyakori átjárás következtében ezeket közvetlenül tapasztalják. A hatás átszűrődése pedig különösen érzékeltes és mérhető a nagyszámú, az osztrák–magyar határ menti programok támogatásával megvalósult projekteken és az egyre intenzívebbé váló kétoldalú kapcsolatokon keresztül.

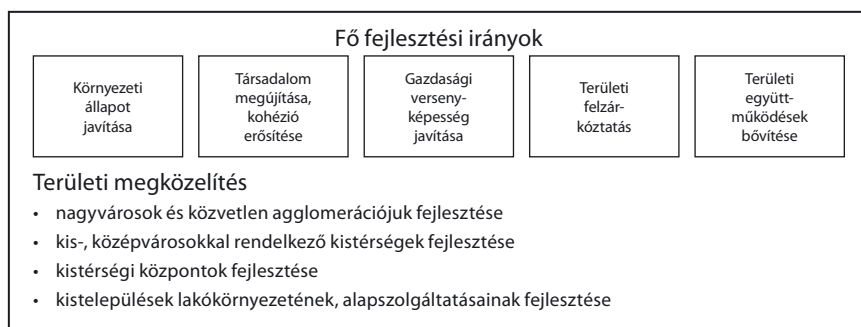
A másik lényeges elem a környezet és természetvédelem területén a hazai régióknál kiterjedtebb és erősebb civil szféra, amely regionális szintű Környezeti Fórumot hozott létre, amelyen keresztül aktív részese, formálója a nyugat-dunántúli regionális politikai folyamatoknak.

A koncepció három főbb, mérhető célkitűzést fogalmazott meg a jövőkép elérése érdekében:

- Létrejön az észak-déli gazdasági, innovációs és közlekedési tengely a régió belső gazdasági kapcsolatainak erősítéséért és kohéziójáért – Győr és Nagykanizsa közötti elérési idő 40%-kal csökken, a régió belüli gazdasági együttműködések száma 20%-kal nő.
- A Közép-Európai gazdasági tér újraformálásában a régió kezdeményező szerepet lát el – Az innovációs és kutatási kapacitások 30%-kal növekednek. A rekreációs lehetőségek európai szinten ismertté és versenyképesé válnak. A '90-es évek mennyiségi fejlődése után a gazdaság minőségi megújulása jellemzi Nyugat-Dunántúlt.
- A régió legfejlettebb 10 és legelmaradottabb 10 kistérsége közötti fejlettségi különbségek nem növekednek – Belső térségi erőforrások mozgósítása.

A koncepció, az Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK) hosszú távú fejlesztési irányai alapján határozta meg a régió fő fejlesztési irányait. Az OTK-hoz képest a társadalmi dimenzió jelenik meg új elemként. Az egyes fejlesztési irányok ugyanakkor eltérő területi szinteken, beavatkozási területeken is értelmezhetők.

A Nyugat-dunántúli régió koncepciójának fő fejlesztési irányai és beavatkozási területei

Nyugat-dunántúli régió regionális átfogó programja 2007–2013

3.2

A dokumentum a hosszú távú célok közül az alábbiak megvalósítására koncentrálni középtávon, a 2007–2013 közötti programidőszakban. (Zárójelben a célok megvalósítását segítő operatív programok kerültek megnevezésre)

- Szakképzés, felnőttképzés, felsőoktatás hatékonyságának javítása, a Magyarországon működő legjobb szakképzési, felnőttképzési rendszer kialakítása; (Társadalmi Megújulás OP, Társadalmi Infrastruktúra OP)
- Észak-déli közlekedési tengely megépítése, ezen belül is a kamionforgalommal legterheltebb, illetve a legtöbb lakott település által érintett közlekedési szakaszokon gyorsforgalmi út megépítése; (Közlekedési OP)
- Megújuló energiaforrások minél szélesebb körben történő fenntartható hasznosítása; (Környezetvédelmi és Energetikai OP)
- Működő klaszter programok folytatása, hatékonyságuk javítása, és új klaszterprogramok indítása a koncepcióban jelzett szakterületeken; (Regionális OP)
- Fejletlenebb kistérségek felzárkóztatása, aprófalvak elnéptelenedésének megakadályozása infrastrukturális fejlesztésekkel, munkahelyteremtést ösztönző támogatásokkal; (Nemzeti Agrár- és Vidékfejlesztési Program)
- KKV-k fejlesztését segítő rugalmas pénzügyi támogatási és tanácsadási rendszer sikeres működtetése, valamint innováció-transzfer szolgáltatások biztosítása; (Gazdaságfejlesztési OP)
- Humán közszolgáltatások kistérségi alapú szervezése a magasabb minőségi szolgáltatások nyújtása és az intézmények működtetésének fenntarthatósága érdekében; (Regionális OP)
- Nagyvárosok gazdasági specializációjának, együttműködésének az elősegítése, annak érdekében, hogy a régió egésze számára jelentsen fejlesztésük versenyelőnyt – különös tekintettel Győr Autopolis pólus programjának megvalósítására (Gazdaságfejlesztési OP és Regionális OP)
- Környezetvédelmi infrastruktúra kiépítésének folytatása, nagy hálózati rendszerek teljessé tétele, valamint a kistépüléseken egyedi szennyvízkezelési beruházások elindítása; (Környezetvédelmi és Energetikai OP és Regionális OP)

A regionális átfogó program szerkezete követi a II. Nemzeti Fejlesztési Terv (Új Magyarország Fejlesztési Terv) szerkezetét, tartalmi vonatkozásait a jobb átláthatóság (finanszírozási háttér) érdekében. Így a fentiekben bemutatott összetett célrendszert 7 prioritás 30 intézkedésén keresztül kívánja megvalósítani a Nyugat-dunántúli program. Ennek finanszírozási háttérét a következő fejezet mutatja be.

Az átfogó programnak az NFT-hez történő igazítása kis zavart okozott a koncepció és az átfogó program egymásra építésében. A tervezők ezt úgy hidalták át, hogy a program megjeleníti, hogy az egyes középtávú programprioritások, mely koncepcionális célok elérését, mekkora intenzitással segítik.

Nyugat-dunántúli régió fejlesztése

A Nyugat-dunántúli régió regionális átfogó program koncepcionális céljainak és programprioritásainak összhangja

Programprioritások	Gazdaság	Emberi erőforrások	Környezet	Közlekedés	Energia	Település-fejlesztés	Turizmus
Koncepcionális célok							
Környezeti állapot javítása			XXX	XX	XXX	XXX	XX
Társadalom megújítása, kohézió erősítése	XX	XXX				X	X
Gazdasági versenyképesség javítása	XXX			X	XX		XXX
Területi felzárkóztatás	XX	XX	XX	XX	XX	X	X
Területi együttműködések bővítése				XXX			

Forrás: Nyugat-dunántúli régió regionális átfogó program

3.3 Nyugat-Dunántúli Operatív Program 2007–2013

Magának a „Partnerség 2007–2013” programrendszernek a Nyugat-dunántúli Operatív Program (NYDOP) nem volt része, de az időben párhuzamossá vált munkafolyamat következtében állandóan „jelen volt” a csomag tervezése során. A jelenleg futó 7 éves uniós programciklusban ez a program hat legközvetlenebbül a régióra. A NYDOP tervezése már 2005 év elején a helyzetértékelés elkészítésével megkezdődött. A tervezést nemzeti szinten a Nemzeti Fejlesztési Hivatal (2006. szeptembertől Nemzeti Fejlesztési Ügynökség) fogta össze, míg a régión belül az NYDRFÜ vezette a munkát. A program, végső formájában cél- és eszközrendszerét tekintve jelentős mértékben átfedésben van az átfogó programmal.

A közel kétéves NYDOP tervezési folyamat a régiós és a kormánydöntéssel nem zárult le. A megvalósítás szempontjából a program három rövidebb szakaszból áll. Az egyes szakaszokra kétévente gördülő tervezéssel regionális akciótervek készülnek. Az akcióterv hasonló szerepet tölt be az induló programban, mint a 2000–2006-os programidőszak program-kiegészítő dokumentuma. Az akcióterv a pályázati kiírás mélységéig dolgozza ki az egyes intézkedéseket, meghatározza az alkalmazandó eljárásokat (központi projekt, pályázati eljárás, közvetett támogatás), a támogatás intenzitását, mértékét.

A NYDOP-hoz tartozó akcióterveket első körben az NYDRFT hagyja jóvá; azután az OP Monitoring Bizottságának és a Kormány jóváhagyása szükséges. Miután egy-egy akcióterv elfogadásra kerül, ezután lehet elkészíteni a pályázati felhívásokat, és meghirdetni azokat. Az első kétéves – 2007–2008-ra szóló – szakasz akciótervezése 2006. év végén indult el. A folyamatot kicsit lassította, hogy a Tanács csak azt követően dönthetett erről a dokumentumról, miután az Európai Bizottság (EB) elfogadta az NYDOP-ot. Az EB 2007. március hónap második felében megküldte észrevételeit az operatív programról és április közepén egyeztetett arról a régióval. Ezt követően a ROP Irányító Hatósággal elkezdődött egyeztetési folyamat az akcióterv munkaváltozatáról. A tervet, amelyet a Tanács minden ülésén napirenden tartott, a 2007. június 27-i győri, a kormány pedig a 2007. július 25-i ülésén fogadta el.

2008. első felében elindult a 2009–2010-es szakasz akciótervezése. Az NFÜ egységes módszertana alapján elkészített első változatot a 2008. június 25-i celldömölki ülésén tárgyalta a tanács. Ezt követte a részletes kidolgozás. A Tanács a 2008. november 26-i lébényi, míg a kormány a 2008. december 17-i ülésén fogadta el a dokumentumot. A 2008. végén beköszönt világméretű gazdasági válság különös jelentőséget ad a jelen szakasz akciótervének, hiszen a program- és az akcióterv készítés időszakában nem volt előrevetíthető, hogy egy válságkezelő időszak előtt állunk.

Nyugat-dunántúli Operatív Program Akcióterv 2009-2010

NYDOP prioritásai

Prioritás	Keretösszeg (Ft)	Keretösszeg (Eur)
Gazdaságfejlesztés	21,81 Mrd Ft (15,4%)	83,9 M
Turizmus fejlesztés - Pannon Örökség megújítása	33,52 Mrd Ft (23,6%)	128,9 M
Városfejlesztés	27,01 Mrd Ft (19,0%)	103,9 M
Környezetvédelmi és közlekedési infrastruktúra	28,46 Mrd Ft (20%)	109,5 M
Helyi és térségi közszolgáltatások infrastruktúrája	25,95 Mrd Ft (18,3%)	99,8 M
Technikai segítségnyújtás	5,17 Mrd Ft (3,6%)	19,6 M
Összesen:	141,8 Mrd	545,6 M

1. PRIORITÁS: Regionális gazdaságfejlesztés

A prioritás támogatást nyújt az üzleti környezet fejlesztéséhez, ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak, telephelyek létrehozásához, fejlesztéséhez. Támogatásra kerül a vállalkozások által igénybe vett tanácsadás; az újonnan létrejött, s a már működő klaszterek, együttműködések. Az innováció terjedése, fejlesztése érdekében technológia transzfer irodák kerülnek támogatásra.

A regionális gazdaságfejlesztés keretei

		2007-2008	2009-2010	2011-2013
1.1.1	Klaszterek szolgáltatásainak fejlesztése	0,8 Mrd Ft	1,0 Mrd Ft	0,6 Mrd Ft
1.2.1	Tanácsadási tevékenység vállalkozásoknak	0,69 Mrd Ft	0,39 Mrd Ft	0,4 Mrd Ft
1.3.1	Befektetési környezet fejlesztése	2,97 Mrd Ft	12,33 Mrd Ft	1,4 Mrd Ft
	Összesen: (Tartalék nélkül)	4,46 Mrd Ft	13,72 Mrd Ft	2,4 Mrd Ft

NYDOP gazdaságfejlesztési prioritásának 2009. Évi pályázati lehetőségei

Konstrukció kódszáma	Konstrukció/komponens rövid címe	Megjelentetés tervezett időpontja	Keret-összeg (Mrd FT)
1.1.1/A	Regionális kulcságazatok és vállalati együttműködési hálózatok fejlesztése	2009. szeptember	0,6
1.1.1/B	Regionális képzési, foglalkoztatási hálózati együttműködések fejlesztése	2009. augusztus 15.	0,2
1.1.1/C	Kísérletezési projektek	2009. szeptember	0,2
1.2.1/A	Vállalati tanácsadás	2009. július közepe	0,69
1.3.1/A,B,C	Ipari parkok, ipari területek, inkubátorházak fejlesztése	2009. augusztus	3,53
1.3.1/D	Telephelyfejlesztés	2009. április 2.(megjelent)	3,02
1.3.1 /E	Egyedi Regionális Ipartelepítés	2009. június 2. (megjelent)	3
1.3.1 /F	Regionális Válságkezelő Alap	2009. augusztus-szeptember	2,78
1.3.1 /G	Regionális Befektetési Alap	2009. augusztus-szeptember	2

NYDOP-2009-1.3.1/D:

Pályázat célja: A pályázati kiírás a KKV-k működési helyszínéül szolgáló meglévő,működő telephelyek modernizációját és bővítését, nem megfelelő telephelyeik cseréjét, a telephelyek kihasználtságának növelését kívánja elősegíteni. A PÁLYÁZAT LEZÁRULT.

NYDOP-2009-1.3.1/E:

Pályázat célja: Munkahelyteremtés és a régió gyártó, szolgáltató vállalkozásainak korszerű telephelyi fejlesztése.

Támogatás mértéke: 30 %

Rendelkezésre álló forrás: 3,0 milliárd Ft

Támogatás összege: 100 millió Ft – 1 milliárd Ft között

Pályázat beadási kezdete: 2009. június 30.

Pályázat beadási vége: 2009. december 31. Az elbírálás folyamatos a jelzett határidők között.

Vállalások: Minimum 20 új munkahely megteremtése a fejlesztés helyszínét jelentő telephelyen.
Minimum 3 MFT/fő/év árbevétel vállalása A PÁLYÁZAT NYITVA ÁLL.

További pályázatok előkészítés alatt.

Részletes információk a megjelenést követően a www.nfu.hu honlapon érhető el.

Az innovációs paradoxon

Extenzív tényezőkön alapuló gazdasági szerkezetváltás

1.

Nyugat-Dunántúl Magyarország nyugati kapuja. Öt ország találkozásánál fekszik, Magyarország kereskedelmének 60%-a a határain keresztül valósul meg. A régió elhelyezkedése kiemelkedő tényező a gazdaság fejlődési folyamatainak szempontjából, és különleges lehetőségeket kínál a regionális szintű innováció terén is. Míg azonban a gazdasági fejlődést tekintve a Nyugat-dunántúli régió a hazai és az újonnan csatlakozó országok régióinak élmezőnyébe tartozik, az innováció főbb jellemzői terén lényegesen szerényebb jellemzőkkel bír. Ezt a helyzetet nevezhetjük úgy, hogy a régió innovációs paradoxona. Ez hosszabb távon gyengíti, a napjainkban kedvező gazdasági fejlődés lehetőségeit, mert a folyamatos megújulás feltételei hiányosak. Éppen ezért a NYDRFT megalakulása óta egyik kulcsfeladatának a regionális innovációs intézményrendszer és innovációs kapacitás fejlesztését tekinti.

A régióban, az 1990-es évek elejétől elsősorban az olyan kínálat-orientált gazdaságfejlesztési és területfejlesztési politikai eszközök kerültek alkalmazásra, amelyek elsődleges célja a hatékony és gyors ipari és gazdasági szerkezetátalakítás, a foglalkoztatási problémák megelőzése és kezelése, egy dinamikus gazdasági fejlődés alapjainak a megteremtése. Ennek érdekében különös hangsúlyt kaptak a térségen kívüli erőforrások, a külföldi működő tőke vonzása és a régióban való letelepítése.

A külföldi működő tőke letelepítése érdekében egyfelől megindult az ipari és kereskedelmi tevékenységre alkalmas ipari telephelyek (ipari parkok) előkészítése, infrastruktúrával való ellátása és célzott értékesítése, másfelől pedig különböző helyi adókedvezményekkel és egyéb támogatásokkal próbálták megnyerni a beruházni szándékozókat. Így a gazdasági szerkezetváltás szempontjából az egyik legfontosabb gazdaságfejlesztési eszköznek az elmúlt évtizedben létrehozott ipari parkok tekinthetők.

A Nyugat-dunántúli régióban ma már összesen 28 ipari park működik. Először a régió legfontosabb ipari központjaiban indult meg még az 1990-es évek elején az ipari parkok létesítése azzal a céllal, hogy az egyre markánsabban jelentkező külföldi befektetések számára olyan előkészített, az ipari tevékenység folytatásához széles körű infrastruktúrával felszerelt (energia, víz, csatorna, úthálózat, kommunikációs infrastruktúra stb.) ipari területeket hozzanak létre, amelyek kedvezményes áron történő értékesítése, esetlegesen a hozzá kapcsolódó adó- és egyéb kedvezmények révén elősegíthessék egy-egy településen a gazdasági szerkezetváltást és a munkahelyteremtést.

Az országban úttörő szerepet játszó Győri Ipari Parkot követően megindult a régióban a sárvári, a szentgotthárdi, a soproni és a szombathelyi ipari park fejlesztése. 1996-tól emelkedett kormányzati politikai szintre az ipari parkok kezdeményezése és kaptak 1997-ben ipari park címet a Gazdasági Minisztériumtól. Később a központi kormányzati támogatásnak, valamint a kisebb központi szerepkörrel rendelkező településeken megvalósult fejlesztéseknek köszönhetően egyre szélesebb körben terjedt el, és ma már az egész régióban viszonylag fejlett, jól kiépített infrastruktúrával várják a befektetni szándékozókat, és ezzel nagymértékben hozzájárulhatnak a jövőben is a térség folyamatos gazdasági szerkezetváltásához és bővüléséhez.

Az innovációs paradoxon

2008-ra a régió 28 ipari parkja, közel 1600 hektáros területen működött (16. táblázat). A betelepült vállalkozások száma évről-évre dinamikusan növekszik, jelenleg megközelíti már az 580 céget. Egyes parkok már szinte teljesen megteltek, melynek következtében újabb területeket kellett bevonni a fejlesztésekbe. Az ipari parkokban található vállalkozásokban foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 35 ezer főt, ami azt jelenti, hogy átlagosan körülbelül 1 260 fő jut egy parkra, illetve hogy a régióban alkalmazottak 10%-a valamely ipari parkban működő vállalkozásnál talál korszerű munkakörülményeket. Az összes beruházás értéke meghaladja a 340 milliárd forintot.

Ha csak az ipari foglalkoztatottak számához viszonyítjuk – ami nyilván nem reális, hiszen sok ipari parkban kereskedelmi és szolgáltató tevékenységet végző vállalkozás is működik –, akkor ez az arány megközelíti a 32%-ot. A parkok között természetesen jelentős különbségek vannak, hiszen a másfél évtizede működő parkokban, a nagyobb ipari centrumokban a betelepült vállalkozások száma már meghaladja a 30-at (Győrben és Nagykanizsán már 90, Szombathelyen pedig 170 körül járunk), addig a kisebb városok esetében jóval szerényebb, átlagosan egy tucat alatti a cégek száma, és nyilván a foglalkoztatásban játszott szerepük is csekélyebb.

A gazdasági szerkezetváltásban és a külföldi működő tőke vonzásban kiemelt szerepet játszott a térség – legalábbis annak északi felének – kiváló közlekedés-földrajzi adottsága, valamint a már meglévő és a tervezett logisztikai infrastruktúrák. A régióban összhangban az országos területfejlesztési koncepcióban foglaltakkal három, nemzeti szintű jelentőséggel bíró logisztikai központ kialakítása kezdődött meg a kilencvenes évek közepén. Ez a három logisztikai központ Győr és térsége, Sopron, valamint Nagykanizsa. Az igen jelentős tranzit áruforgalom potenciális gazdasági értékének kihasználását a logisztikai központokban nyújtott kedvező szolgáltatási ajánlatokkal történő árumegállítással tudják ezek a központok megoldani, amellyel egyben a régió gazdasági fejlődését is elősegíthetik. A logisztikai központok a gazdasági élet szereplőinek olyan szolgáltatásokat szándékoznak nyújtani, amelyek vonzóak lehetnek a kis-, közepes és nagyvállalkozások számára egyaránt.

A győri logisztikai központ kialakítása érdekében az elmúlt 10 évben igen jelentős beruházások valósultak meg. Ezek közül elsősorban a péri repülőtér fejlesztését kell kiemelni, mely során az aszfaltburkolatot kapott kifutópálya ma már különösen fontos szerepet tölt be a régióban működő vállalkozások mindennapi életében. A jövőbeni fejlesztési irányok a raktározási és logisztikai funkciók bővítését célozzák meg. Ugyancsak látványos fejlesztések történtek a gönyői kikötő területén, mely nemzetközi normáknak megfelelő létesítményként az elmúlt években egyre több vállalkozás érdeklődését kelti fel. A kikötő körül megindult már egy logisztikai ipari park kialakítása, mely fejlődését segíti a kikötő elkészült vasúti bekötése is. A soproni logisztikai központ lelke a GYSEV által üzemeltetett kombiterminál, mely nemcsak a térség, de az ország egyik legjelentősebb vasúti-közúti átrakó állomása. A logisztikai központ emellett lehetőséget kínál további cégek, elsősorban a szállítmányozás által érintett multinacionális vállalkozások letelepedésére is. Nagykanizsán az ipari park speciális logisztikai szolgáltatásokkal való fejlesztése és a kedvező földrajzi elhelyezkedése és közlekedési kapcsolatai képezik a logisztikai központ kialakításának alapjait.

A gyors gazdasági szerkezetváltás eredményeként a régióban egy erőteljesen exportorientált gazdaság szerkezet jött létre (különösen Németország és Ausztria irányába), amely a nyugat-dunántúli gazdaságot egy gyors és dinamikus növekedési pályán indította el. Mint korábban is láhattuk, ennek következtében dinamikusan nőtt a vállalkozások száma, folyamatosan bővült a foglalkoztatás és országos összehasonlításban alacsony szintre állt be a munkanélküliség valamint, a meglévő iparágak mellett új

Az innovációs paradoxon

szektorok jelentek meg. Mindazonáltal, már a kilencvenes évek közepén kezdtek körvonalazódni azok a figyelmeztető jelek, amelyek e dinamika hosszú távú fenntarthatóságát veszélyeztethetik. Az elsősorban az új cégek (főleg nagyvállalkozások) vonzására, letelepítésére koncentráló kínálati, ipar és szolgáltatás telepítési politika alapjai (pl. olcsó szakképzett munkaerő, termelési költségelőnyök, pénzügyi támogatások, adókedvezmények stb.) a régióban fokozatosan kimerülnek. A meglévő exportorientált ágazatok többsége magas importigényű, ugyanakkor alacsony hozzáadott értékű, elsősorban kevésbé kvalifikált munkaerőre építő egyszerűbb összeszerelés, bér munka.

A 2000-es évek elején elsősorban a textiliparban és az elektronikai iparban egyre gyakrabban tapasztalható már ezen alacsony hozzáadott értékű tevékenység területén a tőke kivonás, ami egyes kistérségekben komoly foglalkoztatási problémákat is okoz. A hosszú távú dinamikus fejlődés szempontjából további problémaként értékelhető, hogy nagyon alacsony a vállalkozások közötti együttműködési készség, kevés a közös projektek, fejlesztések száma valamint különösen alacsony a gazdasági szféra és a felsőoktatási és kutatási szféra közötti kapcsolatok intenzitása. A K+F kapacitások, mind a felsőoktatási, kutatási, mind a vállalati egyébként is jelentős mértékben elmarad a régió gazdaságfejlesztési teljesítményétől, amely sajátosságot innovációs paradoxonként szokás említeni. A tudás alapú és innováció-orientált fejlődést korlátozza egy, a többi régióhoz hasonló méretű és kompetenciával rendelkező nagy egyetemi campus hiánya is. A szétforgácsolt felsőoktatási és K+F infrastruktúra potenciálját csökkenti a támogató szervezetek közötti rivalizálás és a párhuzamos szolgáltatások kiépülése is, melyek egy irányba történő szerveződését nagymértékben akadályozza a tervezési-statisztikai régió belső közlekedési infrastruktúrájának alulfejlettsége is.

A kutatás-fejlesztési innovációs potenciál

2.

A hosszú távú versenyképesség egyik legfontosabb, elengedhetetlen feltétele egy térség gazdaságának folyamatos megújulási készsége, más szóval innovativitása. Bár az innováció természetesen jóval tágabb kategória, számos egyéb tényező is befolyásolja, mégis rendkívül fontos az azt megalapozó kutatási és fejlesztési tevékenység. Mint ahogy a Liszaboni célkitűzés is megfogalmazza, az európai gazdaság globális versenyképességének elérése érdekében az egyik legfontosabb eléréendő célkitűzés a K+F ráfordítások összegének jelentős növelése, és a GDP-hez mérve annak legalább 3%-ának az elérése. Hazánk az elmúlt években épphogy csak elérte az 1%-ot, míg a Nyugat-dunántúli régióban 0,3–0,4% körül alakult e mutató. Ez alapján mind országos szinten, de leginkább szűkebb régiókban komoly fejlődésre van még szükség ahhoz, hogy felzárkózzunk a fejlett térségekhez.

Amennyiben a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódó szekunder adatokat vizsgáljuk (K+F ráfordítások összege, foglalkoztatottak száma, kutatóhelyek és kutatási témák, feladatok, vagy tudományos minősítéssel rendelkezők száma), mindenképpen meg kell állapítanunk, hogy a Nyugat-dunántúli régió súlya a K+F potenciál tekintetében messze elmarad a gazdasági súlya, vagy akár csak népessége által képviselt országos részesedéstől. Mindez annak ellenére, hogy az 1990-es évek közepe óta számos pozitív folyamatnak lehetünk tanúi a régióban, és szinte valamennyi mutató tekintetében a Nyugat-Dunántúl produkálta az egyik legdinamikusabb fejlődést. Természetesen tudjuk, hogy a K+F tevékenység nem azonos az innovációval, ugyanakkor más vizsgálatok azt mutatják, hogy az innováció terén is hasonló a helyzet.

Az innovációs paradoxon

Néhány K+F adat területi megoszlása (2007)

Megye	Ezer főre jutó K+F hely	100 ezer főre jutó K+F létszám	100 ezer főre jutó CSc/PhD	100 ezer főre jutó DSc	Egy főre jutó K+F ráfordítás	Egy főre jutó K+F beruházás
fő			Ft			
GYMS	27,5	396,3	82,4	12,2	16 077	1 852
Vas	23,3	220,0	54,2	10,3	25 470	1 288
Zala	11,3	118,3	21,9	3,4	3 443	412
Nyugat-Du- nántúl	21,6	268,8	57,3	9,1	14 849	1 283
Magyar.	28,3	492,6	106,9	21,5	24 458	2 787
Helyezés a régiók rangsorában						
1996	5	7	6	6	6	5
2001	5	5	6	6	4	2
2007	5	5	5	5	3	4

Forrás: KSH alapján szerkesztette Grosz A.

A K+F teljesítményét illetően – köszönhetően elsősorban a borzasztóan alacsony bázisértékeknek, valamint a feltételek javítását nehezítő egyéb tényezőknek (gazdaság szerkezete, üzleti K+F tevékenységek alacsony jelenléte, vagy hagyományos egyetemi campusok, kutatóegyetemek hiánya) – a mutatók többsége még mindig nem éri el a főváros nélkül számított vidéki Magyarország átlagát sem. A tudományos szféra nagymértékű területi koncentrációjának köszönhetően a Közép-magyarországi régió részesedése általában 50% feletti, míg a Nyugat-dunántúli fajlagos értékek 5–6% körül mozognak. Az erős budapesti és Kelet-magyarországi vagy Dél-dunántúli felsőoktatási és kutató központok (elsősorban Debrecen, Szeged, Pécs) versenyképessége és forrásszerző képessége jelenleg sokkal jobb, mint a Nyugat-dunántúliaké. A hazai régiók között így ezen K+F input mutatók tekintetében a legtöbb esetben mindössze az 5. helyen szerepel és a közeljövőben sem várható jelentős előrelépés, bár 2007-ben a K+F ráfordítások és K+F költségek tekintetében – elsősorban a vállalati szféra aktivizálódásának köszönhetően – sikerült a 3. helyre felzárkózni a régiók rangsorában.

Az országos összehasonlításban alacsony K+F potenciál ráadásul komoly területi különbségekkel jellemezhető a régióon belül is, melyek bár az elmúlt néhány évben némileg csökkentek, még mindig jelentősek. A régióon belüli területi különbségek elsősorban a felsőfokú intézmények területi elhelyezkedésének, valamint a gazdaságszerkezet sajátosságainak köszönhető, melyek tekintetében Győr és Sopron emelkedik ki. Győr-Moson-Sopron megye túlsúlya az egyetemekhez kapcsolódó új infrastruktúrák létrejöttének köszönhetően (kooperációs kutatóközpontok – KKK-k és regionális egyetemi tudásközpontok – RET-k) várhatóan a jövőben sem fog jelentősen mérséklődni. Az akadémiai kutatóintézetek szerepe, különösen a műszaki tudományok területén marginális, míg az ipari kutatóhelyek száma szintén alacsony, bár egyre több multinacionális vállalat, valamint helyi KKV ismeri fel a K+F szerepét. Valószínű azonban, hogy a tradicionális, nagy egyetemi campusokkal rendelkező térségekkel még sokáig nem tudja felvenni a versenyt a régió.

Az innovációs paradoxon

A régió forrásszerző képességében megmutatkozó hiányosságot jól mutatja, hogy 2005-ben az állami fejlesztési forrásoknak mindössze 7%-át volt képes megszerezni, míg népessége alapján részesedése 9,8%. Különösen igaz volt ez a gazdaság-fejlesztési támogatásokra, az országban megítélt összes, e célra fordítható forrásnak mindössze 3%-a érkezett a régióba, az egy főre jutó gazdaságfejlesztési támogatás kevesebb, mint harmada az országos átlagnak. Az egyes fejlesztési területek támogatottsága ezen alacsony összegen belül is rendkívül egyenlőtlen volt. A Nyugat-dunántúli régióban, az összes gazdaságfejlesztési támogatás messze legnagyobb hányada, közel 67%-a (1,5 milliárd Ft) innovációra, illetve kutatásra került felhasználásra, ami a regionális egyetemi tudásközpontok kiemelkedő összegének köszönhető.

Országos összehasonlításban azonban nem ennyire kedvező a helyzet, hiszen az országban kutatási célra megítélt támogatásoknak mindössze 5%-a érkezett e régióba, így az egy főre jutó kutatási támogatás csak fele az országos átlagnak. A régióon belül a támogatások nagy része elsősorban az egyetemi városokat magukban foglaló kistérségekben összpontosult (Győri, Soproni, Mosonmagyaróvári, Keszthelyi kistérség, kisebb mértékben a Szombathelyi), mellettük mindössze minimális mezőgazdasági jellegű innovációs, vagy kutatási támogatást sikerült más kistérségnek felszívnia.

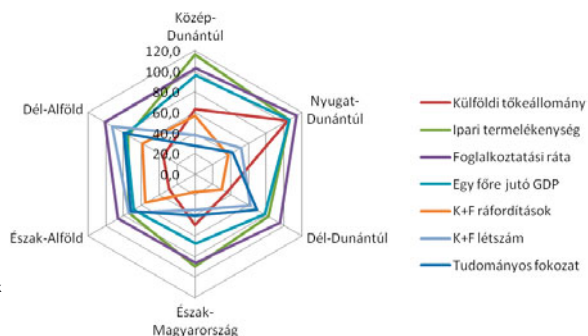
Még súlyosabb a probléma, ha a régiói innovációs tevékenységét európai dimenzióban vizsgáljuk. Az EIS legfrissebb eredményei (European Innovation Scoreboard 2007) alapján, bár az ország többi régiójához képest már nem mondható olyannyira hátrányosnak a Nyugat-Dunántúl helyzete, hiszen 0,25-ös értékétől csak Közép-Magyarország és Közép-Dunántúl tér el számottevően. Mindazonáltal az Unió átlaghoz viszonyítva (EU25: 0,45), vagy akár csak a közeli országok régióival összevetve (Szlovénia: 0,52, Stájerország: 0,58, Pozsony: 0,66) rendkívüli mértékű a lemaradás. A Nyugat-dunántúli érték a 203 régiót rangsoroló listán mindössze a 176. helyre elegendő.

A tudásbázis komplex értékelésével, ha a népesség birtokában lévő tudás, valamint a térség oktatási, képzési infrastruktúrájának fejlettségi szintjét próbáljuk meg összehasonlítani, kiderül, hogy a Nyugat-dunántúli régió nagy része alapvetően kedvező helyzetűnek tekinthető. Természetesen a legfejlettebb megyeszékhely, Győr a lakosság relatíve magas iskolai végzettségének, valamint az egyetemnek köszönhetően kiemelkedően kedvező státuszú; az egész országban mindössze 10 hasonló kistérség található. A Győri kistérség mellett ugyancsak nagyon kedvező a helyzet a másik két megyeszékhelyen és környékükön. Mindazonáltal éppen a megyeszékhelyek közvetlen közelében három átlagos és egy kedvezőtlen helyzetű kistérség is található. A legrosszabb pozícióban, az egyébként társadalmi-gazdasági szempontból is hátrányosabb, az országos folyamatokhoz viszonyítva is nagyon kedvezőtlen tudásbázissal bíró Téti, Őrszentpéteri és Letenyei kistérség található.

A vállalkozások innovációs tevékenységére vonatkozó felmérések (Csizmadia–Grosz 2008) azt mutatják, hogy K+F tevékenységük és innovációs aktivitásuk alapján jól megkülönböztethető néhány csoport. A régió vállalkozásainak közel 70%-a olyan hazai, főként kisméretű cég, amelynek alacsony az árbevétele, minimális K+F erőforrásokkal rendelkezik, és saját maguk is elmaradottnak tekintik az innovációs szintjüket. A vállalati populáció másik egyharmada három, egymástól markánsan elkülönülő csoportra bomlik, melyek közül a tudásorientált, fejlesztő kisvállalkozásra kell elsősorban odafigyelni, de kiemelkednek a túlnyomórészt külföldi tulajdonban lévő kisvállalkozások is és a tradicionális nagyvállalatok.

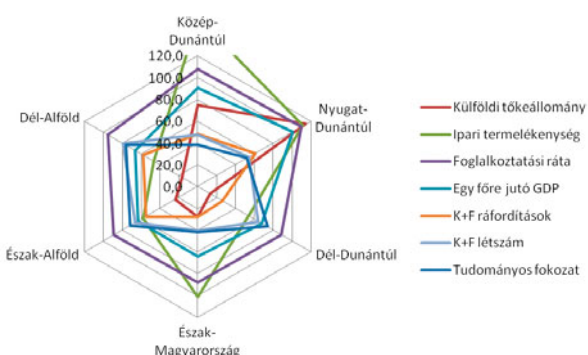
Az innovációs paradoxon

Néhány fontos mutató az országos átlag százalékában (1997)

Megjegyzés: Közép-Magyarország adatait a nagyságrendi eltérések miatt az ábra nem tartalmazza. A külföldi tőkeállomány esetében 1996-os, az ipari termelékenység esetében pedig 1995-ös adatok. Forrás: KSH alapján szerkesztette Grosz A.

Néhány fontos mutató az országos átlag százalékában (2007)

Megjegyzés: Közép-Magyarország adatait a nagyságrendi eltérések miatt az ábra nem tartalmazza. Az egy főre jutó GDP esetében 2006-os adatok. Forrás: KSH alapján szerkesztette Grosz A.

A Nyugat-dunántúli régió vállalkozásainak 50,1%-ánál a négy fő innováció típus valamelyike előfordult (Oslo Manual 2005), ami alapján a vállalkozások fele mondható innovatívnak. A vizsgált időszakban a régió vállalkozásainak 22,2%-a valósított meg termék, 24,9%-a folyamat, 20,9%-a szervezési-szervezeti, 32,4%-a pedig marketing innovációt. A termék innovációval jellemezhető cégek nagyobbik hányada új árukat vezetett be (88%-uk), és csak egyharmaduk számolt be új szolgáltatásról. Az újításnak a legnagyobb hatása a termékskála vagy szolgáltatási kör bővítésére volt, de a minőségjavulás sem mellékes a vállalatok szerint. A folyamat innováció esetében egyértelműen a termelési módszerek megújítása volt a döntő (78%), és az újítás fő hatása a termelés vagy szolgáltatás rugalmasságának növekedésében jelent meg. 84 cég vezetett be szervezeti innovációt. Nagyrészüknél (71%) a külső kapcsolattartás módjában jelentek meg új módszerek és eljárások, és a legnagyobb hatása az újításnak a külső kapcsolattartás hatékonyságának növekedésében figyelhető meg. A marketing innovációk közül a termékek reklámozásában próbáltak a legtöbbet újítani (62%), és ezek az innovációk nagyjából azonos hatást gyakoroltak a piaci részesedés növelésére és a fogyasztói szükségletek jobb megismerésére.

A régió K+F és innovációs potenciáljában megmutatkozó hiányosságok már középtávon is veszélyeztethetik a térség gazdasági növekedésének fenntarthatóságát, ezért ezen dichotómia feloldása első fokú prioritás kell hogy legyen. Ebben játszik jelentős szerepet az újítóképesség ösztönzése és a területi alapon szervezett gazdasági, és különösen a fejlesztési jellegű együttműködési hálózatok megjelenése és támogatása.

A régió gazdasági szerkezetében domináns extenzív fejlődési tényezők fokozatos kimerülése következtében egyre inkább előtérbe kell kerülniük a kis- és középvállalkozásoknak, valamint a magasabb hozzáadott értéket képviselő, illetve a tudáson és a magasabb szellemi potenciálon alapuló tevékenységeknek. Így a gazdaságfejlesztési és területfejlesztési politikában a szerkezetátalakítás és a reorganizáció mellett az intenzív tényezőkön alapuló fejlesztéseknek, az innovációt és a folyamatos megújulást segítő, új típusú intézmények és szervezetek által nyújtott szolgáltatásoknak kell a középpontba kerülni. Néhány iparág területén pedig már egyre inkább a keresleti oldalról meghatározott klaszterorientált fejlesztés került előtérbe.

A fenti folyamatok felismerésének köszönhetően egyes ipari parkokban az infrastrukturális és a vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódó közvetlen és közvetett szolgáltatások mellett a kilencvenes évek végétől egyre több, fejlettebb üzleti, illetve innovációhoz kapcsolódó, valamint technológiai szolgáltatás is elérhetővé vált. Így jelentős Phare támogatással az országban Budapestet megint csak nem számítva, az elsők között adták át a győri ipari parkban található Innonet Innovációs és Technológiai Központot, mely inkubátor szolgáltatásaival a kezdő vállalkozásoknak segít az elindulásban, míg innovatív szolgáltatásaival elsősorban a térség meghatározó iparágához, a gépiparhoz kapcsolódó fejlesztéseket próbálja segíteni. A győri innovációs centrumot követően néhány évvel felépítésre került a szombathelyi ipari park innovációs központja, valamint a soproni ipari park innovációs központ épülete is. Várhatóan néhány éven belül megkezdheti működését a Zalaegerszegi Innovációs és Technológiai Központ is, mely már egyértelműen szektorspecifikusan, kifejezetten a fa és bútoripar területén működő vállalkozások számára szeretne innovatív és technológiai szolgáltatásokat nyújtani.

A nyugat-dunántúli regionális innovációs rendszer fejlesztése érdekében, és az innováció orientált-politika megvalósítása céljából 2000-ben az MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet közreműködésével a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács megbízásából az országban az elsők között kezdődött meg egy regionális innovációs stratégia kidolgozása (RIS). A RIS alapját a nemzetközi tapasztalatok képezték, hiszen addigra Európa-szerte már mintegy 100 régió rendelkezett hasonló stratégiával. A stratégia célja az volt, hogy középtávrá (kb. 10 évre) meghatározza azokat a legfontosabb prioritásokat, amelyek támogatásával elősegíthető egy regionális innovációs rendszer és hálózat kialakulása, majd hatékony működtetése. A stratégia alapvetően három célkitűzést követett:

1. A regionális innovációs rendszer hiányzó intézményeinek kiépítése, a meglévők erősítése, hálózatba történő szervezése.
2. A vállalkozások innovációs teljesítményének fokozása az innovációt elősegítő programok, pályázati rendszer működtetésével.
3. A tudásbázisú, a magasabb hozzáadott értéket előállító tevékenységek kiemelt támogatása.

Ezen célkitűzések elérése érdekében négy prioritás került megfogalmazásra:

- a) a régió innovációs környezetének javítása,
- b) a tudásbázis fejlesztése és a tudás terjedésének ösztönzése,
- c) az innovációs infrastruktúra fejlesztése,
- d) az innováció finanszírozása.

Az innovációs paradoxon

Az innovációs kapacitások megújítása és növelése révén látja a régió biztosítottnak a termelékenység és a regionális versenyképesség javítását, melyek hosszú távon természetesen a régióban élők élet-színvonalának javítását szolgálják. A regionális innovációs stratégia megvalósításának koordinátora kezdetben a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács (NYDRFT), illetve háttérszervezete a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (NYDRFÜ) volt, mígnem éppen a stratégiában foglaltak megvalósításának eredményeként, valamint a központi innováció politikában a decentralizáció lehetőségének előtérbe kerüléseként 2004 végén a régió innováció iránt elkötelezett szereplői létrehozták a Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség konzorciumot (NYDRIÜ), mely 2008-tól Pannon Novum néven már önálló nonprofit Kft-ként folytatja tevékenységét. 2005 első felében a régió további szereplőinek bevonásával megalakításra került a Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Tanács is.

A 2001-ben elfogadott regionális innovációs stratégiát követően 2004-ben az országban elsőként elkészült a régió technológiai előretekinthetési programja (TEP), mely szerint a térség gazdaságszervezetében jól kitapinthatóak az egész régió fejlődésére hosszú távon hatást gyakorló kulcsszektorok vagy vezéragazatok. Ezek közül a legfontosabbak talán: 1) a járműipar, az elektronikai ipar, és az ezekhez kapcsolódó beszállítói háttérpar; 2) a turizmus, különösen a termálutizmus és az egészséges életmódra szerveződő széles körű szolgáltatások szektora; 3) a környezettechnológiák, környezeti erőforrások, és azok háttérpara; 4) valamint – igaz inkább még csak lehetséges irányként – a tudásipar, melynek legfontosabb bázisát az egyetem képezheti.

A regionális előretekinthetési eredményein alapulva, a regionális innovációs tanács három vertikális és három horizontális szektort fogadott el, mint kiemelten kezelendő területet a további fejlesztésekben. Így továbbra is az első számú prioritások között szerepel a legnagyobb gazdasági súllyal rendelkező járműipar, a fa- és bútortipar, mint helyi jelentőségű szektor, valamint kiemelt területet képez az innovációs politikában a régióban koncentráltan jelenlévő termálkincsre épülő egészségturizmus. Ezen szektorokat egészíti ki az információs és kommunikációs technológiák támogatása, a környezeti iparágak, különös tekintettel a megújuló energiaforrásokra, valamint a felsőoktatási szektoron alapuló ún. tudásipar.

2000-től az innovációs intézmények és eszközök mellett egy új fejlesztési eszköz is megjelent a Nyugat-dunántúli régióban, mely megint csak a régió kezdeményező-készségét volt hivatott igazolni, hiszen nem csak Magyarországon, de talán a közép-európai térségben is először indítottak útjára a Nyugat-Európában, illetve a tengerentúlon már sikerrel alkalmazott klaszterkezdeményezést. A klaszterekre irányuló fejlesztés politika célja a klaszteresedési folyamat stimulálása, a vállalati együttműködések, kölcsönhatások elősegítése, a térség gazdaságában meghatározó kulcságazatok és azok kapcsolódó és háttérpara számára speciális szolgáltatások, valamint infrastruktúra nyújtása. Alapját egyértelműen a klaszterek elvárásainak megfelelő, magasan képzett munkaerő, a technológia és műszaki infrastruktúra képezi, és elsősorban a térségben már működő gazdaság mobilizálásával, új vállalkozások elindításával próbál meg operálni.

A régióban tehát az országban az első között kerültek megalakításra azok a speciális feladatokat felvállaló klaszterkezdeményezések, önálló menedzsmenttel rendelkező szervezetek, amelyek megpróbálják a régió egy-egy kiemelt iparágában a klaszterizációs folyamatot elősegíteni. Ez azt jelenti, hogy elsősorban iparág-specifikus szolgáltatások nyújtásával, az információáramlás gyorsításával, valamint a vállalkozások egymás közötti, illetve a vállalkozások és a nem gazdasági szereplők (felsőoktatás, kutatási szféra, szolgáltatók stb.) közötti együttműködési kapcsolatok elmélyítésével próbálnak meg

Az innovációs paradoxon

hozzájárulni, mind az adott iparág regionális versenyképességét, mind pedig az egyes kezdeményezésekhez csatlakozott vállalkozások versenyképességét javítani. Jelenleg már több mint tíz klaszterkezdeményezés indult útjára, némelyik már 6–7 éves múlttal rendelkezik, míg van, amelyik épp, hogy csak megalakult. Az NYDRFT több esetben is kezdeményezője volt ezen együttműködéseknek, illetve sokszor rendelkezésre álló forrásaiból támogatta azok létrejöttét, működését. A legfontosabb területek: a gépipar, egyéb feldolgozóipar, az informatika, megújuló energia, vagy a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások területe:

- Arrabona Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi Regionális Klaszter – környezetvédelmi ipar
- Biogáz és Fermentációs Termékklaszter – biogáz ipar
- Magyar Bútoripari Klaszter – bútoripar
- Nyugat-Dunántúli Borászati és Borturisztikai Klaszter – borászat
- Nyugat-Pannon Ökoklaszter – ökoturizmus, biogazdálkodók összefogása
- Pannon Autóipari Klaszter – autóipar
- Pannon Fa és Bútoripari Klaszter – fa alapú iparágak
- Pannon Helyi Termék Klaszter – helyi termékek piacra jutásának segítése
- Pannon Informatikai Klaszter – informatika
- Pannon Logisztikai Klaszter – logisztika
- Pannon Mechatronikai Klaszter – mechatronika
- Pannon Megújuló Energia Klaszter – alternatív energiák hasznosítása
- Pannon Termál Klaszter – termál turizmus
- Pannon Textil Klaszter – textilipar
- Professio Fémipari Szakoktatási Klaszter – fémmegmunkálás
- Regionális Pellet Klaszter – pellettálás
- Sopron Régió Informatikai Klaszter – informatika
- Sopron Régió Logisztikai Klaszter – logisztika
- T-Arrabona Második Vonalas Beszállítói Klaszter – műanyagipar
- Tartalom és tudásipari Klaszter – nyomdaipar
- West-Pannon Audiovizuális Klaszter – média

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács, a Nyugat-dunántúli Regionális Idegenforgalmi Bizottság és a Nyugat-Pannon Regionális Fejlesztési Rt. részvételével 2001-ben a régióban létrehozta a Pannon Gazdasági Kezdeményezést (PGK). A szervezet célja egy vonzó, innovatív gazdasági környezet megteremtése, a belső gazdasági kohézió erősítése, az innovációs képesség javítása és a gazdasági hálózatok, klaszterek megerősödését elősegítő szervezeti rendszer létrehozása a különböző szervezetek közötti hatékony együttműködés biztosítása érdekében. Ez a kezdeményezés azóta sokszor hivatkozott együttműködéssé vált az ország többi régiójában, valamint központi kormányzati szinten is. A PGK a régióban működő klaszterszervezetek és a régió más gazdaságfejlesztéssel, vállalkozásfejlesztéssel, valamint területfejlesztéssel foglalkozó intézményeinek, szervezeteinek egyfajta hálózataként indult, melynek menedzsment feladatait az NYDRFÜ vállalta magára.

A Nyugat-dunántúli régióban, ha szigorúan vesszük a klaszteresedési folyamatokat és a klasztereket, mint gazdasági ökorendszereket, akkor azt mondhatjuk, hogy még nincsenek jól működő klaszterek. Ugyanakkor számos területen megfigyelhető az együttműködések felértékelődése, a klaszteresedés folyamatos előrehaladása, amelynek köszönhetően aktív politikával a potenciális és politika által irányított klaszterekből akár középtávon is fejlődő és jól működő klaszterek válhatnak. Bár a régió nem rendelkezik egy egységes, komplex klaszterpolitikával, a Pannon Gazdasági Kezdeményezés, a

Az innovációs paradoxon

klaszterkezdeményezések és a prioritást élvező szektorok speciális szükségleteit és igényeit kielégíteni igyekvő szervezeti, intézményi, felsőoktatási fejlesztések hatása és a régió innovációs politikája némiképp ellensúlyozza ezen politika hiányát. Mind a keményebb infrastrukturális fejlesztések, mind pedig a puhább, humán típusú fejlesztések jól kapcsolódnak a régió gazdasági-társadalmi fejlődésére hosszútávon jelentős hatást gyakorolni képes kulcsszektorokhoz. A klaszterkezdeményezéseknek, illetve az általuk nyújtott szolgáltatásoknak köszönhetően folyamatosan oldódik a magyar gazdasági szereplőkre jellemző bizalmatlanság, és folyamatosan bővülnek mind a formális, mind az informális kapcsolatok a szereplők között.

A pozitív hatások mentén még jelentős elmaradások is tapasztalhatók, illetve számos olyan külső tényező akad, amely korlátozza, akadályozza a klaszteresedést, és a klaszter-orientált fejlesztések megvalósulását. A legfontosabb ezek közül talán a decentralizáció hiánya, hiszen a minél nagyobb fokú decentralizáció képes biztosítani a döntéshozatali folyamatokban a helyi szereplők aktív részvételét, így a lokális érdekartikulációt és a fejlesztési prioritások érvényesülését. A meglévő klaszterkezdeményezések mind igen súlyos finanszírozási problémákkal küzdenek, legtöbb esetben a menedzsment mindössze 1–2 főt jelent, akinek a fő tevékenysége a forrásszerzés. A korlátozott menedzsment feltételek, a folyamatos bizonytalanság, a projekt alapú finanszírozás sokszor veszélyezteti a legfontosabb alapfeladatok ellátását, melyhez hozzájárul még a finanszírozási gondok miatt egyre inkább előtérbe kerülő, tagdíjhoz vagy egyéb költségtérítéshez kapcsolódó, már-már piaci alapú speciális szolgáltatások nyújtása. Ez is a tagsági fókusz felé vezeti a meglévő szervezeteket, míg a régióban található klaszteresedések valamennyi érdekeltjére, szereplőjére támaszkodó komplex megközelítés egyre inkább a háttérbe szorul.

2005-ben és 2006-ban két egyetemi tudásközpont és két kooperáció kutatóközpont is alakult a régió két egyetemén, ezzel egyesítve a régióban tevékenykedő cégeket, és megszólítva K+F igényeiket. Ezek a központok ipari-tudományos kapcsolatokat alakítanak ki a gépjárműgyártás, az elektronika, a faipar és a megújuló energiaforrások területén, jól kapcsolódva az ezen területeken működő klaszter kezdeményezésekhez. Győrben a Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont, valamint az Autóipari, Elektronikai és Logisztikai Kooperációs Kutatóközpont próbálja meg hálózati alapon elősegíteni a tudományos és az üzleti szféra együttműködését, illetve az új eredmények gazdaságba történő gyors adaptálását, míg Sopronban a Környezeti Erőforrás-gazdálkodási és -védelmi Kooperációs Kutatóközpont, valamint az Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont szándékozik ugyanezt tenni a fa- és bútoriparban, illetve a megújuló energia területén. A járműipar kiemelt fejlesztési lehetőségei pedig tovább nőttek Győr városának pólusvárossá történő kiválasztásával és az Autopolisz pólus program elfogadásával, melyhez kapcsolódó kulcsprojektek megvalósítása az elkövetkezendő évek feladata lesz.

4.

Kitörési lehetőség

A jövőben a gazdaság és az innováció területén a fejlesztések és a figyelem középpontjában mindenképpen továbbra is a klaszteresedésnek és a kis- és középvállalkozásoknak kell állniuk. Az innovációs központok, klaszterszervezetek és egyéb fejlesztési szereplők programjaiban kiemelt helyet kell biztosítani a KKV szektor innovativitásának javítására, innovációs kapacitásuk kiépítésére és innovációs tevékenységük segítésére, melyben az együttműködési kapcsolatok, az egymástól való tanulás lehe-

Az innovációs paradoxon

tősége központi szerepet kell hogy kapjon. Csak ezen alapulva lehet a térség képes arra, hogy gazdasági szerkezetében a magasabb hozzáadott értéket, a magasabb szellemi és tudáshányadot képviselő tevékenységek részesedése növekedjék, hosszú távon pedig túlsúlyba kerüljék. A Pannon Gazdasági Kezdeményezés országban egyedülálló elindításával, klaszterszervezetek létrejöttével, az innovációs központok átadásával és tartalommal történő feltöltésének megkezdésével, valamint a Regionális Innovációs Ügynökség és a Regionális Innovációs Tanács megalakulásával létrejött a Nyugat-dunántúli régióban az innovációs rendszer alapját képező intézményhálózat, szervezeti keretrendszer. Az Innováció Alap egy részének decentralizált felhasználása megteremti ezen intézményhálózat célirányos működtetésének finansziális lehetőségét, a források innovációs célú hasznosulását. Az innovációt szolgáló források nagysága a jövőben várhatóan tovább bővül.

Az innováció alapú regionális fejlesztés politika pillérei a jövőben a meglévő intézmények mellett mindenképpen a győri ipari park és az ott működő innovációs központ továbbfejlesztése céljából körvonalazódó mechatronikai kompetencia központ, valamint a győri Széchenyi István Egyetemen, illetve a Nyugat-magyarországi Egyetemen az elmúlt években létrehozott regionális egyetemi tudásközpontok, kooperációs kutatóközpontok, valamint az ezeken létrejövő új típusú hálózati együttműködések kell, hogy legyenek. Valamennyi új projekt célja a felsőoktatási és a gazdasági szféra közötti kapcsolatok jelentős mértékű bővítése és elmélyítése. Ezek a kezdeményezések alapvetően járultak hozzá a régió gazdaságát szolgáló háttér infrastruktúrák, intézmények megújulásához, és a magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek előtérbe kerüléséhez, a régió gazdasági versenyképességének növekedéséhez.

A térség gazdaságszerkezetében jól kitapintható néhány, széles körű kapcsolatrendszere által az egész régió gazdasági-társadalmi fejlődésére hosszú távon jelentős hatást gyakorló kulcsszektor vagy vezérágazat, melyek közül a legfontosabbak a gépipar (járműipar, elektronikai ipar, mechatronika), az infokommunikációs szektor, a turizmus, különösen a termálutizmus és az egészség turizmus, a környezettchnológiák, a környezeti erőforrások, a faipar és az arra épülő bútóipar, valamint a megújuló energiaforrások. A jövőben a régió gazdaságának fejlesztése, különösen a magasabb hozzáadott értékű tevékenységek előtérbe kerülése érdekében elsősorban a következő prioritások mentén történő beavatkozásokra van szükség:

- a kutatás-fejlesztés és az innováció erősítése, a meglévő gyártóhelyek innovációs bázissá történő továbbfejlesztése;
- a magasan kvalifikált humán tőke kínálatának bővítése, szakképzés és a gazdasági szféra keresletének koordinációja, egyetemi képzés továbbfejlesztése;
- a közlekedési hálózat, elsősorban az észak–déli tengely továbbfejlesztése;
- további jelentős logisztikai fejlesztések a meglévő logisztikai központok bázisán;
- a hálózatosodás elősegítésének támogatása, a klaszteredesési folyamat támogatása és a beszállítói hálózatok továbbfejlesztése;
- a határokon átnyúló együttműködésekben rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása, különösen a CENTROPE tekintetében.

Az innovatív gazdasági környezet megteremtése elősegítheti a régióban a vállalkozások hozzáadott érték teremtési lehetőségeinek bővítését, gazdasági integrációjukat, ami a régió gazdasági versenyképességének növekedését eredményezheti.

A K+F+I tevékenységet támogató programok

Gazdaságfejlesztési Operatív Program I. prioritás és Közép-Magyarországi Operatív Program 1.1 intézkedés

A programok ösztönzik a gazdaságban hasznosuló olyan ipari kutatás és kísérleti fejlesztési tevékenységeket, amelyek a vállalkozások, egyetemek és kutatóintézetek közötti szoros innovációs együttműködésben valósulnak meg, emellett támogatást biztosítanak korszerű kutatási infrastruktúra kialakításához, szabadalmak bejelentéséhez bizonyos kiemelt jelentőségű területeken a hasznosítható tudás folyamatos megújítása és a piaci hasznosíthatóság érdekében. A programok célja továbbá a kutatási tevékenységnek és az innovatív vállalkozásoknak helyet adó innovációs és technológiai parkok létesítése és a meglévő intézmények fejlesztése.

A programok súlypontjai:

- az alacsony hazai vállalati K+F és innovációs aktivitás növelése;
- a létező kapacitások és eredmények jobb hasznosítása;
- az érintett szereplők közötti együttműködés erősítése.

Regionális Operatív Programok (ROP) innovációs prioritásai

A regionális operatív programok Magyarország 7 régiójának felzárkózási programjai prioritásaik között jelentős szerepben az innovációs potenciál fejlesztésével. A régiók saját programjai a regionális sajátosságok figyelembe vételével készültek a Regionális Fejlesztési Ügynökségek irányításával. A programok legfontosabb célja a klaszteresedés és az inkubáció támogatása.

TIOP (Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program) 1.3.1. konstrukció

A konstrukció célja: a felsőoktatási intézmények K+F+I és az oktatás tevékenységi színvonalának emeléséhez szükséges infrastruktúra fejlesztése, valamint a műszaki és természettudományi szakokon tanuló hallgatók számának emeléséhez szükséges infrastrukturális és technológiai feltételek megteremtése, a matematikai, természettudományi, műszaki, informatikai, élettudományi tudományterületek kutatási eszközparkjának, műszerellátottságának javításával.

A K+F+I támogató programok

TÁMOP (Társadalmi Megújulás Operatív Program) felsőoktatási K+F konstrukciók

Ezen konstrukciók lehetővé teszik a felsőoktatási intézmények technológiatranszfer tevékenységének elősegítését, az innovatív kutatói csoportok célzott alapkutatási tevékenységének támogatását, a felsőoktatási intézmények tudományos eredményeinek népszerűsítését, valamint az oktatói-kutatói életpálya tervezhetőségét és a tehetséges magyar hallgatók támogatását. Elősegíti az oktatás-kutatás minőségének javulását, a kiváló hallgatók, oktatók-kutatók arányának növekedését, ösztönzi a kimagasló eredmények létrehozását. További cél: a kiváló külföldi kutatók, illetve külföldön kutató magyar szakemberek bekapcsolása magyarországi kutatásokba, megkönnyítve a hazatérő és külföldi kutatók-oktatók beilleszkedését a hazai tudományos életbe.

KTIA (Kutatási és Technológiai Innovációs Alap)

A KTI Alap. célja az innováció vezérelte, tudáslapú gazdaság és társadalom kialakításának elősegítése. A pályázati programok ösztönözik a tudásból, az innovatív ötletekből a világpiacon eladható termék, technológia vagy szolgáltatás megszületését. Ezt fejezi ki az „Ötlettől a piacig” akcióterv, melynek fő céljai:

- Tudásbázisok erősítése, nemzetközi színvonalú tudásközpontok létrehozása;
- Nemzetstratégiai célokhoz kapcsolódó K+F programok támogatása;
- K+F eredmények hasznosításának fokozása, innovatív vállalkozások létesítésének erősítése, technológiai és üzleti inkubáció bevezetése;
- Regionális innováció fejlesztése;
- Nemzetközi K+F együttműködések erősítése, az EU K+F programokban való magyar részvétel elősegítése.

OTKA (Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok)

Az OTKA előirányzatából olyan tudományos kutatások, illetőleg azok végzéséhez és az eredmények nyilvánosságra hozatalához szükséges feltételek létrehozása támogatható nyilvános pályázati rendszerben, amelyektől új tudományos törvényszerűségek felismerése, ismeretek, módszerek, eljárások kidolgozása várható. Az OTKA előirányzata felhasználható az ilyen tudományos eredmények létrejöttét elősegítő infrastruktúra-fejlesztésre is.

A K+F+I támogató programok

ETE (Európai Területi Együttműködés)

A Program keretében az EU belső határai mentén valósulnak meg kétoldalú fejlesztési programok. Fő céljuk a határok elválasztó jellegének csökkentése, a határon átnyúló infrastruktúrák és együttműködések fejlesztése, ill. a határ menti közösségek kapcsolatainak erősítése. Magyarország partnerei: Ausztria, Románia, Szlovákia és Szlovénia, ezen belül Szlovákia és Románia, mint belső Európai Területi Együttműködési programok; Magyarország-Románia-Szlovákia-Ukrajna ENPI CBC program; valamint Horvátország és Szerbia, mint IPA CBC programok. Elsősorban a közlekedés, a kommunikáció és a környezetvédelem, valamint az üzleti együttműködés, a kutatásfejlesztés és innováció, és az egészségügy terén megvalósuló közös infrastrukturális beruházásokra és fejlesztésekre nyílik lehetőség a program keretében.

FP7 (Európai Unió 7. K+F keretprogram 2007-2013)

A közösségi szintű kutatás-fejlesztési együttműködés fő formáját a tagállamok által megvalósított kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramok jelentik. A keretprogramok célja, hogy a tagállamok közti kutatási együttműködések erősítésével, az erőforrások koncentrálásával olyan kutatási célok megvalósítását segítsék, melyek erősítik az európai ipar tudományos és technológiai alapjait, javítják Európa nemzetközi versenyképességét és elősegítik a társadalmi- gazdasági fejlődést.

CIP (Európai Unió Versenyképességi és Innovációs keretprogram, 2007-2013)

A CIP célja: az EU versenyképességének növelése és innovációs kapacitásainak fejlesztése, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások (KKV-k) szükségleteire.

A CIP prioritásai:

- a KKV-k versenyképességének előmozdítása;
- az innováció támogatása, beleértve az ökoinnováció támogatását is;
- a fenntartható információs társadalom fejlődésének felgyorsítása;
- az energiahatékonyság, valamint az új és megújuló energiaforrások támogatása valamennyi ágazatban.

EGT&N (Európai Gazdasági Térség és Norvég Finanszírozási Mechanizmus)

A 2004. május 1-jén hatályba lépett EU-EGT szerződés értelmében az Európai Gazdasági Térség nem EU-tag országai (Norvégia, Liechtenstein és Izland) díjat fizetnek a belső piaci részvételért. Ez a hozzájárulás képezi a három említett ország részéről az EGT Finanszírozási Mechanizmus elnevezésű támo-

A K+F+I támogató programok

gatási forma alapját. E fejlesztési forrás mellett a tíz csatlakozott ország részére Norvégia külön is létrehozta a Norvég Finanszírozási Mechanizmust. Magyarország a fenti két program keretében 2005-2009 között összesen bruttó 135 millió euró támogatásban részesül.

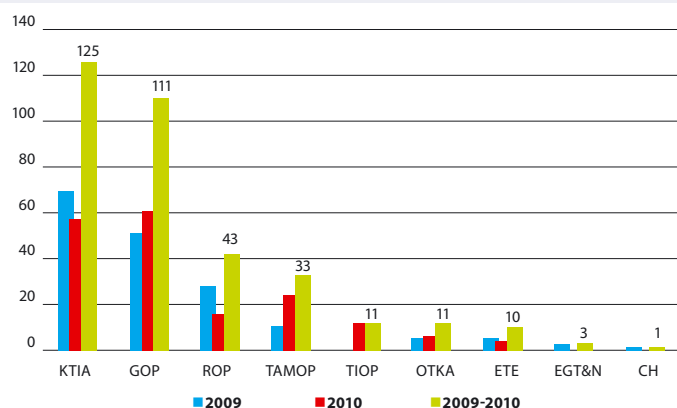
CH 7. (Svájci-Magyar Együttműködési Program (Svájci Hozzájárulás)) - 7. prioritás

Az Európai Bizottság és Svájc 2006. február 27-én kétoldalú megállapodást írt alá a svájci kormány által létrehozott Svájci Hozzájárulásról. A megállapodás értelmében Svájc a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében 130,738 millió svájci frank vissza nem térítendő támogatást biztosít Magyarország számára 5 éven keresztül, amelyből 8,5 millió svájci frank jut a 7. prioritásként szereplő kutatás-fejlesztésre.

EKD - Egyedi Kormánydöntés Keretében Nyújtott támogatás

A Beruházás-ösztönzési Célelőirányzat terhére egyedi kormánydöntés keretében megítélhető közvetlen beruházási támogatás célja olyan magas hozzáadott értékű kutatás-fejlesztési beruházások hatékony támogatása, amelyek hazánkban valósulnak meg. A 8/2007-es GKM rendelet alapján a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter javaslatot tehet a Kormány részére beruházási támogatás nyújtására kutatás-fejlesztési célú beruházások megvalósításához, ha azok elszámolható költségeinek összege legalább 10 millió eurónak (eszközberuházások és személyi jellegű ráfordítások) megfelelő forintösszeg és az újonnan létesített munkahelyek száma legalább 10. Az EKD kutatás-fejlesztési támogatásnak köszönhetően lehetőség van egyedi támogatás megajánlására, amennyiben az adott projekt pályázati úton hatékonyan nem támogatható. A kedvezményezettek gazdasági társaságok lehetnek.

Az innovációs források programtípusonkénti megoszlása

Program információ:
www.itd.hu

forrás: Kutatás-fejlesztési és
innovációs támogatások
forrástérképe 2009-2010.
KFTNM

Baross Gábor Program 2009

A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács 2009. áprilisában fogadja el a 2009. évi Nyugat-dunántúli Baross Gábor Innovációs Pályázati Stratégia alapjait. A regionális k+f fejlesztésének fontosságát mutatja, hogy a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról (Alap) szóló 2003. évi XC. törvény 8. §-ának (7) bekezdése alapján a hazai kutatás-fejlesztési tevékenység támogatásra létrehozott Innovációs Alap 25%-át regionális innovációs célokra kell felhasználni, melyre a Regionális Fejlesztési Tanácsok tesznek javaslatot. Ebbe a támogatási konstrukcióba illeszkedik bele a Nemzeti Kutatási és Technológiai (NKTH) Hivatal Baross Gábor Programjának régiós pályázati felhívása is.

2009. januárjában a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) a Regionális Innovációs Ügynökségekkel (RIÜ) együtt megkezdte a 2009. évi pályázati stratégiák előkészítését, melybe később a Regionális Fejlesztési Ügynökségek munkatársai is bekapcsolódtak. A korábbi évek tapasztalatai alapján az NKTH javaslatot tett, hogy egy olyan országosan egységes pályázati „kosár” kerüljön kidolgozásra, melyből a Regionális Innovációs Tanács az Innovációs Stratégiának megfelelően javaslatot tesz az 2009-es pályázati portfólióra. Kidolgozásra kerül 8-9 db országosan egységes pályázati stratégia, és ezek alapján majd 8-9 db országosan egységes pályázati felhívás, amelyek közül csak az lesz pályázható az adott régió számára, amelyre a RIT javaslata alapján forrást biztosít a régió.

A kiírt pályázatok sokfélesége is mutatja, hogy a különböző régiókban különböző, a helyi igényekhez illeszkedő fejlesztésekre van igény. Természetesen mindenhol jelennek meg hasonló fejezetek, ugyanakkor nagy az eltérés abban, hogy az egyes régiók az egyéb, az innováció fejlesztésére irányuló eszközök közül melyikeket választották ki, és ezeket egymáshoz képest milyen arányban támogatták. Ilyen eszköz lehet például a kutatás-fejlesztési projekteket támogató kiírások, az egyetemek és kutatóhelyek, illetve a vállalkozások közötti tudástranszfer támogatása, vagy az innovációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése.

Az 2009-es nyugat-dunántúli INNOREG pályázati stratégia a KUTIT döntése alapján:

Ssz.	Pályázat neve	Döntési jog	Pályázók köre	Ütemezés, meghirdetés	Futamidő	Támogatás aránya %	Forrás MFT
1.	K+F infrastruktúra fejlesztése	RFT	Kutatóhelyek, K+F szolgáltatásokat nyújtó, valamint saját fejlesztőreszeggel rendelkező vállalkozások	2009. aug.	12	25-95	200,0
2.	K+F projektek támogatás	NKTH	Kutatóhely, továbbá gazdasági társaság, illetve szövetkezet kutatóhellyel konzorciumban	2009. aug.	24	95	417,6
3.	Nemzetközi KFI projektekből való részvétel támogatása	NKTH	Kutatóhely	2009. aug.	36	100	20,0
4.	Innovációs kompetencia- és szolgáltatásfejlesztés	NKTH	Innovációs tanácsadó és támogató szolgáltatások nyújtásával foglalkozó szervezetek	2009. aug.	24	95	50,0

Baross Gábor Program 2009

A pályázati stratégia-tervezetek a Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Tanács (RIT) 2009. március 19-i ülésén kerültek először megtárgyalásra, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács az itt elhangzottakkal egyetértve felkérte a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség és a Regionális Innovációs Ügynökség munkatársait az NKTH-val történő további egyeztetésekre, melyen megegyezés született a régiók által elfogadható pályázati stratégiákról.

A pályázati stratégiákat az NKTH 2009. júliusában terjesztette a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács (KUTIT) elé, a pályázati kiírások pedig legkorábban 2009. augusztusában-szeptemberében jelenhetnek év végi döntéssel. A Nyugat-dunántúli Régió számára az NKTH tervei szerint 2009-ben közel 700 millió Ft áll rendelkezésre regionális innovációs célokra.

K+F infrastruktúra fejlesztése

1.

Pályázat célja

A régió természettudományos és műszaki kutatási és fejlesztési szervezeteinek korszerű K+F eszközökkel való ellátása, olyan infrastrukturális feltételek megteremtése, amelyek hatékonyan járulhatnak hozzá a korszerű, versenyképes termékek, technológiák, szolgáltatások kifejlesztéséhez.

Támogatható tevékenységek köre

Természettudományos és műszaki kutatási és fejlesztési tevékenység infrastrukturális feltételeinek kialakításához, illetve korszerűsítéséhez szükséges berendezések, eszközök, immateriális javak beszerzése.

A támogatásra jogosultak köre

- A régióban bejegyzett székhellyel rendelkező kutatóhely;*
- a régióban bejegyzett székhellyel rendelkező jogi személyiségű gazdasági társaság, szövetkezet, továbbá régión kívül bejegyzett székhellyel rendelkező gazdasági társaságnak a régióban bejegyzett fióktelepe.

Támogatandó projektek száma

Az RFT határozza meg.

Támogatás összege/projekt

min. 10 millió Ft, max. 150 millió Ft.

Támogatás mértéke

Kutatóhely esetében a támogatás intenzitása 95%.
Gazdasági társaság esetében a támogatási intenzitása nem haladhatja meg a 85/2004 (IV. 19.) Korm. rendelet 30. §-ában meghatározott mértéket.

Futamidő

12 hónap

* Jelen pályázat keretében kutatóhelynek minősül a felsőoktatási intézet, a költségvetési körbe tartozó kutatóintézet, költségvetési szerv kutató intézménye, a jogi személyiséggel rendelkező nonprofit és alapítványi kutatóintézet és K+F infrastruktúrát fenntartó nonprofit szervezet.

2. K+F projektek támogatása

Pályázat célja

Új termékek technológiák és szolgáltatások kifejlesztését lehetővé tevő K+F eredmények előállítása, a K+F szféra és a vállalkozások e célból történő K+F együttműködésének ösztönzése.

Támogatható tevékenységek köre

- ipari kutatás és kísérleti fejlesztés (ezen belül kiemelten prototípus készítése, know-how és licencvásárlás, K+F eszközök, K+F tevékenységet támogató szoftverek beszerzése, kísérleti rendszerek és tesztkörnyezetek létrehozása, műszaki és szoftverfejlesztő szolgáltatás igénybevétele, projektmenedzsment);
- hazai és nemzetközi szabadalmi, használati- és formatervezési mintaoltalmi, valamint védjegyoaltalmi bejelentés és fenntartás (csak KKV és kutatóhely esetében);
- a prototípus a vizsgálatához, minősítéséhez szükséges technológiai háttér szolgáltatás igénybevétele,
- innovációs tanácsadó szolgáltatások igénybevétele;
- műszaki megvalósíthatósági tanulmány készítése.

A támogatásra jogosultak köre

- A régióban bejegyzett székhellyel rendelkező kutatóhely,*
- az a legalább kéttagú konzorcium, amelyet a régióban bejegyzett székhellyel rendelkező jogi személyiségű gazdasági társaság vagy szervezet, vagy a régióon kívül bejegyzett székhellyel rendelkező gazdasági társaságnak a régióban bejegyzett fióktelepe és a régióban bejegyzett székhellyel rendelkező kutatóhely hozott létre. A konzorcium legfeljebb öt tagból állhat.

Támogatandó projektek száma

Az RFT határozza meg.

Támogatás összege/projekt

min. 10 millió Ft, max. 150 millió Ft.

Támogatás mértéke

Kutatóhely esetében a támogatás intenzitása 95%.
Gazdasági társaság esetében a támogatási intenzitása nem haladhatja meg a 85/2004 (IV. 19.) Korm. rendelet 30. §-ában meghatározott mértéket.

Futamidő

24 hónap

3. Nemzetközi KFI projektekben való részvétel támogatása

Pályázat célja

Nemzetközi forrásból támogatott KFI projekt megvalósításában való részvétel ösztönzése és támogatása. A támogatás célja a projekt keretében vállalt feladat ellátásához szükséges saját forrás biztosítása.

* Jelen pályázat keretében kutatóhelynek minősül a felsőoktatási intézet, a költségvetési körbe tartozó kutatóintézet, költségvetési szerv kutató intézménye, a jogi személyiséggel rendelkező nonprofit és alapítványi kutatóintézet.

Baross Gábor Program 2009

Támogatható tevékenységek köre

- alapkutatás;
- ipari kutatás,
- kísérleti fejlesztés.

Támogatás összege/projekt

max. 30 millió Ft.

Támogatás mértéke

100 %

A támogatásra jogosultak köre

A régióban bejegyzett székhellyel rendelkező kutatóhely.*

Futamidő

36 hónap

Támogatandó projektek száma

Az RFT határozza meg.

Innovációs kompetencia- és szolgáltatásfejlesztés

4.

Pályázat célja

Innovációs tanácsadó és innovációs támogató szolgáltatásokat nyújtó szervezetek szakmai kompetenciáinak fejlesztése, a szolgáltatásaik színvonalának emelése.

Támogatható tevékenységek köre

- többlet kompetenciát hozó új szakember alkalmazása;
- szakvélemények beszerzése;
- szakemberek továbbképzése;
- szakmai rendezvényekben való részvétel vagy azok látogatása;
- szakmai adatbázisokba való belépés biztosítása;
- belső protokollok kidolgozása;
- tanulmányok készítése;
- nemzetközi benchmarking, tapasztalatcsere;
- neves szakmai szervezetek munkájába való bekapcsolódás;
- szakmai kiadványok vásárlása;
- a legjobb gyakorlat terjesztése.

A támogatásra jogosultak köre

- A régióban bejegyzett székhellyel rendelkező szervezet,
- a régió kívül bejegyzett székhellyel rendelkező szervezetnek a régióban bejegyzett fióktelepe.

Támogatás összege/projekt

min. 5, max. 30 millió Ft.

Támogatás mértéke

95 %

Támogatandó projektek száma

Az RFT határozza meg.

Futamidő

24 hónap

* Jelen pályázat keretében kutatóhelynek minősül a felsőoktatási intézet, a költségvetési körbe tartozó kutatóintézet, költségvetési szerv kutató intézménye, a jogi személyiséggel rendelkező nonprofit és alapítványi kutatóintézet.

INNOCSEKK PLUSZ

Pályázati forrás a kisvállalkozások innovációs projektötleteinek megvalósítására

A kisvállalkozások fejlesztésében jelentős szerepet töltenek be az innovációs ötletek megvalósítására irányuló projektek. A tevékenységük során szerzett tapasztalatok, a szakmai tudás, valamint a vállalkozásokat körülvevő piaci környezet kihívása- igénye alapján születnek meg azok az ötletek, amelyek projektte fejlesztése, megvalósítása a vállalkozásokat megerősíthetik. Egy jó, innovatív ötlet tényleges kifejtéséhez azonban sok tényező együttes megvalósulása szükséges:

- a jó ötlet, amely teljesen új vagy újdonság-
elemei vannak, és új eredmény létrehozását
feltételezi
- (új termék, szolgáltatás, technológia, eljárás,
szervezés, stb.)
- a hatékony piaci környezet,
- innovációt segítő gazdasági környezet,
- egy innovatív szemléletű vállalkozás,
- magas szintű szakmai tudás,
- egy jó menedzsmentcsapat,
- és nem utolsósorban: forrás

Amikor egy innovációs fejlesztéshez minden fontos tényező rendelkezésre áll, a megvalósításhoz elengedhetetlenül szükséges a forrás biztosítása. A KKV-k esetében a költségeket lehet biztosítani - saját erőből (ezek egyszerűbb belső fejlesztések, tapasztalati ügyes új megoldások esetében rendelkezésre állnak),

- hitelből (ez is járható út, viszont egy új termék vagy szolgáltatás kifejtése esetén a kockázatvállalása jelentős lehet a KKV részéről),
- kockázati tőke bevonásával (ebben az esetben olyan pénzügyi szakértők bevonására kerül sor, akik minimalizálják a fejlesztés kockázati buktatóit),
- ugyanakkor lehetséges az innovációs fejlesztés megvalósítása ún. kormányzati vagy más pályázati támogatások megvalósításával. Ezekben az esetekben fontos tényező, hogy a pályázati felhívás célkitűzései találkozzanak a vállalkozás által megvalósítandó egyedi fejlesztési elképzelésekkel.

Az egyik legnépszerűbb pályázati forrás a kis- és közepes vállalkozások nevében az INNOCSEKK PLUSZ pályázat, amelyet a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal hirdetett meg a regionális innováció támogatására.

A támogatás célja a kisvállalkozások innovációs kezdeményezéseinek és az innovációs szolgáltatások keresleti oldalának ösztönzése, kiemelten a tudásközpontok és a kisvállalkozások közötti tudástranszfer előmozdítása.

A támogatásokra kisvállalkozások jogosultak, feltétel, hogy jogosultak köre jogi személyiséggel rendelkező vagy jogi személyiség nélküli kisvállalkozás legyen és vállalja, hogy a projektet az adott régióban bejegyzett székhelyén, telephelyén vagy fióktelepén valósítja meg.

A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás, maximum 100%-os támogatási intenzitásig, a futamideje legfeljebb 24 hónap.

A pályázó lehetőségeit és feladatait egy pályázat kidolgozásához a PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ írja le:
Kisvállalkozás: a kis- és középvállalatokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény határozza meg az alábbiak szerint:

- a vállalkozás összes foglalkoztatottja 50 főnél kevesebb,
- a vállalkozás éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg, továbbá
- az állam, az önkormányzat vagy a kis- és középvállalkozásokon kívüli vállalkozások tulajdoni részesedése - tőke vagy szavazati jog alapján - külön-külön és együttesen sem haladja meg a 25%-ot, kivéve a kis és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 19. § 1. pontjában meghatározott befektetők részesedése esetét. Közhasznú társaság (Kht.) INNOCSEKK PLUSZ támogatásra nem pályázhat.

A pályázati felhívás alapján vállalkozások részére nyújtott támogatások csekély összegű támogatásnak minősülnek. Ilyen támogatást kizárólag a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból nyújtott állami támogatások szabályairól szóló 146/2007. (VI. 26.) Korm. rendelet 3.§-ának j) pontja alapján lehet nyújtani a 40. §-ban foglalt rendelkezések betartásával.

A projektötlet alapján 4 témakörre lehet pályázni az INNOCSEKK PLUSZ pályázati felhívás alapján: Az egyes témakörökben az egy projektre elnyerhető támogatást a pályázati útmutató az alábbiakban határozza meg:

1. a projektötlet minősítése témakörben maximum 3 millió forint
2. a termékfejlesztés témakörben maximum 30 millió forint,
3. az eljárási innováció témakörben maximum 3 millió forint,
4. a szervezési innováció témakörben 6 millió forint.

A pályázati felhívás meghatározza, hogy egy adott innovációs célkitűzéssel egy projektjavaslat keretében csak egy témakörre lehet pályázni.

Kiemelendő, hogy amennyiben a projekt összköltsége meghaladja a maximálisan adható támogatás mértékét, akkor a különbözetet a kedvezményezettnek saját forrásból kell biztosítani. A saját forrás felhasználását a projekt költségvetésébe be kell tervezni, arról ugyanolyan módon el kell számolni a támogató felé, mint a támogatással. Saját forrásként az államháztartás alrendszereiből kapott egyéb állami illetve önkormányzati támogatás nem számolható el.

A projekt kidolgozása során szükséges figyelembe venni a pályázati felhívás 7. pontjában szereplő kizáró okokat, amelyek fennállása esetén nem jogosult pályázni a kisvállalkozás.

Az INNOCSEKK PLUSZ pályázat sajátossága, hogy kifejezetten innovációs projekt megvalósítását támogatja. Az innovációs projektet pontosan meghatározza a pályázati feltételeknek megfelelően:

Az innovációs pályázat olyan projekt, amelynek célja valamely kutatásfejlesztési (K+F) eredmény eddig nem ismert alkalmazása, illetve a piacon elérhetőhöz képest új, azaz eddig nem ismert, vagy az eddig ismertekhez képest lényegesen módosított, kedvezőbb tulajdonságokkal rendelkező technológia, termék vagy szolgáltatás kifejlesztése, piaci sikerének megalapozása.

Kiemelendő, hogy a prototípus létrehozását még támogatja a projekt, de a profitorientált piacra vitel költségeit már nem. Az innovációs projekt támogatása az ötlettől a prototípus létrehozásáig terjed.

Nem igényelhető támogatás a pályázónak az innovációs projekt megvalósítása érdekében

- saját maga által végzett tevékenységéhez,
- a pályázónál felmerülő személyi juttatásokhoz (munkabér) és járulékaikhoz,
- anyagköltséghez, eszközök, gépek berendezések költségeihez,
- általános költségekhez és
- beruházási jellegű tevékenységhez.

A projektköltségek elszámolhatóságát a pályázati útmutató szabályozza az alábbiak szerint:

Dologi kiadásként (egyéb működési kiadásként) kell elszámolni kizárólag a projekt keretében igénybe vett szolgáltatások (pl. alvállalkozói megbízások, mérések, vizsgálatok, konzultációk, tanácsadások, minősítések, szakértői szolgáltatások, inkubátorházban való elhelyezés) költségeit a számvitelről 2000. évi C. törvény 78.§-ának (3) - (4) bekezdése szerint.

Az INNOCSEKK PLUSZ pályázati forrás olyan projektek megvalósítását támogatja, amely esetekben a pályázó a külső tudás bevonásával tudja innovációs elképzeléseit megvalósítani, hiszen mindösszesen csak a dologi kiadások számolhatók el a projekt megvalósítása során.

A Pályázati útmutatóban a támogatható tevékenységek szerinti bontásban az elszámolható költségek az alábbiak:

- a) K+F szolgáltatás igénybevétele:
 - kutatási szervezettől,
 - gazdasági társaságtól, amelyben a Kooperációs Kutató Központ, a Regionális Egyetemi Tudásközpont vagy a Pázmány Péter program keretében korábban támogatásban részesített költségvetési vagy non-profit kutatóhely, mint tag (részvényes) tulajdoni részesedéssel, vagy a szavazattal rendelkezik,
 - gazdasági társaságtól, közhasznú társaságtól (nonprofit gazdasági társaságtól), mely – a megszüntető okirat tanúsága szerint – jogutódja a megszünt költségvetési kutatóintézetnek az adott témakörben adható maximális támogatás keretein belül.
- b) Inkubációs szolgáltatás igénybevétele: Az inkubátorház szolgáltatásainak díja, ajánlat alapján a támogatás futamidejére maximum 2 millió forintig.
- c) Műszaki segítség igénybevétele (a prototípus elkészítéséhez, vizsgálatához, minősítéséhez szükséges technológiai háttér szolgáltatás igénybevétele): Alvállalkozói díjak, ajánlat alapján az adott témakörben adható maximális támogatás keretein belül.
- d) Műszaki megvalósíthatósági tanulmány: Alvállalkozói díj maximum 1 millió forintig.
- e) Termelékenység tanácsadás igénybevétele: A tanácsadó szervezetnek, ajánlat alapján az adott témakörben adható maximális támogatás keretein belül.
- f) Technológiai tanácsadás igénybevétele: Alvállalkozói díj maximum 300 ezer forintig.
- g) Marketingterv elkészítése: Alvállalkozói díj maximum 300 ezer forintig.
- h) Szabadalmi kutatási szolgáltatások: Alvállalkozói díj maximum 300 ezer forintig.
- i) Ipar- és szerzőjog-védelmi tanácsadás igénybevétele: Alvállalkozói díj max. 300 ezer forintig.
- j) Hazai szabadalmi, védjegy-, használati- és formatervezési mintaoltalmi bejelentések: A bejelentési díjak, valamint a támogatás felhasználására rendelkezésre álló idő alatt esedékessé váló fenntartási és megújítási díjak, illetőleg szabadalom esetében az érdemi vizsgálati, valamint a megadási és kinyomtatási díj az adott témakörben adható maximális támogatás keretein belül. A költségek a Magyar Szabadalmi Hivatal díjtáblázatai alapján tervezhetők.

Pályázatírással, illetve közbeszerzéssel kapcsolatos költségek nem számolhatóak el. 2009. június 18-tól kezdődően egyszerűsödtek a pályázaton való részvétel szabályai, a beküldött pályázati csomaghoz nem kell árajánlatokat csatolni. A szolgáltatás szállítójának kiválasztásánál alkalmazni kell a közbeszerzésről szóló 2003. évi CXXIX. tv. rendelkezéseit is.

A pályázati projekt tervezése során a projekt végrehajtásának lépéseit pontosan szükséges ki-dolgozni:

- az ötlet és az abból kifejlesztendő projekt cél pontos meghatározása
- a projekt cél eléréséhez szükséges feladatok definiálása,
- az elvárt eredmények definiálása, számszerűsítése
- innovációs fejlesztés sajátossága, hogy nem definiálható előre bizonyos esetekben pontosan az eredmény; ekkor is fontos egy elvárhatóság meghatározása, amelyet a projekt megvalósítása során egyre pontosabban meg lehet határozni.
- a végrehajtandó feladatokhoz a külső szakértők, intézmények, tudásközpontok illesztése,

A Pályázati felhívás és a Pályázati útmutató tartalmazza az alapvető, lényegi információkat a pályázati támogatásról, szintén innen tölthető le a pályázati dokumentáció is. (<http://www.nkth.gov.hu/palyazatok-eredmenyek/felhivasok/innocsekk-plusz/innocsekk-plusz>)

Munkaterv:

- a pályázati útmutatóban meghatározott szempontok alapján az innovációs projekt részletes szakmai-tartalmi leírását tartalmazza. Két részből áll: 1. fejezet: A Projekt célját, indokoltságát és előnyeit, valamint a projektben résztvevők bemutatását tartalmazza a 2. fejezet. Ennek részletes kidolgozását a projektötlet gazdája tudja leginkább végrehajtani.
- Elektronikus pályázati űrlap;
- Részletes kitöltése a pályázati útmutatóban előírt munkaterv elkészültét követően lehetséges, majd a pályázati űrlap és a munkaterv azonosítása is fontos.
- Adatlap a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságához: a pályázat beadásához elengedhetetlenül fontos elektronikus megküldése a pályázatban leírtak szerint.
- Címoldal: a pályázat beadásához szükséges dokumentum
- Nyilatkozatok: szükséges dokumentum, amely nyilatkozatok megtétele nélkül nem nyerhető el egy pályázati támogatás
- Csekklista: fontos az áttekintése, jelentős segítséget nyújt a pályázónak ahhoz, hogy a pályázat lehetőleg semmilyen formai hiányban ne szenvedjen a benyújtásakor.
- Gyakran ismételt kérdések: a pályázónak érdemes áttekintenie, mert tartalmaz olyan válaszokat, amelyek minden pályázó számára fontosak lehetnek és mások már megkérdezték.
- Az NKTH honlapján fontos információkat tartalmazhatnak a pályázók számára a fogalomtár definíciói is, érdemes a pályázat kidolgozásakor megtekinteni.

Fakopp Bt.

9423 Ágfalva,
Fenyő u. 26.
Tel: +36 99/510-996
Fax: +36 99/330-099
E-mail: office@fakopp.com
www.fakopp.com

Divósné Ther Mónika ügyvezető
Dr. Divós Ferenc egyetemi tanár

I. A vállalkozás és az innovációs eset

A FAKOPP Bt. 2005-ben alakult erdészeti és faipari műszerek fejlesztésére, gyártására és forgalmazására. Tevékenysége részben folytatása az 1994-2005 között működött egyéni vállalkozásnak, így a cég 15 éves szakmai tapasztalattal bír. A termékek fejlesztésében Dr. Divós Ferencé, a Nyugat-magyarországi Egyetem egyetemi tanáráé a vezető szerep.

Gyártott és forgalmazott műszereik a következők:

- **Élő fák stabilitásának vizsgálata akusztikus módszerekkel:**
Microsecond Timer: vonal mentén képes korhadást és üreget megtalálni
2D Akusztikus Tomográf: képalkotó berendezés
- **Röng osztályozás a faanyag szilárdsága szerint:**
RLG: longitudinális rezonancia elven mér hangsebességet
- **Fűrészárú szilárdság szerint történő osztályozása:**
PLG: hordozható osztályozó berendezés, mely az EN338 szabvány alapján működik, rugalmassági moduluszt mér
- **Furnér és csemeték vizsgálata ultrahang segítségével:**
Ultrahangos hangsebességmérő műszer különböző érzékelőkkel
- **Beépített faanyag szilárdságának becslése:**
Csavarállóság mérő berendezés.
A felsorolt műszerek közül az első kettő (Microsecond Timer és 2D Akusztikus Tomográf) a Bt. „vivő terméke”, ezek adják a cég forgalmának 80%-át. A felsorolt eszközöket elsősorban az EU-n kívüli országokba értékesítik, a műszereket 5 földrész mintegy 18 országába szállítják (Japán, USA, Ausztrália, Dél-Afrika, Kína stb.)

A Bt. jelenleg 2 főből áll (családi vállalkozás), éves forgalma kb. 20 millió Ft-os nagyságrendű. A gyártó kapacitásuk a széles beszállítói körnek (7 vállalkozás) köszönhetően flexibilis, a Bt. az összeszerelést és a minőségvizsgálatokat, illetve a műszerek értékelő programjainak fejlesztését végzi.

Magyarországon egyedüli gyártói ezen speciális műszereknek, de a világon is összesen csak 2 másik (német cégek) hasonló gyártó vállalkozás működik. Ezek a német cégek uralják az európai piacokat, ez az oka, hogy a Bt. elsősorban EU-n kívüli országokba szállít. Fő vevőik a kutató intézetek, erdészetek és kertészetek közül kerülnek ki, olyan cégek vásárolják a műszereiket, ahol - különböző okok miatt és céllal - favizsgálattal foglalkoznak. A műszerek nincsenek szabadalmaztatva, erre nem volt megfelelő anyagi fedezete a vállalkozásnak. Telephelyük bővítése Ágfalván – kb. 8-10 millió Ft-os beruházás keretében - a közeljövőben várható. Az innovációs projekt: akusztikus tomográf élőfák vizsgálatára.

II. Az innováció története, folyamata

Az idős fák környezetünket alapvetően meghatározzák, esztétikusak, megkötik a port, árnyékot adnak és oxigént termelnek. Egy fasor, vagy park fainak megítélésekor fontos a fa állapotának, állékonyságának pontos ismerete, hiszen a fák kidőlésükkel, lehulló ágaikkal veszélyeztetik a környezetüket, ami elsősorban a településeken, utak mentén okozhat balesetet. Ezért van szükség a fák rendszeres szemléljére és vizsgálatára. A fák vizsgálata egyrészt történhet külső szemrevételezés alapján, de a törzs belső állapotának megítélése, üregek és korhadások felderítése az élőfákban csak műszeres vizsgálattal lehetséges. A hangsebesség mérésével a fa törzsében lévő üregek, korhadások mérete és elhelyezkedése meghatározható. A fába beszúrt két érzékelő között mérik a hang terjedési sebességét. A sebesség csökkenése jelzi a két érzékelő által kijelölt vonalon a korhadás jelenlétét. Az érzékelők számának növelésével lehetőség kínálkozik a vizsgált síkban a korhadás helyének és nagyságának meghatározására. Az élő fában a longitudinális hullámok terjedési sebességét mérik, ami függ az anatómiai iránytól és a fajtától. A hang terjedését az üreg vagy a korhadás jelentősen befolyásolja. Az üreget a hang kikerüli, ezért később érkezik meg a fa túloldalára.

A hangsebesség mérés menete a következő: két gyorsérzékelőt szúrnak a vizsgált fába. A gyorsérzékelő tűskével van ellátva azért, hogy a hangot a kérgen átvezesse mivel a kéreg rossz hangvezető. A hangot a gyorsérzékelőre mért kalapácsütés kelti. A hang megérkezésének idejét a másik érzékelő segítségével mérik meg. Ezen az elven működik a FAKOPP (Microsecond Timer nevű) – egy csatornás - készülék. Ha kíváncsiak vagyunk a korhadás helyére és nagyságára is, akkor nem elegendő csupán egyetlen vonal mentén mérni a hangsebességet, hanem több pont között kell elvégezni a mérést. A FAKOPP 2D – több csatornás - akusztikus tomográf több (10) érzékelő segítségével végzi ezt el, így megadja a korhadás helyét és méretét is. Az egycsatornás (FAKOPP) műszert 1994 óta gyártják, sikeres készülék lett belőle. Ebből jött az ötlet, hogy a több csatornás (FAKOPP 2D) vizsgálati módszerre alkalmas műszert is ki kellene fejleszteni. Ez 2000-ben megtörtént, a Bt. kb. 2 millió Ft-os költséggel – saját erőből – elkészítette a prototípust. A készüléket azóta gyártják és folyamatosan fejlesztik (2000 óta további kb. 20 Mft-ot költöttek a fejlesztésre, ugyancsak saját forrásból). Évente kb. 8-10 db-ot adnak el belőle. A fejlesztések forrásigényének külső támogatására próbáltak kétszer is pályázni, de a pályázatírásoknál már az elején kiderült, hogy egyik esetben sem tudnak megfelelni az adott pályázatokban meghatározott kritériumoknak. A gyártás 7 alvállalkozó bevonásával történik, a Bt. a műszerek összeszerelését és a szoftverek fejlesztését végzi.

III. Az innováció hatása a cégre

A Bt. éves árbevételének mintegy 55-60%-át a FAKOPP 2D Akusztikus Tomográf adja, ennek megfelelően a cég fejlődése is ennek köszönhető. Az idén, vagy inkább 2010-ben a telephelyükön építési beruházásba fognak, kb. 8-10 millió Ft-os költséggel egy új épületet létesítenek az összeszerelő műhely számára. Ha ez megvalósul, akkor valószínűleg egy alkalmazottat is fel tudnak venni a céghez, vagyis nő a létszámuk.

IV. Tanulságok

A vállalkozás – családi bt.-ként – hisz a „szerves, lassú” fejlődésben. Örülnek, hogy eddigi működésük során soha nem vettek igénybe külső finanszírozási forrást (támogatást, banki kölcsönt stb.), mindig a saját erejükre, forrásaikra, lehetőségeikre támaszkodva fejlődtek, növekedtek. Ehhez azonban kellő kitartás, szorgalom és nem kevés elszántság is kell(ett). Nem utolsó sorban fontos volt az a „stabil háttér” a vállalkozás életében, ami Dr. Divós Ferenc egyetemi tanári állásából, annak egzisztenciális vonzatából származott.

AKE Hungária Kft.

AKE Hungária Kft.
9700 Szombathely
Vásártér u. 12.
Tel: 30/3030-520
Fax: 94/513-299
E-mail: akehungaria@ake.hu
www.ake.hu

A fejlesztés célja:

A szombathelyi AKE Hungária Kft. saját fejlesztésű gyémántlapkás parkettamaró garnitúrát fejlesztett ki, amely háromrétegű PanLoc rendszerű szalagparketta gyártására alkalmas. A szerszámgarnitúra kiemelkedő sajátossága, hogy egyszerre három különböző fafajt kell megmunkálnia, ráadásul a szálirányok is eltérőek. A megmunkálás oldalanként négy tengellyel történik, az anyag változó szerkezetéhez alkalmazkodó többszörösen tagolt szerszámmal. A klick rendszerű parketta pontos és könnyű illesztését csak tökéletes profilhűségű, különlegesen precíz futáspontosságú szerszám képes biztosítani.

A termék által nyújtott előnyök

- A szerszám kiváló futáspontossággal rendelkezik.
- Biztosított az élezés utáni profilhűség.
- Hússzoros éltartósság a hagyományos szerszámokkal szemben (radikálisan csökkennek a szerszámcseréből fakadó mellékidők).
- A szerszámgarnitúra, s így a végtermék geometriai pontossága.
- Az új szerszámgarnitúra lehetővé teszi a termelékenység növelését.

A speciális szerszámgarnitúra fejlesztésében kiemelkedő szerepet vállalt Gyopáros Tibor fejlesztőmérnök az AKE Hungária Kft., illetve Hoffmann Kálmán üzemvezető a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. zalalaházi Parkettagyára részéről. Az új szerszámok a klick rendszerű parketta pontos és könnyű illesztését biztosítják, növelik a gyártó termelékenységét. A garnitúra további előnye, hogy radikálisan csökken a szerszámcseréből fakadó kiesési idő a szerszámgeometriának és gyémánt élynagnak köszönhetően.

A fejlesztéssel az AKE Hungária Kft. érdemelte ki a Nyugat-Dunántúli Régió 2007. évi Innovációs Díját

Borsodi Műhely Fémmegmunkáló Kft.

Borsodi Műhely Fémmegmunkáló Kft.

9027 Győr

Juharfa u. 8

Tel: 96/529-071

Fax: 96/529-072

E-mail: info@borsodimuhely.hu

www.borsodimuhely.hu

Projektvezető:

Horváth Szabolcs műszaki vezető

Forrás: INNOREG pályázat (BAROSS-7-2005-0212 OMFB-01327/2006)

Projektméret: 40 607 539 Ft; (Támogatási összeg: 19.644 e Ft)

A fejlesztés célja:

A fejlesztési projekt célja a vállalkozás fejlesztésének további intenzív és innovatív irányba terelése azáltal, hogy a legkorszerűbb csúcstechnológiákat és eljárásokat hatékonyan alkalmazhassák a kényes és különleges vevői igények kielégítésére. Ezen belül, új termékek helyi fejlesztéseként újszerű, innovatív technológiák bevezetése és ezekkel speciális vevői igényeink kielégítése.

Tevékenységek:

1. 8 tengelyes megmunkálás technológiájának bevezetése, alkalmazása
2. Egyedi, vagy kissorozatú hagyományos köszörülési technológiákat kiváltó kemény-megmunkálási típustechnológiák kidolgozása és bevezetése, alkalmazása
3. Légi-ipari termékek technológiájának, folyamatainak kidolgozása az ágazati szakmai és egyéb követelmények szerint, bevezetés és alkalmazás megtervezése

Eredmények:

A piacra került új termékek száma: 3 termékcsoport (8 tengelyes komplex alkatrészek, keménymegmunkált alkatrészek, légi-ipari alkatrészek)

A támogatott projektekhez kapcsolódó további közvetlen K+F, innovációs ráfordítás: 70.000 eFt

Bruttó hozzáadott érték növekedése a támogatott vállalkozásoknál: 206.000eFt

Létrehozott munkahelyek száma: 2 termelő+2 műszaki

Megőrzött munkahelyek száma: 2 termelő

Képzéseket sikeresen elvégzők száma: 76 fő

A K+F eredmények gazdasági hasznosításából származó bevétel nagysága: 2006: 55.000 eFt

A projekt előnyei, hasznosulása:

A projekt keretében bevezetésre került csúcstechnológiák a céget képessé teszik

- Speciális, magas műszaki és minőségi igényű fémmegmunkálási feladatok ellátására
- Új piaci területeken (légi ipar) végezhető tevékenységek beindítására és felfuttatására, ezáltal tevékenységi körünk bővítésére és stabilizálására
- Meglévő technológiai és műszaki adottságok jobb kihasználására
- Minőségirányítási rendszer fejlesztésére.

ERFARET

NYME-ERFARET

Nonprofit Kft.

A NymE-ERFARET Nyugat-magyarországi Egyetem Erdő- és Fahasznosítási Tudásközpont Nonprofit Kft. jogelődje, az Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont, rövid nevén ERFARET, 2005. január 1-én kezdte meg működését karoktól független szervezeti egységként a Pázmány Péter Program keretében, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) támogatásával.

A 2009. szeptember 12-én megalakult NymE-ERFARET Nonprofit Kft. elsődleges célja a tudásközpont regionális szemléletét kiterjesztve hozzájárulni nem csak a regionális, de a globális innovációs célok eléréséhez is az erdészet és a faipar területén. A vállalkozás tevékenységének hatása elsősorban a régióban érvényesül, ugyanakkor a város földrajzi adottságai, kulturális és egyetemi hagyományai miatt vannak a régió határain túlmutató funkciói és lehetőségei is. Ez egyrészt egy hazai tudásalapot szélesítő szinten érvényesül: a NymE mind tudományos, mind oktatási szempontból egyedülálló nemzeti intézmény lévén országos hatáskörű egyetem, ezért a NymE-ERFARET Nonprofit Kft. által létrehozott tudásnak az egész országra kiterjedően meg kell jelennie a K+F tevékenységben és az oktatásban egyaránt. A konzorciumi együttműködés jelentős eredménye, hogy alapot teremtett a további kutatásokra, melyek már az elért eredményekre épülhetnek, gyorsabbá és hatékonyabbá téve így az innováció folyamatát.

Tevékenységünk:

- agrár-műszaki jellegű, ezen belül is leginkább erdészeti és faipari vonatkozású kutatásfejlesztési projektek megvalósítása, koordinálása;
- kutatási eredmények hasznosítása technológia transzfer;
- iparjogvédelmi tanácsadás;
- tudományos disszeminációs tevékenység, ismeretterjesztés.

Közhasznú tevékenységünk:

- A NYME-ERFARET Nonprofit Kft. közhasznú jogállású gazdasági társaságként működik.

Közhasznú jellegű tevékenységeink:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- ismeretterjesztés.

Jelenlegi projektjeink:

- NymE-ERFARET Nyugat-magyarországi Egyetem Erdő-és Fahasznosítási Tudásközpont Nonprofit
- Kft. megerősítése és továbbfejlesztése (pályázati azonosító: GOP-1.1.2-08/1-2008-0004)
- Universitas Spin-Off Mentor Program (pályázati azonosító: ND_INRG2_07-UNI_SPIN)

Cím: 9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
Honlap: <http://ret.nyme.hu> E-mail: ret@nyme.hu
Adószám: 14478088-2-08 Cg. 08-09-016969
Cégbíróság: Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság

9400 Sopron,
Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
Tel: +36-99-518 223
Fax: +36-99-518 287
Honlap: <http://ilex.eke.hu/patlib>
E-mail: patlib@nyse.hu

Amit a Patlib-Központról tudni érdemes

- Iparjogvédelmi információk terjesztésére, hasznosítására alakult szabadalmi könyvtár – Patent Library.
- Az Európai Szabadalmi Egyezményhez csatlakozott tagállamokban a PATLIB-központok hálózatot alkotnak.
- Sopronban a Nyugat-magyarországi Egyetem Központi Könyvtára ad otthont a központnak, és a NYME-ERFARET szakmai koordinációjával működik.

Mit nyújt a soproni Patlib-Központ?

- Szakértő tájékoztatást szellemi tulajdon-védelemről hallgatóknak, oktatóknak, kutatóknak, feltalálóknak, innovatív vállalkozásoknak.
- Hatékony segítséget a találmányok szabadalmaztatásában, az új megoldások eredményes védelmében.
- Hozzáférést iparjogvédelmi adatbázisokhoz, segítséget a kereséshez.
- Tanácsadást a szellemi termékek hasznosításával, licenc-szerződésekkel kapcsolatban.

**SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM
PATLIB KÖZPONT**

9026 Győr, Egyetem tér 1. A épület 104.
telefon: 06 (96) 503-400
mellék: 3020, 3687
e-mail: patlib@sze.hu

Nyitva tartás: hétfő-szerda 13:00-16:00,
péntek 13:00-15:00

PATLIB Központ

Szellemi tulajdonvédelmi információs pont
Széchenyi István Egyetem

Szolgáltatások:

- Szakértő tájékoztatás szellemi tulajdon- és iparjogvédelmi kérdésekben
- Tájékoztató kiadványok
- Hozzáférés iparjogvédelmi adatbázisokhoz

A Széchenyi István Egyetem K+F projektjei és a Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont

Járműipari, Elektronikai és Logisztikai Kooperációs Kutató Központ

A Járműipari, Elektronikai és Logisztikai Kooperációs Kutató Központ (KKK) sikeres GVOP pályázat eredményeként 2004. november 1-én kezdte meg a működését. A kutatási szerződés a Kutatási és Kutatáshasznosítási Program Iroda és az egyetem között 2005. április 6-án jött létre. A 2005-2007. évekre szóló projekt 400 mFt támogatást kapott, melyet 465 mFt vállalati projekt költség egészített ki. A KKK konzorciumát három felsőoktatási intézmény, egy MTA intézmény és 23 vállalat alkotta. A projekt 2007-ben eredményesen lezárult, és bekerült az NFÜ „2007 hetvenhét legsikeresebb uniós projektje” című kiadványba is.

A projekt kutatási főirányai a járműipari technológiák, elektronikus vezérlések és teszt-folyamatok, folyamatmodellezés és számítógépes szimuláció, regionális és nemzetközi gazdaság, valamint az infrastruktúra fejlesztés. A vállalati partnerek a következők: Ajkai Elektronikai Kft., Állami Autópályakezelő Kht., AUDI Hungária Motor Kft., Bakony Művek Rt., Budapesti Közlekedési Vállalat Rt., EMAB Mélyépítő Rt., Folyami Hídalapozó Kft., GM Powertrain - Hungary Kft., Győr Megyei Jogú Város, HBM Hídépítő-Soletanche Bachy Mélyalapozó Kft., Hídépítő Rt., H-TPA Kft., Hydro-Alumínium Győr Kft., Lear Corporation Hungary Autóipari Gyártó Kft., Magyar Suzuki Rt., Minor Rendszerház Rt., Philips Kft. Győr, Sapu Bt., Siemens Rt., Swietelsky Építő Rt., Szintézis Informatikai Rt., Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság, VIADOM Rt.

Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont

A Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont (JRET) projekt a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal támogatásával a Pázmány Péter Program keretében működött a 2006 és 2008 közötti időszakban, majd önálló szervezeti egységként azóta is működik újabb projektek megvalósításával. A Tudásközpont alapvető tevékenysége a járműiparra irányul, ezen belül kiemelten foglalkozik a járműgyártási technológiák és részegység konstrukciók kutatásával. A Tudásközpont egy olyan tudományos és technológiai innovációs centrumként működik, amely a gazdasági szférával együttműködve a régióban kiemelkedő kutatási-fejlesztési hálózatot működtet, ezzel növelve az ország versenyképességét, valamint a régió gazdasági fejlődését. Az egyetemmel együttműködő konzorciumi partnerek 2006-2008 között a Rába Futómű Kft, a Visiocorp Hungary Bt és a Borsodi Műhely Kft voltak.

A pályázat keretében elnyert 1,1 milliárd Ft támogatási összeg további 713 millió Ft vállalati forrást moz-

gósított. A járműipari gyártástechnológia területén belül a projekt három súlyponti kutatás-fejlesztési programja a magas minőségi színvonalú járműipari alkatrészek gyártástechnológiájának és szerszámainak komplex kutatása, a korszerű jármű főegységek fejlesztése és diagnosztikai eljárásainak kutatása, valamint a technológia- és tudástranszfer. A központ 8 teljes állású kutatóval, az egyetem oktatóival és PhD hallgatóival, valamint korszerű kutatási eszközökkel világ színvonalú kutatási potenciált hozott létre a Széchenyi István Egyetem tudásbázisán. Ez hozzásegítette a konzorciumi partnereket és a Tudásközpont-hoz kapcsolódó vállalatokat a világpiacra is versenyképes, magas hozzáadott értékű termékek fejlesztéséhez és gyártásához.

1. A Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont küldetésnyilatkozata

A Tudásközpont küldetése az, hogy a gazdasági szférával együttműködve járműipari tudományos és technológiai innovációs centrumként működjék, a régióban kiemelkedő kutatási-fejlesztési hálózatot működtessen, ezzel növelje az ország versenyképességét és támogassa a térség gazdasági fejlődését.

A Tudásközpont minden vállalkozás számára elérhető kutatási infrastruktúrát és azt működtető humán erőforrást kínál új technológiák fejlesztéséhez, bevezetéséhez és versenyképes járműipari termékek létrehozásához.

A szervezet hosszú távon olyan kiválósági központként kíván működni, amely az osztrák-szlovák-magyar határ régióban a járműipari fejlesztések egyik meghatározó szereplője.

2. Átfogó célok (stratégia)

A Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont a Győr gazdasági vonzáskörzetébe tartozó autóipar kutatás-fejlesztési igényeit szolgálja ki. Ez a koncentráció országos viszonylatban kiemelkedő szerepű, a Közép- és Nyugat-Dunántúli régióban dolgozik a hazai autóiparban foglalkoztatottak 57%-a, ezen belül Győr-Moson-Sopron megye autóipari tevékenysége 4,7-szerese az országos átlagnak.

Nemzetközi vonatkozásban a kelet-közép-európai autógyárak termelésének a felfutása folytatódik. Ugyanakkor a végtermék kibocsátók és a beszállítók munkamegosztásában stratégiai átrendeződés várható a beszállítók javára, amely különösen kedvező pozíciókat jelent az ellátási láncba bekapcsolódó kis- és középvállalkozásoknak. Győrré és vonzáskörzetére vonatkoztatva ezeket a fejlődési tendenciákat még erőteljesebb fellendülésre lehet számítani, amely a K+F tevékenység iránti jelentős igényt kelt.

A Tudásközpont a térségi és az európai járműipar fejlődésével összhangban három kiemelt szempont érvényesülését tekinti céljának, ezek a biztonság, a környezetbarát működés és a gazdaságos gyártás. E célok megvalósulását szolgálja a járműgyártáshoz kapcsolódó korszerű anyagok és technológiák kutatása, valamint az új lehetőségeknek a mechanikai konstrukciókban való megjelenítése.

Az átfogó célokat megvalósító technológiai kutatások felölelik a járműiparban használt legfontosabb előgyártási technológiákat és a befejező megmunkálásokat. A primer alakadó eljárások közül a fémek képlékeny alakításának és a műanyag alkatrész gyártó technológiáknak van jelentős szerepe.

A másodlagos megmunkálások közül kiemelt területek a nagysebességű forgácsolás, a kemény meg-

munkálás, valamint a hőkezelési és felületi technikák. A korszerű felületkezelések alkalmazásának kutatása elsősorban a szerszámokra koncentrál. A gyártási folyamat irányítás teljes palettája is szerepel a kutatási profilban, beleértve a termelés szervezést és logisztikát.

A konstrukcióhoz kötődő kutatások a jármű részegységek fejlesztésének elméleti alapjait és több prototípus konkrét megvalósítását tartalmazzák.

Ezen belül különös figyelmet kap a csapágyazások és fogazatok méretezésének kutatása, valamint a minimális zaj kibocsátást eredményező megoldások keresése. A részegység fejlesztés az új futómű megoldásokra irányul, ezek fő alkalmazási területei a mezőgazdasági erőgépek és haszonjárművek.

A technológiák fejlesztésében és a konstrukcióban egyaránt kulcsszerepe van a számítógépes szimulációnak, amely mind a technológiai folyamatok modellezésében, mind a járművekben lejátszódó bonyolult áramlási és hővezetési feladatok megoldásában hasznosul. E technikák alkalmazását és továbbfejlesztését célozza meg az egyetemen megvalósított komplex szimulációs laboratórium, valamint a vállalati laboratóriumok, amelyek a CAD, CAM és FEM eljárások integrációjával jelenítik meg az új minőséget a technológiák fejlesztésében és a gyártáshelyes konstrukciók megvalósításában.

A központ stratégiai célja az, hogy a vázolt kutatási területen 8-10 teljes állású kutatóval, az egyetem oktatóival és hallgatóival, valamint korszerű kutatási eszközökkel világszínvonalú kutatási potenciált hozzon létre a Széchenyi István Egyetem tudásbázisán. Ez hozzásegíti a konzorciumi partnereket és a Tudásközponttal kapcsolódó vállalatokat a világpiacon is versenyképes, magas hozzáadott értékű termékek fejlesztéséhez és gyártásához.

Emellett a Tudásközpont egyik legfontosabb célja, hogy kisugárzó hatásával az egyetemen folyó oktatást és a vállalati továbbképzéseket erősítse. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az alkalmazott technológiák, új eljárások és műszerek hatékonyan segítsék a graduális-, mester- és doktori képzést, a tudományos műhelyek pedig ideális keretet jelentsenek a fiatal kutatók kineveléséhez. Ezeket az egyetemi oktatási célokat egészíti ki a vállalatok felé irányuló tudás- és technológia transzfer magas szintű művelése.

3. A Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont 3 éves működésének áttekintése

A stratégiai célok megvalósításának menetrendje:

2006: kompetenciafejlesztés

- kutatási infrastruktúra létrehozása (technikai és humán erőforrás)
- kezdeti kutatási eredmények elérése

2007: a projekt kibontakozása

- iparilag hasznosítható eredmények és új alkalmazások létrehozása

2008: stabil működés

- új eljárások és berendezések fejlesztése, új termékek piaci bevezetése
- multiplikatív hatás: növekvő mértékű vonzott kutatások
- a Tudásközpont további működésének megalapozása

2009-: kiválósági központtá fejlődés

- a JRET az AutoPolis projektek tudományos centrumává válik
- a kutatások folytatása újabb pályázati forrásokkal és vállalati megbízásokkal

A Pázmány Péter Program eredményeként létrejött Regionális Egyetemi Tudásközpontok megjelenése minden területen erősítette a kutatási tevékenységet, és számos értékes eredmény létrejöttét segítette. A két járműipari Tudásközpont, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen működő EJJT, és a Széchenyi István Egyetem által létrehozott JRET egymást kiegészítve és kölcsönösen támogatva az iparág elismert kutatóhelyévé vált. A közösen létrehozott és kiadott folyóirat, A Jövő Járműve minden járműipari vállalatához eljut, és szakmai fórumot teremt az iparág innovatív eredményeinek megismertetésére.

A három év alatt a Tudásközpont a hazai járműgyártás meghatározó kutatási bázisa lett. A Széchenyi István Egyetem kutatási infrastruktúrája és humán erőforrása hatékonyan szolgálta ki nem csupán a konzorciumi partnerek igényeit, hanem a többi járműipari vállalatot is. A program megvalósítása során létrehozott és bevezetett új technológiák, termékek, termelő és kutatási eszközök olyan tudás koncentrációt eredményeztek, mely a továbbiakban is hatékonyan tud működni. További hozadéka a projektnek, hogy az egyetemi kutatások lényegesen eredmény-orientáltabbá váltak, mint korábban voltak.

Integrált Járműipari Termék és Technológia Fejlesztő Rendszer Kutatása (2008-2012)

A 2008. októberében induló új kutatási projekt a korábbi JRET kutatás eredményeire épülő célirányos, erősebben fókuszált fejlesztés. Ennek megvalósítására a Nemzeti Technológiai Program pályázaton elnyert 906 mFt támogatás nyújt biztosítékot, mely 450 mFt vállalati forrással egészül ki. Az új pályázati feltételeknek megfelelően a konzorcium vezetője a Rába Futómű Kft, a Széchenyi István Egyetem pedig a tudományos programok irányítását végzi. További vállalati partnerek a Borsodi Műhely Kft és a HNS Műszaki Fejlesztő Kft. A 2008 októberében elindult projekt megvalósítása folyamatban van.

A projekt kutatási céljaként megjelölt mérnöki tevékenység az Integrált Termék Fejlesztés fogalmkörébe tartozik. Ennek alkalmazásával hozhatók létre azok a versenyképes termékek és technológiák, melyek a konzorciumi partnereket a sikeres üzleti tevékenységükben segítik. A kutatási folyamat fő jellemzői a következők:

- Járműipari technológia és termék innováció a legkorszerűbb mérnöki fejlesztői eszköztárra – számítógéppel támogatott tervezésre, gyártásra és minőségirányításra – támaszkodva, a korábbi JRET eredmények tovább vitelével
- A létrehozott komplex innovációs rendszer kis- közép- és nagyvállalati modelljeinek kidolgozása és tesztelése, majd átadása széles vállalkozói kör számára tudás menedzsment know-how formájában
- A fejlesztői eszköztár felhasználásával reális piaci igényekre alapozott új termékek és szolgáltatások fejlesztése a következő területeken:
 - közúti jármű és mezőgazdasági erőgép futóművek
 - precíziós szerszám és közúti/légi jármű alkatrész gyártás
 - számítógéppel irányított mérőrendszerek és minőségellenőrző szoftverek
- Mind a vállalkozásoknál, mind az egyetemen a kutatásokba bekapcsolódnak a PhD hallgatók, poszt-doktorok, valamint fiatal kutatók. Emellett a projekt kiemelt célja a kutatói utánpótlás nevelése az egyetemi képzésben részt vevő hallgatók bevonásával.

Egyéb vállalati kutatások és pályázatok

A bemutatott nagy projektek mellett a Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont, mint az egyetem önálló szervezeti egysége integrátori szerepet tölt be a vállalati kutatások szervezésében és egyetemen belüli koordinálásában. Ennek eredményeként közelítően évi 100 mFt értékű vállalati kutatás valósul meg. A korábbi KKK és JRET projektekben megszerzett tudás újabb központi pályázatokat generált, már van egy elnyert NTP pályázat (INFCARE8) a gyógyászati informatikai infrastruktúra fejlesztés témakörében, és több TÁMOP pályázat vár elbírálásra. Ezek közül kiemelkedik a számítógépes szimuláció kutatását megcélzó projekt.

Miniszteri látogatás a Borsodi Műhely Kft-nél

2009. 04. 09. Győr

A 2009. évi Pannon Novum Regionális Innovációs Díj

A 2009. évi Pannon Novum Regionális Innovációs Díj elnyerésére a Pannon Novum Nyugat-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség és a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara közösen írta ki a pályázatot. A projekt a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal pénzügyi támogatásával valósult meg.

Pályázatot nyújthattak be a Nyugat-dunántúli régióban telephellyel rendelkező, a jogszabályok alapján mikro-, kis-, vagy közép vállalkozásnak minősülő gazdálkodó szervezetek. Pályázni olyan megvalósult innovációs projekttel lehetett, amely az elmúlt két évben valósult meg, és kimutatott, számokkal alátámasztható eredménnyel rendelkezik. Az új termék, új szolgáltatás, új eljárás létrehozásának, piaci bevezetésének alapja lehetett saját kutatás, fejlesztés, vagy vásárolt szabadalom, know-how, technológiatranszfer.

A beadási határideje 2009. május 20.-a volt, mely időpontig négyen nyújtották be pályázatukat ABC sorrendben:

- az ARRABOCAD Mérnöki Fejlesztő és Szolgáltató Kft
- a BIOPROJEKT Kutatási és Fejlesztési Szolgáltató Kft.
- a: Human Matrix Kft. és
- a REFMON Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.

A pályázatok rövid tartalma.

ArraboCAD Mérnöki Fejlesztő és Szolgáltató Kft.

A pályázata egy saját kutatásra épülő fejlesztést mutat be Pannon Elemes Készülékcsalád címmel.

Bioprojekt Kutatási és Fejlesztési Szolgáltató Kft.

Kutatást,- fejlesztést folytat, végzi a biológiai növényvédelemhez kifejlesztett termékeik gyártását, értékesítését, valamint szaktanácsadást szolgáltató. A pályázó több területet is bemutat, amelyben sikeres innovációt valósítottak meg, melyből meghatározóak a KONI és TRIFENDER készítmények.

Humán Mátix Kft.

A megvalósított innováció egy InstantCafeteria rendszer kidolgozása.

REFMON Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.

A részvénytársaság Nano adalékkal készült új tűzálló anyagok gyártásának kifejlesztése címmel adta be pályázatát. A termék a jövő egyik technológiáját jelentő nanotechnológia ipari alkalmazása.

Értékelés

A pályázatok értékelését a Nyugat-dunántúli régióból felkért szakemberek végezték.

Az értékelés fő szempontjai között szerepelt a létrehozott termék (szolgáltatás) újszerűségének, a technika állásához való tartalmának vizsgálata, a megvalósítás folyamatában való együttműködések. Nagy súllyal került értékelésre az elért gazdasági eredmény, amit az adott innováció hozott, és a szakértők értékelték a bemutatott referenciákat is.

Az értékelők nagyon pozitív megállapításokat tettek. Valamennyi pályázatban leírt innovációt példaértékűnek tartják elismerésre méltó vállalkozások tevékenysége. Különbségek mutatkoztak az elért pénzügyi eredmény tekintetében, volt amelyik projekt még nem hozott eredményt, vagy a pályázat-

Pannon Novum Regionális Innovációs Díj

ban nem került bemutatásra illetve volt, hogy a vállalkozás teljes mérlege került becsatolásra, amely alapján az innováció által hozott eredmény nehezen ítéltető meg. A többféle szempont objektív értékelése alapján tettek az értékelők javaslatot a díjazásra, melyet a Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Tanács véglegesített. Az innovációs tevékenységéért oklevél elismerésben részesült, és térítés nélkül egy éves időtartamban veheti igénybe a Pannon Novum Nyugat-Dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft. innovációs coaching tanácsadását.

- az ARRABOCAD Mérnöki Fejlesztő és Szolgáltató Kft.
- a BIOPROJEKT Kutatási és Fejlesztési Szolgáltató Kft.
- a Human Matrix Személyzeti Tanácsadó Kft.

A 2009. évi Pannon Novum Regionális Innovációs Díjat konszenzusos döntés alapján a Refmon Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. kapja.

A díj, egy egyedi tervezésű kispasztika, a Vas megyében alkotó Veres Gábor szobrászművész alkotása. Az elismeréseket Balogh József a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke adta át.

PANNON NOVUM REGIONÁLIS INNOVÁCIÓS DÍJ, 2009.

REFMON Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató ZRt.

REFMON Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató ZRt.

9200 Mosonmagyaróvár-Újudvar

Bereki út 1.

Tel: 96/578-578

Fax.: 96/578-577

E-mail: refmon@refmon.hu

www.refmon.hu

Dr. Rác Attila, Remon Zrt., általános igazgató

„A Refmon tűzállóanyag gyártó vállalat tűzálló anyagokat készít az acél, az üveg és a kerámia ipar számára. Legnagyobb fejlesztéseink eredményeképp kopás-álló termékeket is készítünk. A projekt világviszonylatban is új technológia kifejlesztését célozta meg. Ez a munka alapvetően a nano-szemcsés adalékok különböző termékeknél való alkalmazására vonatkozott. Az innováció alkalmas arra, hogy viszonylag nagy szilárdságú, újszerű eljárással készült termékeket gyártsunk. Ezek a nagy szilárdságok azt biztosítják, hogy a termékek kezelése, és használata közben a hagyományosnál jobban viselkedjenek. Emellett energia takarékos gyártási eljárást tesznek lehetővé. Ezen a területen még Európában, de a világ többi részén is nagyon kevés számban foglalkoznak főleg gyártó vállalatok. És ebben talán elsőként vagyunk a kelet európai területen, hogy ezt az új, korszerű technológiát alkalmazni tudjuk. A díj nagyon nagy meglepetést okozott számunkra. Annak különösen örültünk, hogy itt a régióban való elismerésünk is különösen javult.

K+F+I FINANSZÍROZÁS

1. A KKV finanszírozás helyzete

Európa szinte valamennyi országában, így hazánkban is a kis és középvállalkozások, ezen belül is az innovatív, növekedni képes induló és kisvállalkozások, a gazdaság gerincét képezik. Az Európai Unió új költségvetési időszakában (2007-13) a Közösség vállalkozáspolitikájának homlokterében továbbra is a gazdaság egyik pillérének alkotó kis- és középvállalkozások állnak, azonban a vállalkozásfejlesztés és finanszírozás rendszere némileg átalakult. Az EU hosszú távú célkitűzéseivel összhangban a hangsúly egyre inkább a versenyképesség felé tolódik. A jövőben a KKV szektornak is a versenyképesség jegyében kell megterveznie fejlesztéseit, melyben az innovatív, növekedni képes induló és kisvállalkozásokra különösen nagy feladat hárul. Az EU ajánlására a tagországok fejlesztési programjaiban egyre markánsabban jelenítik meg a visszatérítendő eszközök alkalmazása, így a K+F+I vállalkozások számára elérhető pénzügyi eszközök palettája is folyamatosan új elemekkel bővül.

A hazai kis és középvállalkozások és különösen az induló és fejlődésük korai szakaszában lévő vállalkozások esetében továbbra is az egyik legjellemzőbb probléma az alultőkésítettség és a többnyire permanens tőkehiány. A KKV-k túlnyomó többsége nem képes igénybe venni a kereskedelmi bankok kínálta hitellehetőségeket, vagy nem a szükséges mértékben. Számos induló vagy korai fázisban lévő cég – fokozottan kockázatos besorolása miatt - nem képes partnerként fellépni a kereskedelmi bankok számára. Ennek gazdasági hátteréről még szólunk a továbbiakban.

A vállalkozások külső finanszírozási forrásai bővültek ugyan az elmúlt években, de a hazai cégek még jóval kevesebb külső forrást tudnak bevonni növekedésük finanszírozására, mint a fejlett országokban. A magyar vállalkozások mintegy 80%-a hitel nélkül gazdálkodik, a fejlett országokban ez az arány 15-20%.

A magyar vállalkozások helyzetére jellemző, hogy több fontos területen (pl. finanszírozás, információs technológiák használata, menedzsmentszolgáltatások igénybe vétele) a vártnál is lassabb felzárkózási folyamat figyelhető meg, így a fejlett országokban működő kis- és középvállalkozásokhoz képest még mindig számottevő a lemaradás. Az EU-15 átlagához képest (44,7%) jóval alacsonyabb a vállalkozások jövedelemtermeléshez viszonyított forrásbevonása, hitelfelvétele Magyarországon (25,7%).

A kutatásfejlesztő és innovációs vállalkozások túlnyomó többségét jelentő mikrovállalkozások fejlesztéseiket, beruházásaikat elsősorban csekély nyereségükből, majd a tulajdonosok (jellemzően a család) megtakarításaiból, és csak harmadsorban bankhitelekkel fedezik. Ez egyértelműen igazolja a mikrovállalkozások abszolút korlátozottságát a külső forrásokhoz való hozzáférésben. A nagyobb méretű, bankképes vállalkozások (középvállalkozások) már jelentősebb arányban vesznek igénybe banki vagy egyéb külső finanszírozást, bár ez az arány még mindig jócskán elmarad az EU átlagtól. Az utóbbi években a helyzet kínálati oldalról javult, mivel a kereskedelmi bankok hitelezési tevékenysége egyre inkább nyitott a KKV-k számára, ugyanakkor a KKV szektor bankképesége kevésbé változott.

1. táblázat

A KKV-k beruházásának finanszírozási forrásai létszámnagyság-kategóriánként

Alkalmazottak száma	0 fő	1-9 fő	10-49 fő	50 fő felett	Összesen
Visszaforgatott nyereségből	27,9	43,4	57,3	58,8	32,9
Családja megtakarításából	19,2	19,6	11,0	-	18,8
Bankhitelből	6,1	13,9	29,3	29,4	9,0
Alapítói tőkéből	5,4	9,2	11,0	16,7	6,6
Baráti kölcsönből	2,3	2,5	3,7	-	2,4
Egyéb módon	1,6	2,5	4,9	16,7	2,1
Külső befektető bevonásával	0,9	1,6	3,7	5,6	1,3
Magánszemélytől felvett kölcsönből	0,9	0,7	-	-	0,8

Forrás: GKM: A kis- és középvállalkozások versenyképességét befolyásoló tényezők az EU-csatlakozás után

A vállalkozások által megvásárolt szolgáltatások tekintetében a hitelezési és befektetési szolgáltatások közepesen keresettnek tekinthetők. Minden tizedik mikrovállalkozás veszi igénybe a hitelezési és befektetési szolgáltatást, a kis- és középvállalkozásoknál már minden ötödik cég igénybe vesz ilyen szolgáltatást. Ezek a KKV szektort jellemző megállítások hatványozottan igazak a K+F+I cégekre!

Általános K+F+I finanszírozási problémák

2.

A világ számos országában tapasztalható, hogy az induló vagy működésük kezdeti szakaszában lévő vállalkozások, különösen az innovatív vállalkozások, a természetes személy feltalálók, kutatók, ötletgazdák rendkívül nehezen férnek hozzá a finanszírozási forrásokhoz. Hazánkban hatványozottan tapasztalható ez a probléma. Leszögezhetjük, hogy a klasszikus finanszírozási formákat (beruházási és működési hitelek, lízing, faktoring, stb) nyújtó bankok és pénzügyi szolgáltatók nem képesek hatékony választ adni a jellemzően mikro- és kisvállalati méretű start-up, spin-off cégek, projektgazdák speciális kockázataiból és igényeiből eredő kihívásokra, valamint a méretgazdaságossági problémákra. Mi több a kereskedelmi bankok nem is törekednek arra, hogy ezt a kockázatos szektort célcsoportként kezeljék. A K+F+I cégek a hagyományos (banki) finanszírozási lehetőséget nem, vagy csak egy bizonyos életszakasz után képesek igénybe venni, más speciális források (befektetők) bevonása mellett!

Egyfelől az ötletgazdák, kutatók, vagy az általuk alapított kis projektcégek számára a magas tranzakciós költségek következtében a hitelek és a tőkeforrások elérhetősége beszűkül, másfelől a kis összegű források gyenge kínálata egyfajta „tőke vagy finanszírozási rés” (equity gap, finance gap) kialakulásához vezet. Piaci oldalról megközelítve a tőke (forrás) szempontjából a keresleti és kínálati oldal nem vagy csak nagyon szűk keresztmetszetben találkozik, mely a K+F+I projektek fejlődésének alapvető

Innovációs forrástérkép

problémája hazánkban és a Nyugat-dunántúli régióban egyaránt! Egy másik jellemző probléma az alulinformáltság, mely a „befektetési” piacon magas keresési költségeket és az információs aszimmetriák miatt hatékonyság-vesztést okoz. A piaci információk hiánya sok időt és energiát igényel mind a forráskeresők, mind a befektetők részéről!

Ezen piaci hiányosságok késztették az Európai Unió döntéshozóit arra, hogy speciális, vagy újszerű pénzügyi eszközökkel próbáljanak teret adni az induló, vagy növekedésük korai szakaszában járó vállalkozásoknak. Elérhető banki szolgáltatások híján a vállalkozások jelentős része – alternatív finanszírozásként – befektetők forrásait veheti igénybe, azonban egy befektető bevonása számos kihívás elé állítja a forráskereső projektgazdákat. Mindemellett megállapítható, hogy esetleges tőkeforrások bevonása területén a hazai innovatív KKV-k lehetőségei jelenleg rendkívül korlátozottak. A tőkebefektetéssel foglalkozó társaságok, kockázati tőke alapok és magánbefektetők jelenlegi köre kevésbé diverszifikált és viszonylag nagy piaci rést hagynak szabadon a KKV-ba történő befektetés területén, tehát a tőke-kínálat felettébb szűkös.

A magyar piacon jelenleg is aktív, főként külföldi intézményi forrásokat felhasználó kockázati tőkealapok többsége kizárólag az 5 millió € feletti befektetési lehetőségeket keresi, melyek meghaladják a magyarországi innovációs projektek és KKV-k igényeit.

Az induló, vagy korai fejlődési szakaszban lévő és főként innovatív KKV-k számára, részben a magasabb kockázat miatt, gyakorlatilag nem áll rendelkezésre 100.000 és 1.000.000 € közötti befektetési forrás. Kivételt jobbra csak az elmúlt másfél évtizedben létrehozott, állami eredetű fejlesztési tőkét kihelyező cégek és tőkealapok jelentenek. A 2006. január 1-től hatályba lépett kockázati tőke szabályozás sem hozott eddig érdemi változást az intézményrendszer bővítése terén.

3. Alternatív lehetőségek – befektető-keresés

Az Európai Unió új költségvetési időszakát (2007-2013) felölelő Új Magyarország Fejlesztési Terv keretein belül a mikro-, kis- és középvállalkozások (KKV) jelentős részének figyelmét a vissza nem térítendő támogatásokhoz kapcsolódó pályázatok kötik le. Tény, hogy az elkövetkezendő időszakban a vállalkozások fejlesztéseik megvalósításához jellemzően már csupán 30-50%, egyes K+F tevékenységekhez 70% támogatást kaphatnak. A szükséges önerő előteremtése sokaknak kihívást jelent. A hazai, forráshiányos vállalkozásoknak, amikor támogatási lehetőségek után néznek, érdemes figyelmet szentelni a pályázati önerők biztosításában is segítséget nyújtó külső forrásokra, különösen a befektetési konstrukciókra. A kutatásfejlesztésre építő vállalkozások alapításához, indulásához és korai növekedéséhez szükséges külső (banki) források korlátozott elérhetősége, valamint a fent leírt piaci elégtelenségek következtében a forráskereső cégek és projektek egyre inkább alternatív finanszírozási formákban, azaz a befektetői piacon találhatják meg számításait! Fontos leszögezni, hogy egy befektető elvárásai alapvetően eltérnek egy hitelező elvárásaitól.

A K+F+I projektek, vállalkozások szempontjából alapvetően kétféle befektetői csoportot különböztünk meg a kockázati tőke piacon:

- formális (intézményi) befektetők
- és informális (magán) befektetők

Az **intézményi befektetők** olyan professzionális befektetők lehetnek, mint a kockázati tőkealapok, magánalapok, fejlesztési társaságok, intézményi befektetők egyes szereplői, stb. Az intézményi befektetők rendszerint lakossági betéteket gyűjtenek, vagy más módon kumulálnak nagyobb tőkeösszeget, majd fektetnek alternatív finanszírozást folytató tőkealapokba és ez által koncentrált keresletet generálnak a pénzügyi befektetések iránt. A tipikus intézményi befektetők a bankok, fejlesztési bankok, fejlesztési alapok, biztosító intézetek, amelyek jellemzően kockázati tőke alapokon keresztül végzik befektetési tevékenységüket. Magyarországon a Magyar Kockázati és Magántőke Egyesület (MKME) tömöríti a hazai piaci befektetésekben érdekelt jogi- és magánszemélyeket.

Az **informális** kockázati tőke-piac kínálati alanyai az üzleti angyalok vagy „nem intézményi kockázati tőke befektetők” (business angels, informal investors) olyan magánszemélyek, akik anyagi és gyakran szellemi tőkét (vállalkozói tapasztalatot, szaktudást, kapcsolatrendszert, addicionális piaci lehetőségeket, stb..) fektetnek be tőzsdén nem jegyzett kisvállalkozásokba, amelyekkel a befektetést megelőzően nem álltak kapcsolatban. Fejlettebb gazdaságokban az üzleti angyalok csoportokba, vagy hálózatokba tömörülnek, így könnyebben elérhetők a forráskereső vállalkozások számára.

A kutatásfejlesztésben és innovációban érdekelt, forráskereső vállalkozások jellemezően ezen két befektetői kör szereplői közül választhatják ki a számukra alkalmas befektetőt!

Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy „piacbarát” környezetben az informális tőkebefektetések aránya meghaladja a formális befektetésekéét. Néhány EU tagállam kockázati-és magántőke befektetését mutatja be a 2. táblázat. Szakmai nyilatkozatok szerint a kihasználatlan informális tőkekapacitások mértéke többszöröse a befektetett volumennek, aminek aktivizálása a piaci szereplők szervezett és korrekt módon történő informálásával válna lehetővé.

2. táblázat

Formális- és informális befektetések aránya a GDP %-ában

Ország	Formális kockázati-tőke befektetések aránya	Informális kockázati-tőke befektetések aránya	Eltérés
Dánia	0,17	0,59	0,42
Egyesült Királyság	0,86	1,20	0,34
Finnország	0,29	0,26	-0,03
Írország	0,22	0,72	0,50
Németország	0,23	0,55	0,32
Svédország	0,92	0,30	-0,62

Forrás: Karsai (2003, 115.o.) és Bygrave (2003,1.táblázat) alapján saját összeállítás

Megjegyzés: A formális kockázati-tőke adatok 2000 évi befektetésekre vonatkoznak, az informális kockázati-tőke értékek 1997-2001 adatok éves átlaga.

Ezt felismerve az Európai Unió gazdaságirányításában egységes politikai akaratként jelenik meg a kis- és középvállalkozások kockázati tőkén keresztül történő finanszírozásának támogatása.

3.2 A befektetés, mint finanszírozási forma sajátosságai

A befektetők számos ponton különböznek a hitelezőktől, elvárásaikat, sajátosságaikat az alábbiakban mutatjuk be röviden:

- **Célpiac - Projektek színvonala**

Nem minden befektetőt érdekel minden ígéretesnek tűnő projekt! A szakmai orientáción és a várható eredményen túl a befektetők más és más előkészítettségű és színvonalú projektbe fektetnek be. Például egy üzleti angyal hajlandó befektetni egy kezdetleges, de jó ötletbe, üzleti elgondolásba, míg egy kockázati tőkésnek számos olyan elvárása van, amit már csak egy komolyan végig gondolt és alaposan előkészített projekt képes teljesíteni.

- **Részesedésszerzés**

A befektetés - a hitelági finanszírozással ellentétben – sokkal intenzívebb együttműködést igényel a forrást kezelő vállalkozások, projektgazdák, illetve a befektetők részéről. Ennek elsődleges oka, hogy a befektetőnek nem egyszerűen forrást ad a vállalkozásnak, hanem részesedésszerzés útján tartós tőkejuttatást biztosít a vállalkozás számára, mely a vállalkozás-finanszírozás szempontjából saját forrásként viselkedik. A befektetés feltétele, hogy ne csak egy fejlesztési projekt álljon rendelkezésre, hanem egy cég is, mely képes fogadni a befektetői forrásokat. A tőkebiztosítás általában készpénzes tőkeemelés útján történik, ami azt jelenti, hogy a (magán vagy intézményi) befektető a céltársaság tulajdonosává válik. Az elvárt társasági forma a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, jellemzően korlátolt felelősségű társaság (Kft) vagy zártkörűen működő részvénytársaság (Zrt).

- **Részesedés mértéke**

A részesedésszerzés mértéke befektetőnként változik. Ugyanakkor leszögezhető, hogy a befektetők általában irányító befolyásra, azaz legalább 25%+1 szavazat megszerzésére törekednek. Nem ritka, hogy a befektető csak többségi részesedés esetén hajlandó finanszírozni egy adott projekt-társaságot!

- **Hozam**

A befektetések után a befektető egy bizonyos mértékű hozamot vár el, mely biztosítja számára a tőke megtérülését! A befektetők – az ágazat más résztvevőinél – magasabb hozamelvárás mellett biztosítanak tőkét, tehát a befektetői forrás „drágább” mint a hitelforrások! A hozam megfizetésének a módja is változhat: évenként osztalék formájában, vagy egy összegben kilépéskor.

- **Közvetlen irányítás**

A befektetést követően a befektető számos (nem pénzügyi) eszközzel menedzseli, támogatja, pozicionálja a portfóliócéget, tehát a tőként túl szaktudást, kapcsolatrendszert és akár piacépítést is biztosíthat! Mindemellett a befektetők általában közvetlen módon részt kívánnak venni a cég irányításában, menetszent-jogosítványokat köthetnek ki, de legalábbis – általában felügyelőbizottság útján – rendszeresen ellenőrik a cég működését.

• Befektetői elvárások – zárt befektetések (exit)

Fontos tény, hogy a pénzügyi befektetők nem kívánnak tartósan részt venni a cég finanszírozásában, befektetéseiket egy adott időtartamra (3-10 évre) kötik, ezt követően kilépnek a projektből (exit) és eladják részesedésüket! A befektető mindig előre megtervezi a kilépés körülményeit. Megállapodás kérdése, hogy a menedzsment, vagy az eredeti projektgazdák, vagy szakmai befektető vásárolja-e meg a részesedést.

Az egyes befektetők elvárásiról a forrástérképben még részletesen szólnunk!

A kockázati tőkebefektetők

4.

A hazánkban néhány tíz tőkebefektetéssel foglalkozó és jelenleg is viszonylag aktívan működő állami fejlesztési társaságok, kockázati tőke alapok és magánbefektetők jelenlegi köre kevésbé diverzifikált. Ennek egyik oka, hogy a kockázati tőkebefektetők többsége valamilyen ágazati orientáció alapján keresi a befektetési lehetőségeket (pl. informatika, vegyipar, gyógyszeripar, stb.), másik oka pedig, hogy az alapok jellemzően 5 millió euró feletti befektetési lehetőségeket keresnek, melyek nagyságrendekkel meghaladják a hazai KKV-k forrásigényét. Ennél fogva a jelenlegi kockázati tőke piac kisé aszimmetrikus.

3. táblázat

A magyarországi kockázati- és magántőke-befektetések számának és értékének évenkénti alakulása a befektetési ügyletek nagysága szerint, 2002-2007 (darab, millió euró)

Tranzakciók mérete (m Eur)	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	db	mEur	db	mEur	db	mEur	db	mEur	db	mEur	db	mEur
0-2,5	21	15	28	19	33	26	22	10	35	14	7	3
2,5-15+	8	112	4	98	8	82	4	121	4	521	5	362
Összes ügylet	29	127	32	117	41	108	26	131	39	535	12	365
Átlagérték (m Eur)	-	4,4	-	3,7	-	2,6	-	5	-	13,7	-	30,4

Forrás: MKME statisztika

A kockázati- és magántőke-befektetések gazdaságbeli funkcióját az határozza meg, hogy a finanszírozott vállalkozások fejlődésük mely fázisában jutnak a tőkéhez, azaz a kockázati- és magántőke milyen arányban finanszírozza cégek indulását, expanzióját, illetve a tulajdonosi kör átalakítását. A magyarországi befektetések gazdaságban betöltött funkcióját az elmúlt öt évben Európa egészével összehasonlítva kitűnik, hogy az ágazat sokkal kevésbé finanszírozott korai fejlődési szakaszban tartó cégeket. Az expanzív fázisban tartó vállalkozások közel hasonló arányban részesedtek a befektetésekből. A kivásárlások viszont a magyar piacon lényegesen nagyobb hányadot képviseltek.

Innovációs forrástérkép

4. táblázat

A kockázati és magántőke-befektetések értékének megoszlása a finanszírozott cégek életciklusa szerint Magyarországon és az Európai Unióban, 2002-2006 (százalék):

Életciklus	Induló és korai szakasz		Expanzív szakasz		Kivásárlási szakasz		Összes befektetés	
	Magyar	EU	Magyar	EU	Magyar	EU	Magyar	EU
2002	9,7	10,6	65	28,2	25,3	61,2	100	100
2003	1,5	7,3	54,2	29,3	44,3	63,4	100	100
2004	6,6	6,4	92,9	23,9	0,5	69,7	100	100
2005	1	5,2	22,8	26,6	76,2	68,2	100	100
2006	0,8	10,4	4,3	21	94,9	68,6	100	100
2002-2006	2	8,1	24,9	24,8	73,1	67,1	100	100

Forrás: MKME statisztika

A fenti adatokból megállapítható, hogy az induló és korai szakaszban lévő vállalkozásokba történő befektetések arány az összes befektetésen belül rendkívül alacsony, és európai összehasonlításban is jóval az EU-s átlag alatt van.

5. táblázat

A befektetésekből való kilépés, értékesítés (exit) esetében az alábbi módzatok voltak jellemzőek:

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Db	%	Db	%	Db	%	Db	%	Db	%	Db	%
Szakmai befektetőknek eladás	5	31	6	50	7	41	4	33	5	23	4	25
Tőzsdei értékesítés(IPO/PO)	1	6	0	0	2	12	2	17	1	4	2	13
Könyvleírás	4	25	1	8	1	6	0	0	0	0	0	0
Másodlagos eladás	3	19	2	17	1	6	1	8	3	14	4	6
Visszavásárlás	0	0	0	0	0	0	0	0	13	59	9	56
Nincs adat	3	19	3	25	6	35	5	42	0	0	0	0
Összesen	16	100	12	100	17	100	12	100	22	100	16	100

Forrás: MKME statisztika

Az ügyletek számát tekintve a vizsgált időszak vége felé a portfólió cég társtulajdonosok általi visszavásárlása dominál, ami főként az állami háttérű kockázati-tőke-befektetők gyakorlatában terjedt el. A magyarországi kilépési útvonalak közül figyelmet érdemel a nyugat-európai piacokon is egyre terjedő ún. másodlagos kivásárlás, amikor a kockázati tőkések részesedését újabb kockázati- és magántőke-befektetők veszik meg. Viszonylag magas hozama miatt a befektetők által preferált tőzsdei értékesítés darabszáma a magyarországi cégek esetében mindvégig alacsony volt, s a befektetők e cégekből rendszerint nem a Budapesti Értéktőzsdén keresztül léptek ki.

Mindezek alapján a KKV-k, különösen a korai életszakaszban lévő, innovatív, egymillió euró alatti tőkeigényű vállalkozások kevés kockázati tőkeforráshoz jutottak fejlődésükhöz.

A hazai kockázati tőke-szabályozás alapján mindössze két állami tulajdonú kockázati tőkealap-kezelő (Corvinus Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt. és az Informatikai Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt.) működik,

Innovációs forrástérkép

amelyek egy-egy kockázati tőkealapot (Corvinus Első Innovációs Kockázati Tőkealap, RFH Informatikai Kockázati Tőkealap) kezelnek.

2007-ben a MKME 29 teljes jogú tagja közül 15 volt az olyan társaság, amelynek befektetési politikája lehetővé tette 2,5 millió euró alatti befektetések megvalósítását. A MKME által készített statisztikában ugyanakkor nem szerepelnek azon professzionálisnak tekinthető, gazdasági társaságként működő befektetési társaságok, valamint befektetési tapasztalatokkal és jelentős tőkével rendelkező magánbefektetők (üzleti angyalok), akik nem tagjai az egyesületnek, és akiknek a tevékenységéről nem állnak rendelkezésre nyilvános információk.

Megítélésünk szerint a MKME felmérés által nem lefedett befektetők száma és aktivitása nagyságrendileg azonos a MKME tagok befektetési tevékenységével. Így a 2,5 millió euró alatti befektetési kategóriában mintegy 30 aktív piaci szereplő jelenlétét feltételezhetjük, akik éves szinten átlagban mintegy 1,8 befektetési tranzakciót valósítanak meg, befektetésenként átlagosan 166 millió forintot felhasználva.

A kockázati tőkepiac alsó, KKV-k finanszírozását végző kategóriájában fennálló piaci hiányhelyzetet felismerve a Magyar Állam 2000-től több olyan vállalkozást is létrehozott, amelyek küldetése az említett rés betöltése.

A hazai befektető cégek, alapok száma és jogosítványa folyamatosan változik, de jelenleg a KKV-k tőkefinanszírozását végző állami társaságok közül a jelentősebbek az alábbiak:

Befektető/finanszírozó	Jegyzett tőke (M Ft)	Befektetési terület, méret (M Ft)
Kisvállalkozás-fejlesztő Pénzügyi Zrt. www.kvfp.hu	3.500	10-100
Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt. www.corvinus.hu	15.100	50-1.000
Corvinus Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt (CELIN alap) www.ckta.hu	5.000	30-400
Informatikai Kockázati Tőkealap-kezelő Zrt. www.rfh-rt.hu	3.000	50-450
MFB Invest Zrt. www.mfb.hu	16.388	n.a.
Regionális Fejlesztési Holding Zrt. (Regionális Fejlesztési Társaságok) www.rfh-rt.hu	17.000	10-150

A Kisvállalkozás-fejlesztő Pénzügyi Zrt. 2007-ben az EU-tól engedélyt kapott a kockázati tőkéről szóló általános EU-s direktíváktól eltérő tevékenység folytatására.

A Regionális Fejlesztési Holding Zrt valamennyi régióban működtet egy leányvállalatot, melyek befektetési politikája lehetővé teszi K+F+I projektek finanszírozását!

Innovációs forrásterkép

Az állami tulajdonú szereplőkön túl elsősorban a MKME alábbi tagjainak befektetési politikája engedi meg 2,5 millió eurónál kisebb egyedi értékű kockázati tőkebefektetések végrehajtását különböző ágazatokban:

- Primus Capital Partners LLC
- KBC Private Equity N.V.
- iEurope Capital Kft.
- IBA Innovációs és Befektetési Holding Zrt.
- Gripen Hungary Holding Kft.
- Euroventures Capital Kft.
- Eclipse Kft.
- Covent Tőke Befektető Zrt.
- Charisma Capital Investment B.V.
- Wallis Zrt.

Elérhetők a MKME honlapján keresztül (www.hvca.hu).

4.1

További kilátások – Jeremie Alapok

A kockázati tőkebefektetési tevékenység középtávú perspektívái Magyarországon jónak ítéltetők, egyfelől a szektor relatív alulfejlettsége, másfelől pedig az Európai Unióba való belépéssel felerősödő gazdasági felzárkózás, konvergencia folyamat miatt. Az European Private Equity and Venture Capital Association (EVCA) 2005-ös adatai szerint a kockázati tőkebefektetések GDP-arányos volumene az Európai Unióban Magyarországon az egyik legalacsonyabb, mindössze 0,163% évente, szemben a 0,403%-os európai átlaggal. Az Európai Unió ugyanakkor stratégiai fontosságúnak tartja és támogatja a kockázati tőke-iparág fejlesztését, hiszen kutatások bizonyították annak hatékonyságát a gazdaság-élénkítés és a foglalkoztatást növelése terén.

A kockázati tőkefinanszírozás támogatásának, ezen keresztül pedig a korai működési szakaszban lévő vállalkozások számára elérhető kockázati tőkeforrások bővítésének szabályait az Európai Bizottság által 2006. júliusában elfogadott, a KKV-k kockázati tőke finanszírozásához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás tartalmazza. Ezen iránymutatás azt célozza, hogy az állami finanszírozás ösztönözze a magánbefektetést, kiküszöbölje a piaci hiányosságokat és megfelelően arányos legyen.

A fenti iránymutatással összhangban működik az Európai Unióban az ún. JEREMIE-program, amely az Európai Bizottság és az Európai Befektetési Alap, továbbá az Európai Befektetési Bank közös kezdeményezése. Célja, hogy javítsa a mikro-, kis- és középvállalkozások finanszírozási lehetőségeit, különös tekintettel a mikrohitelekre, a kockázati tőkefinanszírozásra, vagy garanciákra és egyéb, innovatív finanszírozási formákra. A JEREMIE irányítása az Európai Regionális Fejlesztési Alap programjainak szerves részeként történik, és a projekteket a megfelelő nemzeti és regionális szinten választják ki.

A JEREMIE programban szereplő, KKV fejlesztést célzó, visszatérítendő pénzügyi eszközök szerepet kaptak Magyarország 2007-2013 közötti időszakban vonatkozó Nemzeti Fejlesztési Tervében is, azon belül a Gazdaságfejlesztési Operatív Programban. Az MFB 100 %-os tulajdonában álló Magyar Vállalkozásfinanszírozó Zrt. által irányított pénzügyi programokra a jelzett időszakban 175 milliárd forint EU-forrás áll rendelkezésre, amelyből mintegy 45milliárd forint használható fel kockázati tőkealapok létrehozásának támogatására.

Innovációs forrástérkép

Az előzetes ismeretek szerint a tőkeprogram keretében magántulajdonú kockázati tőkealap-kezelők visszatérítendő állami- illetve uniós forrásra pályázhatnak akkor, ha a szükséges mértékű, de az alap tőkéjének legalább 30%-át kitevő magánforrást biztosítani tudják. A program keretében tehát az állam legfeljebb 70% erejéig tőkét fektet olyan kockázati tőkealapokba, amelyek befektetési politikája kis- és középvállalkozások finanszírozását célozza. Várható, hogy a 2006. január 1-jével hatályba lépett új kockázati tőke szabályozás alapján több új, hazai bejegyzésű, belföldi forrásokat felhasználó kockázati tőkealap jön létre.

A kockázati tőkebefektetők általában az alábbi feltételek mellett hajlandók befektetést eszközölni K+F+I vállalkozásokba:

KIHÍVÁSOK	KEZELÉS MÓDJA
Alultőkésítettség	Tőkeemelés a cégben, kiegészítő források (hitel, támogatás, stb.) szervezése
Menedzsment kockázat	Menedzsment átvilágítása Szükség esetén alkalmas menedzsment felállítása Tulajdonosi felügyelet erősítése, döntési jogkörök koncentrációja
Társ tulajdonosi kockázat	Együttdöntések előírása Közös értékesítés (exit) előírása Tulajdonosi jogok megosztása
Céginformáció szolgáltatás nehézsége	Számviteli és könyvviteli szolgáltatások koncentrációja egy adott könyvelő irodába Vezetői és tulajdonosi információs rendszer kiépítése Rendszeres (negyedéves) monitoring végzése
A módszeres üzleti tervezés hiánya	A cég teljes átvilágítása Közös jövőkép és Üzleti Terv kialakítása
Fedezethiány	Fedezetlen befektetések végzése Menedzsmenti elkötelezettség erősítése, motiválása Tőke-garancia konstrukciók igénybevétele
Saját erő hiánya	Társbefektetők bevonása Szellemi termékek tőkésítése, védelme
Korlátozott piaci bővülési lehetőség	Termékfejlesztés előmozdítása Egyedi termékek, szolgáltatások erősítése Kereskedelmi profil erősítése Nemzetközi kapcsolatok erősítése Kapcsolati tőke mozgósítása
Körbetartozás	Kockázatos ágazatok negligálása Faktor szolgáltatások igénybevétele

Innovációs forrásterkép

A kockázati tőke finanszírozás jellegzetességei, eltérések a hitelfinanszírozás paramétereitől:

- a befektetés ellentételezéseként a befektető tőkearányos tulajdonrészt, vagy arra szóló opciót kap
- a befektető érdekeltsége elsősorban a tőkenyeresség maximalizálásához, azaz a vállalkozás értékének növekedéséhez kötődik ellentétben a beruházási/fejlesztési hitelekkel, amelyeknél a cél a futamidő alatt a teljes megtérülés realizálása
- a tőkeereszesedések alacsony likviditása és a magas üzleti kockázat miatt a befektetői hozamelvárás az átlagos hosszulejáratú hitelkamatoknak többszöröse, általában 30-40 %
- a tőkeinvestíció mellett általában jellemző a vállalkozás menedzselésében való szerepvállalás is, Magyarországon a mindenkor hatályos társasági törvény, vagy egyedi megállapodás szerinti szavazati jogok gyakorlásával
- az általános banki finanszírozási feltételekkel szemben a bevont forrásra nincs visszafizetési kötelezettség és a vállalkozásnak nem kell jogi biztosítékot prezentálnia (jelzálogjog, óvadék, garancia, árbevétel engedményezés, stb.) a befektetés megtérülésére. A portfólió cég a kamat- és tőketörlesztésnek megfelelő összeggel így likviditását növelheti.
- a kockázati tőke működése az adott vállalkozásban átmeneti jellegű, amikor a vállalkozás részvényesi-, vagy üzletrész értéke a megcélzott tőkenyerességet eléri, a befektető a saját tulajdon részét a piacon értékesíti
- a befektetési döntéseknél a tőkenyeresség mellett a vállalkozásból való kiszállás várható körülményei a meghatározóak. A kockázati tőke befektető üzletviteléhez elengedhetetlen, hogy a futamidő lejártakor tőkeereszesedése a prognosztizált hozammal együtt likvidálható és újra befektethető legyen. Az intézményi befektetők számára a tőke kivonás időbelisége kardinális kérdés, hiszen ezek a társaságok többnyire zárt végű tőkealapokkal gazdálkodnak.¹

¹ Tipikus tőke kivonási formák: tőzsdei értékesítés, eladási stratégiák, vagy pénzügyi befektetőnek, többi tulajdonos által történő kivásárlás.

5.

Informális tőkebefektetők – Üzleti Angyalok

A kockázati tőke piac sajátos, nem intézményesült, informális szegmensét magánszemélyek, közkeletű elnevezéssel az üzleti angyalok képezik, akik láthatatlanul, anonim módon vesznek részt a finanszírozásban. Anyagi- és szellemi tőkét (vállalkozói ismeret, tudást, kapcsolati tőkét) fektetnek be olyan vállalkozásba, amely tőzsdén nem jegyzett, és amellyel a befektetést megelőzően nem álltak kapcsolatban (EC 2003, Mason-Harrison, 1995–1996). Más megfogalmazásban az üzleti angyalok a kockázati tőkéhez hasonló vállalkozásfinanszírozó- és fejlesztő tevékenységet ellátó magánszemélyek. (Osman Péter, 1999).

Szerepük nagyon fontos. A nemzetközi szakirodalom egybehangzóan a vállalkozás-központú gazdaság kialakulásának kulcstényezőiként emlegeti az üzleti angyalokat. Ez a befektetői kör képes nagyban hozzájárulni a KKV-k, azon belül is az innovatív kisvállalkozások tőkehiányának enyhítéséhez, a magán- és baráti források, valamint a banki- és intézményi kockázati tőke közti finanszírozási szakadék áthidalásához.

A két csoportot gyakran, mint a formális és informális kockázati tőkepiaci szereplőket aposztrofálják. Piaci működésük általában nem független egymástól. Zavartalan információs környezetben számos együttműködési formát alkalmazhatnak, kihasználva egyedi előnyeik szinergikus hatását.

Az üzleti angyalok azok a befektetők, akik az innovatív vállalkozásokat már a kezdeti stádiumban (early stage) felkarolják, vagy akár magvető tőkét (seed capital) biztosítanak. Ennek a szektornak a partnerei lehetnek akár az egyszerű feltalálók és a szabadalommal rendelkező mikrovállalkozások, amelyeknek sem elég tőkéjük, sem kidolgozott üzleti tervük, sem rátermett menedzsmentjük az önálló hasznosításra, illetve egyetlen számottevő vagyonuk szellemi tőkéjük. A megtérülést tehát a know-how sajátosságai vagy a későbbi üzleti monopoljogok biztosíthatja.

Az Üzleti Angyalok tevékenysége nagyon hasznos a vállalkozások számára, mert a bevitt forrás mellett a projekt(cég) értékét egyéb módszertani fejlesztések révén tovább emelik. Hálózati keretek között pedig megvalósíthatósági tanulmányt (feasibility study), üzleti tervet (business plan) készítenek a projekthez, így azok már sokkal vonzóbbak egy következő, nagyobb befektető számára, aki mellesleg az üzleti angyal üzletrészt is kivásárolhatja megfelelő hozammal. Bár ez a kockázati tőke vagy magán-befektetés legkockázatosabb válfaja, mivel még sem az elképzelés, sem a technológia, sem a vállalkozó, sem a piac nem bizonyított, mégis óriási gazdasági jelentősége van a fejlett és a fejlődő gazdaságokban egyaránt.

Az üzleti angyalok Európában jellemzően felül tudnak kerekedni azokon a nehézségeken, amelyek a bankokat és a kockázati tőke-befektetéseket végző szervezeteket visszatartják a kis és középvállalkozások finanszírozásától. Befektetési döntéseiknél felhasználhatják az adott iparágra vonatkozó speciális ismereteiket, vállalkozói és vezetői tapasztalataikat. Az üzleti angyalok által végzett befektetési tevékenység képes lehet áthidalni a család és barátok „kéznel levő” forrásai és a bankok, intézményi kockázati tőkebefektetők között tátongó tőke- és tudásszakadékot. Az informális kockázati tőke-piac hatékony működése elengedhetetlen tehát ahhoz, hogy javuljanak az új és növekvő vállalkozások tőkéhez jutási lehetőségei.

Az üzleti angyal hálózatok közvetítési tevékenysége befektetői oldalról egyszerre terjed ki a private equity alacsony összegű befektetéseire, ahol is jellemzően magánszemélyek fektetnek be egy adott projektcégebe, és a kockázati tőke közvetítésére, ahol már befektető cégek szereznek részesedést a céltársaságban. A kockázati tőke a legáltalánosabb definíció szerint általában új, tőzsdén nem jegyzett vállalkozások számára nyújtott tőkebefektetést jelent azzal a céllal, hogy elindítsa a vállalkozást, illetve, hogy azok működését javítsa, támogassa.

A kockázati tőke befektetési forma Észak Amerikában, a kifejezetten innovatív, életpályájuk korai szakaszában lévő kisvállalkozások finanszírozására jött létre. E „klasszikus” befektetési forma mellett a 80-as évektől erős diverzifikáció indult mind a tevékenységet, mind a tőkepiac szereplőit illetően. A figyelem kezdett a növekvő számú, életciklusuk növekedési szakaszában lévő cégek fejlesztése, valamint a vezetői kivásárlások finanszírozása irányába fordulni. Megjelentek és ma már egyre nagyobb jelentőséggel bírnak a vállalatközi finanszírozások.

A vállalkozások növekedése és finanszírozása szempontjából a korai szakasz (early stage) stádiumai a magvető (seed), induló (start-up) és korai stádium. A magvető tőke az ötletek megvalósíthatóságának elemzését, piaci elemzést, termékfejlesztési tanulmányok elkészítését finanszírozza. Az induló tőke a termékfejlesztés, prototípus előállítás, termék-és technológiafejlesztés, valamint marketing tevékenységek forrását biztosítja. A korai stádiumban investált tőke – jellemzően - a termelés beindítása, a termék bevezetése költségeinek fedezetét adja. Valamennyi fenti befektetési tőkeforma közvetítésében hatékony eszköz lehet az üzleti angyal hálózatba rendeződés.

Napjainkban a befektetési formák komplexitására való utalással a tevékenységet a szakirodalom kockázati tőke iparágnak nevezi, szinonim fogalomként használva a „venture capital” és „private equity” kifejezést. Tartalmi eltérés a két kifejezés jelentésében, hogy a „private equity” egységesen a tőzsdén kívüli befektetésekre utal és magában foglalja a magántőke-befektetéseket, az intézményi forrásból származó kockázati tőke azaz venture capital” befektetéseket, valamint a vállalatközi fejleszt-

Innovációs forrástérkép

tőke investíciót. Az Üzleti Angyalok elérése sajnos hazánkban rendkívül körülményes, mivel európai viszonylatban is nagyon kevés ilyen jellegű magánbefektetővel rendelkezünk, egyes becslések szerint kb. 2000 fő. Hazánkban mindössze két üzleti angyal hálózat, illetve klub működik – egyik viszont éppen a Nyugat-dunántúli régióban -, ami európai viszonylatban a sereghajtók közé sorolja magán-befektetési potenciálunkat!

A két szervezet a Budapesten az Innostart Alapítvány gondnoksága alatt működő Üzleti Angyal Klub (www.innostart.hu), a másik pedig a Szombathelyen működő Nyugat-dunántúli Regionális Üzleti Angyal Hálózat (www.investornetwork.eu).

6. Befektetési Match-making

A fenti elemzések is rámutatnak arra, hogy a befektetési piac sem kínálati, sem keresleti oldalon nem homogén, még hazánkban sem ahol a kínálati oldal meglehetősen szűkös és kevés szereplőből áll. Az alábbiakban megpróbáljuk összefoglalni a különböző előkészítettségi szinten álló K+F+I projektekhez rendelhető befektetés-típusokat és az ahhoz tartozó befektetőket. Ez az összeállítás a befektető-keresésben is hasznos segédlet lehet.

KERESLET (projektek, vállalkozások)		KÍNÁLAT (befektetők)	
Projektek színvonal előkészítettsége	Szervezeti forma	Befektetési forma	Potenciális befektetők
Projektötlet (nincs önerő)	Magánszemély, feltaláló, fejlesztő mérnök, stb.	- Magánbefektetés (seed capital, early stage investment)	- Üzleti angyalok
Szellemi termék (szabadalom, egyéb védettség) (nincs önerő)	Magánszemély feltaláló, kezdő projekt cég	- Magánbefektetés (seed capital, early stage investment)	- Üzleti angyalok
Induló cég, szellemi termék és megalapozott üzleti koncepció, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további készpénzes hozzájárulás lehetséges)	Magánszemély feltaláló, induló projekt cég (Kft vagy Zrt)	- Magánbefektetés,	- Üzleti angyalok
		- Fejlesztési tőkebefektetés	- Szakosodott magánbefektetők
Induló vagy kezdő cég, termékfejlesztés, megalapozott üzleti terv, részletes alátámasztó tanulmányok, piacutatás, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további készpénzes hozzájárulás lehetséges)	Induló vagy két évnél fiatalabb projekt cég (Kft vagy Zrt)	- Fejlesztési tőkebefektetés	- Regionális Fejlesztési Társaságok
		- Kockázati tőkebefektetés	- kockázati tőkebefektetők
Növekedési szakaszban lévő, eredményes fejlesztő cég	Növekedési fázisban lévő Kft vagy Zrt	- Fejlesztési tőkebefektetés	- Regionális Fejlesztési Társaságok
		- Kockázati tőkebefektetés	- kockázati tőkebefektetők

Befektetési Mátrix - Forrástérkép

7.

Az alábbi befektetési mátrixban összefoglaljuk a különböző előkészítettségi szinten álló K+F+I projektekhez rendelhető befektetés-típusokat és az ahhoz tartozó befektetőket, illetve az egyes befektetők azonosítható és standardizálható elvárásait! Ennek segítségével a forráskereső projektgazdák kiválaszthatják a projektjükhöz és felkészültségükhöz leginkább illeszkedő befektetőt a hazai, illetve a regionális piacon! (lásd: 52-53. oldal)

Külső forrásbevonás – hitelek

8.

A vállalkozások külső finanszírozási forrásai bővültek ugyan az elmúlt években, de a hazai cégek még jóval kevesebb külső forrást tudnak bevonni növekedésük finanszírozására, mint a fejlett országokban. A magyar vállalkozások mintegy 80%-a hitel nélkül gazdálkodik, a fejlett országokban ez az arány 15-20%.

Noha a K+F+I projektek és cégek többnyire hitelképtelenek, vagy csak korlátozottan hitelképesek, mégis meg kell említenünk, hogy egy sikeres elindulást követően, néhány (2-3) eredményesen lezárt üzleti év után már akár a kereskedelmi bankok is finanszírozhatják a cég további fejlesztéseit, növekedését! A kereskedelmi bankok, vagy más szervezetek az általuk nyújtott hitelek kamatozását általában valamilyen báziskamatához kötik. Ez a báziskamat a forint alapú hitelek esetében lehet az ún. BUBOR, amit jellemzően 1-3-6 havi értéken vesznek figyelembe, illetve a jegybanki alapkamat. Fontos megjegyezni, hogy mind a BUBOR, mind pedig a jegybanki alapkamat változó mértékű. A különböző devizahitelek (CHF, EUR) esetében pedig LIBOR vagy EURIBOR jelenti a báziskamatot. A bankok a báziskamatához viszonyítva (bázis kamat+ kamatfelár) árazzák termékeiket. (Pl. egy beruházási hitel lehet báziskamat + 2,25%.) Most röviden tekintsük át, hogy általában mit is értünk beruházási hitel alatt, és jellemzően milyen feltételek mellett vehető igénybe. (Az egyes konkrét hitelkonstrukciók részletes feltételeit a kölcsönnyújtó szervezet hirdetményei tartalmazzák!)

Beruházási hitelek:

A beruházási hitelek a vállalkozások számára biztosítanak külső forrást jellemzően infrastruktúra-, és technológia-fejlesztésre, modernizációt elősegítő beruházásokra.

A beruházási hitel általában felhasználható

- tárgyi eszköz beszerzésére beszerzéséhez, beruházáshoz, a beszerzett tárgyi eszközök üzembe helyezéséhez, ezek rendeltetésszerű használatbavételéig végzett tevékenység (szállítás, üzembe helyezés, közvetítés stb.), vagy a beszerzéshez hozzákapcsolható egyéb tevékenységhez (tervezés, előkészítés, lebonyolítás), vagy a meglévő tárgyi eszközök bővítéséhez,
- a beruházáshoz és a fejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó, egy egész üzemre vonatkozó licenc, know-how-k vagy nem szabadalmazott technikai tudás vásárlásához,
- esetleg a beruházáshoz, fejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó tartós forgóeszköz finanszírozásához.

Innovációs forrástérkép

Forgóeszköz hitelek

A forgóeszköz finanszírozás általában folyószámla-hitel biztosításával történik. A bankok a folyószámlahitelhez kapcsolódóan megállapítanak egy bizonyos összegű hitelkeretet, melyet az adós bármikor szabadon lehívhat a számlájáról. A folyószámlahitel célja a Vállalkozás átmeneti likviditási problémáinak áthidalása. A hitelkeret általában minden, a vállalkozás érdekében felmerülő és - az adó és számviteli jogszabályok szerint - elszámolható kiadásra felhasználható, akár vásárlás, akár készpénzfelvétel, akár átutalás, akár inkasszó útján, vagy egyéb módon. A folyószámlahitelek kamat általában magasabb, mint a beruházási hiteleké. A hitel mértékét leggyakrabban az adott banknál lévő bankszámla-forgalom határozza meg, annak töredéke vehető igénybe hitelkeretként. A Bankok a folyószámlahitel biztosítására akár tárgyi fedezetet is kérhetnek. A folyószámlahitelek jellemzően rövid – éven belüli – lejáratúak.

Újabban a bankok egy részénél – a gyorsaság és egyszerűség jegyében – megjelentek az ingatlan (akár magán ingatlan) alapú jelzáloghitelek, melyek akár a hiteligénylő adósminősítése nélkül is biztosíthatnak forrást a vállalkozás számára.

Lízing

A lízing kapcsán a legtöbb vállalkozónak a gépjárművek, gépek, eszközök jutnak az eszébe, noha a lízing tárgya akár ingatlan is lehet. A lízing több szempontból is különbözik a hiteltől. A lízing ügyletekkel kapcsolatos fontosabb információkat az alábbiakban foglaljuk össze.

A hazai gyakorlat azt mutatja, hogy a lízing ügylet kapcsán általában sor kerül a lízingelt vagyontárgy tulajdonjogának a megszerzésére is, ugyanakkor ez nem szükségszerű. A lízingügyletek túlnyomó része pénzügyi lízing keretében valósul meg, ahol a szerződés eleve rendelkezik a használó lízing-tárgy feletti tulajdonjogáról. A pénzügyi lízing ebben az értelemben hasonlít a hitelviszonyra, hiszen kamat fizetése mellett, az eszköz végső soron az „adós”, lízingbe vevő tulajdonába kerül. A tulajdont a lízingbe vevő gyakran – a lízing ügylet lejáratakor - az ún. maradványérték megfizetésével szerzi meg, de egyre gyakoribb, hogy a futamidő alatt fizetett lízingdíj fejében a lízingelt eszköz automatikusan a lízingbe vevő tulajdonába kerül. Más lízingtípusok, mint pl. az ún. operatív lízing inkább egyfajta „bérleti” jogviszonyra hasonlít. A lízingszerződések alapvető célja, hogy biztosítsa a lízingbe vevő részére az eszköz használatát és az abból eredő hasznok szedését.

A lízingszerződés legtöbbször kétoldalú jogügylet. A lízingbe adó személye gyakran valamelyik bank vagy annak szakosodott lízing cége. Lízingbe vevőként bármilyen formában működő vállalkozás szerepelhet. Egy speciális finanszírozási lehetőség az ún. visszlízing. Ebben az esetben a dolog/eszköz tulajdonosa már rendelkezik az adott eszközzel, azonban a gazdálkodásához nem feltétlen szükséges az eszköz folyamatos tulajdonlása, hanem elégséges annak bérlete, birtoklása. A tulajdonos eladja az eszközt egy lízing cégnek, majd ugyanazt az eszközt bizonyos futamidőre visszalízingeli attól, így az eszköz eredeti tulajdonosa forráshoz jut, megkapva az eszköz vételárát, a lízing díjakat pedig részletekben fizeti meg. Ilyen szerződés bármilyen ingó és ingatlan dologra is létrejöhet.

A szerződéssel a lízingbe vevő megszerzi a birtoklás és a használat jogát. A lízing az egyes szerződéstípusok közül a haszonbérlettel áll a legközelebbi rokonságban. A fontos különbség azonban, hogy a lízingügylet elején és végén tulajdon-átruházásra kerülhet sor, és ez a haszonbérlethez nem kapcsolódik.

Faktorálás

A faktorálás jellemzően a likviditás megőrzését segíti elő. Az utóbbi években megfigyelhető, hogy a vevők egyre hosszabb fizetési határidőt kérnek a számlák pénzügyi teljesítésére. Nem ritka a 60-90 napos fizetési határidő. A faktorálás keretében a finanszírozó szervezet megvásárolja, és beszedi egy vele

szerződő vállalkozás rövid lejáratú, halasztott fizetési határidejű, le nem járt követeléseit. A faktoring szolgáltatás igénybevételével a szállító azonnal pénzhez jut, mellyel áthidalhatja az átmeneti likviditás nehézségeit. Érdemes megfontolni a faktoring igénybevételét nemcsak a halasztott fizetésű számlák esetében, hanem minden olyan gazdasági eseménynél (állami támogatás, vállalkozói szolgáltatások), ahol a szállítás/szolgáltatás teljesítése és a pénzügyi teljesítés időben elválik (30-90 nap). Lényeges szempont, hogy a faktoring szolgáltatáson keresztül történő forrásbevonással, a vállalkozás nem növeli (sőt csökkentheti) hitelállományát, úgy is tekinthető, mint mérlegjavító pénzügyi művelet.

A faktoring ügyletek előnyei között említhetjük, hogy a számla benyújtása után a számla bruttó értékének jelentős részét, akár 80 %-át azonnal megelőlegezi a faktor. A faktor általában gyorsan és egyszerűen képes beminősíteni az ügyfelet, a szerződéskötés és a folyósítás napokon belül megtörténhet. A finanszírozás a számla értékével arányos, így a finanszírozás jellege miatt növekedési lehetőséget biztosít. Fontos szempont, hogy a faktoring igénybevétele nem igényel dologi fedezetet, így tehermentes forrást biztosít.

Léteznek olyan faktoring szolgáltatások is, melyeket az állam kamattámogatásban részesít.

Ajánlott honlap címek:

Hitelek estében:

www.gkm.gov.hu
www.mfb.hu
www.bank.lap.hu
[www.hitelgarancia.hu](http://www hitelgarancia.hu)
www.kavosz.hu
www.mva.hu
www.vashvk.hu
www.pszaf.hu
www.vallalkozas-online.hu

Lízing estében:

www.lizing.lap.hu
www.lizingszovetseg.hu

Faktoring esetében:

www.faktoringszovetseg.hu

Fejlesztési tőkebefektetés esetében:

www.rfh-rt.hu
www.hvca.hu
www.nyupan.hu
www.kvfp.hu

Hitelezési forrástérkép

Projektek, vállalkozások	Külső finanszrozók, hitelezők		Hitelezői elvárások		
Projektek színvonal előkészítettsége	Hitelezési forma	Potenciális hitelezők	Projekt átvilágítása	Hitel célja lehet	Hitelezés helye
Projektötletek (nincs önerő)	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen
Szellemi termékek (szabadalom, egyéb védettség) (nincs önerő)	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen
Induló cégek, szellemi termékek és megalapozott üzleti koncepció, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további pénzbeni hozzájárulás lehetséges)	Fejlesztési hitelek	Mikrohitel Program közvetítői Kereskedelmi bankok	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	Beruházás, saját fejlesztés	Országos
		Magyar Fejlesztési Bank	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	Beruházás	Országos
	Likviditási hitelek	Kereskedelmi bankok	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	K+F+I, Beruházás	Országos
Induló cégek (két évnél fiatalabb), termékfejlesztés, megalapozott üzleti terv, részletes alátámasztó tanulmányok, piackutatás, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további pénzbeni hozzájárulás lehetséges)	Fejlesztési hitelek	Kereskedelmi bankok, Magyar Fejlesztési Bank	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	K+F+I, Beruházás	Országos
	Likviditási hitelek	Kereskedelmi bankok	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	K+F+I, Beruházás, működés-finanszírozás	Országos
Növekedési szakaszban lévő, eredményes fejlesztő cégek	Fejlesztési hitelek, exporthitelek	Kereskedelmi bankok, Magyar Fejlesztési Bank, EXIMBANK Zrt.	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	K+F+I, Beruházás, piacbővítés	Országos
	Likviditási hitelek	Kereskedelmi bankok, EXIMBANK Zrt	szigorú átvilágítás szakmai és üzleti alapon	K+F+I, Beruházás, export-piacbővítés, működés-finanszírozás	Országos

Innovációs forrástérkép

Hitelezői elvárások

Hitel nagyságrendje	Elvart rönerő	Éves kamat	Hitelezői közreműködés és kontrol	Hitel futamideje	Egyéb elvárások
Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen
Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen	Hitelképtelen
Mikrohitel max. 10 M Ft, Ker.banki fejl. Hitel 10M Ft <	20%-50%, változó	Változó (de alacsonyabb, mint a befeketetők hozamelvárása)	Mikrohitelnél ingyenes üzleti tanácsadás, enyhébb monitoring, Ker.bankoknál szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	max 10-15 év	Bizonyos szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
10 M Ft <	20%-50%, változó	Változó (de alacsonyabb, mint a befeketetők hozamelvárása)	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	max 10-15 év	A hitelt jóval meghaladó szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
10 M Ft <	20%-50%, változó	Változó (de alacsonyabb, mint a befeketetők hozamelvárása)	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	Hosszabb	A hitelt jóval meghaladó szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
10 M Ft <	20%-50%, változó	Változó (de alacsonyabb, mint a befeketetők hozamelvárása)	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	Hosszabb	A hitelt jóval meghaladó szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
10 M Ft <	20%-50%, változó	Változó (de alacsonyabb, mint a befeketetők hozamelvárása)	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	2-7 év, kilépés profit maximalizálásakor	Bizonyos szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
10 M Ft <	30-50%	változó, 6 havi BUBOR, LIBOR+kamatfelár	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	15-20 év	A hitelt jóval meghaladó szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el
100 M Ft <	30-50%	változó, 6 havi BUBOR, LIBOR+kamatfelár	Szigoró ellenőrzés, monitoring, szakmai támogatást nem biztosítanak	15-20 év	A hitelt jóval meghaladó szintű tárgyi fedezetet és tulajdonosi kezességet várnak el

Befektetési forrástérkép

Projektek, vállalkozások		Befektetők	Befektetői elvárások, sajátosságok				
Projektek színvonal előkészítettsége		Befektetési forma	Potenciális befektetők	Projekt átvilágítása	Befektetés célja lehet	Befektetés helye	Befektetés kerete
Projektötletek (önөр)	(nincs)	Magánbefektetés (seed capital, early stage investment)	Üzleti angyalok	szakmai és üzleti alapon, rövid időn belül	Kötetlen - K+F+I, Beruházás, stb	Lokális, regionális	Kötetlen - Részesedésszerzés eszközben, szellemi termékben, gazdasági társaságban, stb
Szellemi termékek (szabadalom, egyéb védettség) (nincs önөр)		Magánbefektetés (seed capital, early stage investment)	Üzleti angyalok	szakmai és üzleti alapon, rövid időn belül	Kötetlen - K+F+I, Beruházás, stb	Lokális, regionális	Kötetlen - Részesedésszerzés eszközben, szellemi termékben, gazdasági társaságban, stb
Induló cégek, szellemi termékek és megalapozott üzleti koncepció, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további pénzbeni hozzájárulás lehetséges)		Magánbefektetés (seed capital, early stage investment)	Üzleti angyalok	szakmai és üzleti alapon, rövid időn belül	Kötetlen - K+F+I, Beruházás, stb	Lokális, regionális	Kötetlen - Részesedésszerzés eszközben, szellemi termékben, gazdasági társaságban, stb
			Szakosodott magánbefektetők	részletes és átfogó szakmai-üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)
		Fejlesztési tőkebefektetés	Regionális Fejlesztési Társaságok	részletes és átfogó szakmai-üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)
Induló vagy kezdő cégek, termékfejlesztés, megalapozott üzleti terv, részletes alátámasztó tanulmányok, piackutatás, értékelhető vagyonelemek (magán oldalról további pénzbeni hozzájárulás lehetséges)		Fejlesztési tőkebefektetés	Regionális Fejlesztési Társaságok	részletes és átfogó szakmai üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)
		Kockázati tőkebefektetés	Kockázati tőkebefektetők	részletes és átfogó szakmai-üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás, működés-finanszírozás	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)
Növekedési szakaszban lévő, eredményes fejlesztő cégek		Fejlesztési tőkebefektetés	Regionális Fejlesztési Társaságok	részletes és átfogó szakmai-üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás, piacbővítés	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)
		Kockázati tőkebefektetés	Kockázati tőkebefektetők	részletes és átfogó szakmai-üzleti átvilágítás	K+F+I, Beruházás, piacbővítés, működés-finanszírozás	Országos	Részesedésszerzés gazdasági társaságban (KFT vagy Zrt)

Innovációs forrástérkép

Befektetői elvárások, sajátosságok

Elvárt részesedés	Befektetés mértéke (M Ft)	Éves hozamelvárás	Tulajdonosi közreműködés, tulajdonosi kontrol	Befektetés időtartama (exit)	Egyéb elvárások
Meghatározatlan, általában minősített (25+1%) vagy többségi	Nem meghatározott, de hazánkban jellemzően 1-20 M Ft	Magas - Nem meghatározott	Szaktudás, kapcsolatok átadása, akár közvetlen menedzselés; Tulajdonosi ellenőrzés közvetlenül	Határozatlan	Kockázatos, de egyedi projektek, jogi bizonytalanságok kezelhetők
Meghatározatlan, általában minősített (25+1%) vagy többségi	Nem meghatározott, de hazánkban jellemzően 1-20 M Ft	Magas - Nem meghatározott	Szaktudás, kapcsolatok átadása, akár közvetlen menedzselés; Tulajdonosi ellenőrzés közvetlenül	Határozatlan	Kockázatos, de egyedi projektek, jogi bizonytalanságok kezelhetők
Meghatározatlan, általában minősített (25+1%) vagy többségi	Nem meghatározott, de hazánkban jellemzően 1-20 M Ft	Magas - Nem meghatározott	Szaktudás, kapcsolatok átadása, akár közvetlen menedzselés; Tulajdonosi ellenőrzés közvetlenül	Határozatlan	Kockázatos, de egyedi projektek, jogi bizonytalanságok kezelhetők
Minősített részesedés 25+1%, vagy többségi részesedés	Egyedi döntéstől függ, jellemzően 100 M Ft-ig	Közepes - 20-30%	Szaktudás és piaci kapcsolatok átadása, fokozott menedzselés kontrol	3-7 év, kilépés profitmaximalizáláskor	Szakmailag megalapozott szakági projektek, vagyoni alap, kellő jogi háttér
Minősített részesedés 25+1%, de mindenképp kisebbségi részesedés	10-150 M Ft	Alacsony - EU tagország (HU) referenciárata - jelenleg 10,01%+ 1-6%	Kapcsolattrendszer átadás, nincs közvetlen menedzselés irányítás, ellenőrzés tulajdonosi, vagy FEB szinten	3-5 év, kilépés futamidő végén	Szakmailag megalapozott ágazatsemleges projektek, vagyoni alap, kifogástalan jogi háttér
Minősített részesedés 25+1%, de mindenképp kisebbségi részesedés	10-150 M Ft	Alacsony - EU tagország (HU) referenciárata - jelenleg 10,01%+ 1-6%	Kapcsolattrendszer átadás, nincs közvetlen menedzselés irányítás, ellenőrzés tulajdonosi, vagy FEB szinten	3-5 év, kilépés futamidő végén	Szakmailag megalapozott ágazatsemleges projektek, vagyoni alap, kifogástalan jogi háttér
Minősített részesedés 25+1%, vagy többségi részesedés	Változó 200- 3.000 M Ft	Magas - általában 30-50%	Menedzselés-kijelölés közvetlenül, rendszeres havi vagy negyedéves ellenőrzés, szigorú monitoring	2-7 év, kilépés profit maximalizálásakor	Szakmailag megalapozott és a piacon is bizonyított projektek, cégvagyoni alap, kifogástalan jogi háttér
Minősített részesedés 25+1%, de mindenképp kisebbségi részesedés	10-150 M Ft	Alacsony - EU tagország (HU) referenciárata - jelenleg 10,01%+ 1-6%	Kapcsolattrendszer átadás, nincs közvetlen menedzselés irányítás, ellenőrzés tulajdonosi, vagy FEB szinten	3-5 év, kilépés futamidő végén	Szakmailag megalapozott ágazatsemleges projektek, vagyoni alap, kifogástalan jogi háttér
Minősített részesedés 25+1%, vagy többségi részesedés	Változó 200- 3.000 M Ft	Magas - általában 30-50%	Menedzselés-kijelölés közvetlenül, rendszeres havi vagy negyedéves ellenőrzés, szigorú monitoring	2-7 év, kilépés profit maximalizálásakor	Szakmailag megalapozott és a piacon is bizonyított projektek, cégvagyoni alap, kifogástalan jogi háttér

Éves tervező 2009

	Január	Február	Március
H			
K			
SZ			
CS	1		
P	2		
SZ	3		
V	4	1	1
H	5	2	2
K	6	3	3
SZ	7	4	4
CS	8	5	5
P	9	6	6
SZ	10	7	7
V	11	8	8
H	12	9	9
K	13	10	10
SZ	14	11	11
CS	15	12	12
P	16	13	13
SZ	17	14	14
V	18	15	15
H	19	16	16
K	20	17	17
SZ	21	18	18
CS	22	19	19
P	23	20	20
SZ	24	21	21
V	25	22	22
H	26	23	23
K	27	24	24
SZ	28	25	25
CS	29	26	26
P	30	27	27
SZ	31	28	28
V			29
H			30
K			31

Éves tervező 2009

	Április	Május	Június
H			1
K			2
SZ	1		3
CS	2		4
P	3	1	5
SZ	4	2	6
V	5	3	7
H	6	4	8
K	7	5	9
SZ	8	6	10
CS	9	7	11
P	10	8	12
SZ	11	9	13
V	12	10	14
H	13	11	15
K	14	12	16
SZ	15	13	17
CS	16	14	18
P	17	15	19
SZ	18	16	20
V	19	17	21
H	20	18	22
K	21	19	23
SZ	22	20	24
CS	23	21	25
P	24	22	26
SZ	25	23	27
V	26	24	28
H	27	25	29
K	28	26	30
SZ	29	27	
CS	30	28	
P		29	
SZ		30	
V		31	
H			
K			

Éves tervező 2009

	Július	Augusztus	Szeptember
H			
K			1
SZ	1		2
CS	2		3
P	3		4
SZ	4	1	5
V	5	2	6
H	6	3	7
K	7	4	8
SZ	8	5	9
CS	9	6	10
P	10	7	11
SZ	11	8	12
V	12	9	13
H	13	10	14
K	14	11	15
SZ	15	12	16
CS	16	13	17
P	17	14	18
SZ	18	15	19
V	19	16	20
H	20	17	21
K	21	18	22
SZ	22	19	23
CS	23	20	24
P	24	21	25
SZ	25	22	26
V	26	23	27
H	27	24	28
K	28	25	29
SZ	29	26	30
CS	30	27	
P	31	28	
SZ		29	
V		30	
H		31	
K			

Éves tervező 2009

	Október	November	December
H			
K			1
SZ			2
CS	1		3
P	2		4
SZ	3		5
V	4	1	6
H	5	2	7
K	6	3	8
SZ	7	4	9
CS	8	5	10
P	9	6	11
SZ	10	7	12
V	11	8	13
H	12	9	14
K	13	10	15
SZ	14	11	16
CS	15	12	17
P	16	13	18
SZ	17	14	19
V	18	15	20
H	19	16	21
K	20	17	22
SZ	21	18	23
CS	22	19	24
P	23	20	25
SZ	24	21	26
V	25	22	27
H	26	23	28
K	27	24	29
SZ	28	25	30
CS	29	26	31
P	30	27	
SZ	31	28	
V		29	
H		30	
K			

Éves tervező 2010

	Január	Február	Március
H		1	1
K		2	2
SZ		3	3
CS		4	4
P	1	5	5
SZ	2	6	6
V	3	7	7
H	4	8	8
K	5	9	9
SZ	6	10	10
CS	7	11	11
P	8	12	12
SZ	9	13	13
V	10	14	14
H	11	15	15
K	12	16	16
SZ	13	17	17
CS	14	18	18
P	15	19	19
SZ	16	20	20
V	17	21	21
H	18	22	22
K	19	23	23
SZ	20	24	24
CS	21	25	25
P	22	26	26
SZ	23	27	27
V	24	28	28
H	25		29
K	26		30
SZ	27		31
CS	28		
P	29		
SZ	30		
V	31		
H			
K			

Éves tervező 2010

	Április	Május	Június
H			
K			1
SZ			2
CS	1		3
P	2		4
SZ	3	1	5
V	4	2	6
H	5	3	7
K	6	4	8
SZ	7	5	9
CS	8	6	10
P	9	7	11
SZ	10	8	12
V	11	9	13
H	12	10	14
K	13	11	15
SZ	14	12	16
CS	15	13	17
P	16	14	18
SZ	17	15	19
V	18	16	20
H	19	17	21
K	20	18	22
SZ	21	19	23
CS	22	20	24
P	23	21	25
SZ	24	22	26
V	25	23	27
H	26	24	28
K	27	25	29
SZ	28	26	30
CS	29	27	
P	30	28	
SZ		29	
V		30	
H		31	
K			

Éves tervező 2010

	Július	Augusztus	Szeptember
H			
K			
SZ			1
CS	1		2
P	2		3
SZ	3		4
V	4	1	5
H	5	2	6
K	6	3	7
SZ	7	4	8
CS	8	5	9
P	9	6	10
SZ	10	7	11
V	11	8	12
H	12	9	13
K	13	10	14
SZ	14	11	15
CS	15	12	16
P	16	13	17
SZ	17	14	18
V	18	15	19
H	19	16	20
K	20	17	21
SZ	21	18	22
CS	22	19	23
P	23	20	24
SZ	24	21	25
V	25	22	26
H	26	23	27
K	27	24	28
SZ	28	25	29
CS	29	26	30
P	30	27	
SZ	31	28	
V		29	
H		30	
K		31	

Éves tervező 2010

	Október	November	December
H		1	
K		2	
SZ		3	1
CS		4	2
P	1	5	3
SZ	2	6	4
V	3	7	5
H	4	8	6
K	5	9	7
SZ	6	10	8
CS	7	11	9
P	8	12	10
SZ	9	13	11
V	10	14	12
H	11	15	13
K	12	16	14
SZ	13	17	15
CS	14	18	16
P	15	19	17
SZ	16	20	18
V	17	21	19
H	18	22	20
K	19	23	21
SZ	20	24	22
CS	21	25	23
P	22	26	24
SZ	23	27	25
V	24	28	26
H	25	29	27
K	26	30	28
SZ	27		29
CS	28		30
P	29		31
SZ	30		
V	31		
H			
K			

Összesített naptár 2009/2010

Összesített naptár 2009/2010

2009

	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
H	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
K	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Sz	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Cs	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
P	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Sz	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
V	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28

	JÚLIUS	AUGUSZTUS	SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
H	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
K	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
Sz	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
Cs	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
P	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
Sz	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
V	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27

2010

	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	ÁPRILIS	MÁJUS	JÚNIUS
H	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
K	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Sz	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Cs	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
P	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Sz	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
V	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27

	JÚLIUS	AUGUSZTUS	SZEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
H	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
K	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
Sz	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
Cs	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
P	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
Sz	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
V	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26

96

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Megbeszélés helye: _____

Megbeszélés ideje: _____

Tárgyalópartner: _____

Téma: _____

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Tárgyalási napló

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

Megbeszélés helye:

Megbeszélés ideje:

Tárgyalópartner:

Téma:

K+F+I információs források

Európai Bizottság http://ec.europa.eu/index_hu.htm
EU Research http://ec.europa.eu/research/fp7/home_en.html
European Research Council <http://erc.europa.eu/index.cfm>
ERC Work Programme 2009 http://erc.europa.eu/pdf/ERC-WP_2009.pdf
CORDIS http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html
Information on FP7 http://ec.europa.eu/research/future/basic_research//brp_era_en.htm#fp7
FP7 Rules for Participation http://ec.europa.eu/research/future/pdf/com2005_0705en01.pdf
Guide to Financial Issues (24/07/2007)
ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/financialguide_en.pdf
Call for Proposals <http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.FP7CallsPage>
Information on Ideas SP <http://cordis.europa.eu/fp7/ideas/>

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség www.nfu.hu
Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal www.nkth.gov.hu
Magyar Innovációs Szövetség www.innovacio.hu
Magyar Szabadalmi Hivatal www.mszh.hu
Tudományos és Technológiai Alapítvány (TÉT) www.tetalap.hu
Közbeszerzések Tanácsa www.kozbeszerzes.hu
Az Európai Unió hivatalos honlapja www.europa.hu.int
Az Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete www.eu.hu
Magyar Gazdaságfejlesztési Központ www.magzrt.hu
Pályázatfigyelő www.pafi.hu
Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány www.zmva.hu
Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség www.westpa.hu
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság www.vati.hu
Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség
Nonprofit Kft. www.pannonnovum.hu

Jogszabályok

- 1994. évi VII. törvény egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok módosításáról
- 1995. évi CXIX. törvény A kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről
- 1995. évi XXXIII. törvény A találmányok szabadalmi oltalmáról
- 1999. évi LXXXIII. törvény a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó 1989. évi Jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 1999. évi LXXVI. törvény A szerzői jogról
- 1997. évi CXXXVI. törvény Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról
- 1997. évi XI. törvény A védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról
- 2000. évi C. törvény A számvitelről
- 2001. évi XLVIII. törvény A formatervezési minták oltalmáról
- 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról

Kormányrendeletek

- 133/2004. (IV. 29.) A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kezeléséről és felhasználásáról
- 255/2003. (XII. 24.) a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanácsról
- 216/2003. (XII. 11.) a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalról
- 270/2002. (XII. 20.) Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről
- 266/2001. (XII. 21.) A Magyar Formatervezési Tanácsról
- 160/2001. (IX. 12.) A Nemzeti Kutatás-nyilvántartási Rendszerről
- 51/2001. (IV. 3.) A doktori képzésről és a doktori fokozatszerzésről
- 169/2000. (IX. 29.) Az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról
- 86/2000. (VI. 15.) A Magyar Szabadalmi Hivatalról
- 86/1999. (VI. 11.) A technológia-átadási megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről

Események

Ipari parkos regionális konzultáció

2009. 03. 24. Győr, INNONET

Nemzeti Innovációs Dialógus

2009. 04. 09. Győr, Széchenyi Egyetem

INNOTECH Konferencia

2009. 05. 07. Zalaegerszeg

Elérhetőségek

Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft.

9700 Szombathely, Kőszegi u. 23.

tel.: 94/509-047, fax: 94/326-147

e-mail: pannonnovum@pannonnovum.hu

web: www.pannonnovum.hu

Szombathely

9700 Szombathely, Kőszegi u. 23.

tel.: 94/509-047, fax: 94/326-147

Magyar Dániel ügyvezető igazgató

daniel.magyar@pannonnovum.hu

Eredicsné Ávár Krisztina pénzügyi vezető

krisztina.avar@pannonnovum.hu

Farsang Zoltán innovációs menedzser

zoltan.farsang@pannonnovum.hu

Szalay Viktória projektmenedzser

viktoria.szalay@pannonnovum.hu

Győr

9027 Győr, Gesztenyefa u. 4.

tel: 96/506-985, fax: 96/506-985,

Angster Tamás

innovációs menedzser

tamas.angster@pannonnovum.hu

Zalaegerszeg

8900 Zalaegerszeg, Köztársaság út. 17.

tel: 92/630-331, fax: 92/630-331,

Kalcsú Zoltán

innovációs menedzser

zoltan.kalcsu@pannonnovum.hu

Tartalomjegyzék

Előszó	3
Pannon Novum Nonprofit Kft. (Magyar Dániel)	4
Pannon Novum Nonprofit Ltd. (Szalay Viktória)	6
Alapítók bemutatása	8
Nyugat-dunántúli régió	14
A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	17
Nyugat-dunántúli régió fejlesztése (Dr. Lados Mihály)	19
Nyugat-dunántúli Operatív Program Akcióterv 2009-2010 (Varga Gábor)	25
Az innovációs paradoxon (Dr. Grosz András)	27
A K+F+I tevékenységet támogató programok	38
Baross Gábor Program 2009 (Kalcsú Zoltán)	42
INNOCSEKK PLUSZ (Dr. Pintérné Dr. Migléc Erzsébet)	46
Fakopp Bt.	50
AKE Hungária Kft.	52
Borsodi Műhely Fémmegmunkáló Kft.	53
NYME ERFARET (Farkas Péter)	54
PATLIB	56
A Széchenyi István Egyetem K+F projektjei és	
a Járműipari Regionális Egyetemi Tudásközpont (Szilasi Péter Tamás)	57
A 2009. évi Pannon Novum Regionális Innovációs Díj (Csiszár István)	62
REFMON Tűzállóanyag-gyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató ZRt.	63
K+F+I FINANSZÍROZÁS (Tóth Viktor)	64
Hitelezési forrástérkép (Tóth Viktor)	80
Befektetési forrástérkép (Tóth Viktor)	82
Projekt tervező 2009	84
Projekt tervező 2010	86
Éves tervező 2009	88
Éves tervező 2010	92
Összesített naptár 2009/2010	96
Tárgyalási napló	97
K+F+I információs források	112
Elérhetőségek	115
Tartalomjegyzék	116

A kiadvány a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal támogatásával jött létre

Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Nonprofit Kft.